

Kommun och
politik

Verksamhetsplan med budget 2023 och ekonomisk planering för 2024–2025

Kalmar kommun

Verksamhetsplan 2023

Kalmars politiska majoritet har ordet 3

Kalmar kommunkoncerns verksamhetsplanering 7

Vår vision – Tillsammans gör vi ett Kalmar för alla ännu bättre 10

Verksamhetsplanens fem fokusområden

Ordning och reda i ekonomin 12

Ett grönare Kalmar 18

Ett växande attraktivt Kalmar 24

Hög kvalitet i välfärden 38

Ett föredöme som arbetsgivare 48

Bilagor 53

Budget Kalmar kommun

Ekonomiskt utgångsläge 58

Kommunalekonomiskt regelverk 61

Kalmar kommuns egna budgetförutsättningar 65

Kalmar kommuns principer för ekonomistyrning 70

Finansiell analys 76

Bilagor 89

Kalmars politiska majoritet har ordet

Fotograf: Jan Magnusson

Budget i en orolig tid

Under de senaste åren har Kalmar kommun successivt byggt upp en stabil ekonomi, detta i kombination med hög kvalitet i den kommunala verksamheten. I den tid som vi nu går in i är detta en god grund att stå på.

Kriget i Ukraina har inte bara skapat mänskligt lidande utan innebär också att de ekonomiska förutsättningarna för Europa och världen har påverkats drastiskt. Brist på råvaror och energi har lett till rekordhög inflation som i sin tur leder till kraftigt stigande räntor. Allt detta sammantaget innebär att vi går mot en lågkonjunktur med risk för ökad arbetslöshet och en ansträngd ekonomi för både enskilda och företag.

Mitt i denna storm finns landets kommuner, Kalmar är en av dem. Vi går från ett rekordresultat under 2022 till ett underskott under 2023. Denna snabba svängning i de grundläggande förutsättningarna saknar motstycke. Det är i dessa lägen som vi kan vara extra glada över att vi "samlat i ladorna" och byggt upp en stark ekonomi under de senaste åren.

- Under de tre senaste åren har Kalmar kommun gjort ett överskott på 766 miljoner kronor.

- Det har investerats för 1 736 miljoner kronor utan ökad nyupplåning de tre senaste åren.
- Under senaste mandatperioden har 385 miljoner kronor använts för att försäkra bort en del av pensionsskulden vilket innebär lägre premier framåt.
- 296 miljoner kronor har avsatts i en Resultatutjämningsreserv för att möta sämre tider.

När den politiska majoriteten har arbetat med budgeten för det kommande året så har vi ställt oss två frågor.

1. Har vi kontroll på våra kostnader?
2. Har vi för låg skatt?

Svaret på den första frågan är ja. Kalmar ligger till och med under sina standardkostnader. Svaret på den andra frågan är nej. Det är sålunda inte en låg utdebitering som gör att vi denna gång har svårt att få ihop budgeten. Det är helt och hållet externa faktorer. Utifrån denna analys har vi ställt oss frågan om det är rimligt att äldreomsorgen eller skolan i Kalmar ska utsättas för kraftiga besparingar på grund av händelser som vi inte kan påverka. Vi har också ställt oss frågan om vi ska bidra till att förvärra lågkonjunkturen genom att tvärnita kommunala investeringar.

Svaret på dessa frågor har varit nej. Utifrån dessa samlade analyser har vi landat i att vi under 2023 kommer att använda oss av den resultatutjämningsreserv som vi byggt upp i Kalmar. Skulle läget förvärras ytterligare så kan vi dock inte utesluta att vi får komma tillbaka med besparingar för 2024. Självklart avgörs det också av vilka prioriteringar regeringen gör. Under pandemin säkrade den dåvarande regeringen ekonomin i kommunsektorn genom kraftfulla statsbidrag.

Den här budgeten är också ny i sin form. Antalet mål och uppdrag är färre och strukturen är annorlunda. De mål som sätts kommer följas upp genom tydliga indikatorer. På det sättet blir den politiska styrningen mer tydlig både för organisationen och kommunens invånare.

Arbetet med klimatomställningen fortsätter i oförminskad takt. Kalmar ska fortsatt vara en av landets ledande kommuner på området. Samverkan med andra kommuner som också har höga ambitioner koordineras genom samarbetet Viable Cities. Kommunernas arbete på detta område blir än viktigare i ett läge då Sveriges nya regering växlar ner arbetet och själva konstaterar att man ej kommer nå målen i Paris-avtalet.

Inom vattenområdet är vi i framkant. Många års arbete med våtmarker, musslor, kvävefällor och samarbete med de Gröna näringarna börjar ge resultat. När Kalmarsundsverket är byggt reduceras utsläppen av kväve och fosfor rejält. Alla åtgärder tillsammans innebär att Kalmar kan bli en av de första kommunerna runt Östersjön som klarar sitt åtagande.

I denna budget ger vi också uppdrag om att ta fram en färdplan för klimatneutralt byggande, en handlingsplan för att nå 3-30-300 (regel avseende grönytor och stadsplanering) samt en utredning om ett avsaltningsverk för att säkerställa långsiktig dricksvattenproduktion.

Vi fortsätter arbeta aktivt med att knyta ihop Sydöstra Sverige till en gemensam arbetsmarknadsregion. Vi stödjer omställningen för hållbart flyg och vår översiktsplan arbetas nu om för att Kalmar ska kunna vara en möjlig plats för ett stärkt svenskt försvar. Detaljplanerna för att etablera en ny anstalt i Halltorp och ett nytt häkte i Kalmar har vunnit laga kraft. En överenskommelse med Kriminalvården om en gemensam utbildning är på väg fram.

Vi gör en satsning på det kommunala aktivitetsansvaret som innebär att ungdomar som hoppat av gymnasiestudier ska fångas upp. Vi förstärker satsningarna på vuxenutbildning. För att möta behovet av mer mark för näringslivets expansion har stora markköp genomförts. Planläggning av dessa områden har hög prioritet.

Vi fortsätter samarbetet med Linnéuniversitetet genom att bland annat bygga upp juridiska utbildningar i Kalmar. Vi kommer verka för fler ingenjörsutbildningar. En ny besöksnäringstrategi ska tas fram och vi avsätter medel för att bygga en helt ny organisation för näringslivsfrågor.

Just nu byggs en ny simhall i Snurrom. Vid årsskiftet startar arbetet med sista etappen av kulturkvarteret, i en tid där kulturen ifrågasätts går vi i Kalmar åt motsatt håll och skapar en ny mötesplats med nya möjligheter. Vi har genom åren satsat stora resurser på nya idrottsanläggningar vilket varit till stor gagn för både ungdomsidrotten och elitidrotten. Vi kommer fortsätta stödja föreningslivet och rikta resurser mot elitstöd för damidrott. En konstgräsplan i Rinkabyholm utreds. Byggnation av samlingslokal i Folkets park startar under 2023.

Målet om att bygga 500 bostäder över en rullande femårsperiod ligger fast. Kalmar är attraktivt och lockar nya invånare. Det ska vara blandade upplåtelseformer och det Gröna ska värnas. Ett arkitekturpolitiskt program tas fram. Norra länken som knyter ihop och skapar kollektivtrafik från Snurrom genom Norrliden, Berga, Djurängen och Oxhagen startas. Den uppskattade byggedpengen blir kvar. 750 tusen kronor riktas mot belysning på landsbygd. En gemensam plan ska arbetas fram för att stärka Kalmar city.

De stora satsningarna på ökad trygghet permanentas. Så fort lagstiftningen ändras kommer vi ånyo ansöka om att få använda kommunens ordningsvakter i hela kommunen. Samverkan med civilsamhället stärks och riktas mot de nyöppnade mötesplatserna i Berga, Norrliden och Oxhagen.

Förskolan, grundskolan och gymnasiet ska fortsätta hålla hög kvalitet. Resursfördelningen som garanterar verksamheten resurser bibehålls i Kalmar kommun. Alla barn i Kalmar, ska utifrån sina behov och förutsättningar, ges goda uppväxtvillkor och bästa stöd för att klara skolan och ta examen med godkända betyg.

Vi förstärker arbetet med trygghet i skolan genom en riktad satsning, detta för att åstadkomma ökad samverkan med bland annat socialtjänsten. En ny skola kommer byggas i Snurrom, grundskolan i Ljungbyholm byggs ut och flera nya förskolor byggs. Försöksverksamheten med frukost på en av våra skolor permanentas och byggs ut. Även under 2023 kommer Kalmar kommun erbjuda ungdomar på högstadiet och gymnasiet gratis sommarlovskort.

Kalmars äldreomsorg ska vara i nationell framkant. Under 2022 genomfördes "Tillsammans-paketet" som innebär kraftigt höjd grundbemanning, bättre scheman, fler sjuksköterskor och gratis arbetsskor. Denna storsatsning ligger fast. Ett nytt vård- och omsorgsboende ska byggas i Lindsdal. Vi kommer bygga ett nytt LSS-boende i Snurrom. Resurserna förstärks för socialtjänstens viktiga arbete med att skapa ökad trygghet i vår kommun.

Kalmar ska vara en kommun med hög tillgänglighet. En ny nämnd inrättas för att intensifiera arbetet med ökad integration och högre sysselsättning. Ett nytt Folkhälsoråd med fokus på jämlika livsvillkor för barn och unga inrättas. Jämställdhetsarbetet fortsätter där vi sätter fokus på arbetet med mäns våld mot kvinnor och hur vi på bästa sätt hjälper dem som är utsatta men också på att förändra de normer som leder fram till våldet.

Det kommande året kommer att bli ansträngt på många sätt. Vi har ett krig i vårt närområde och stora påfrestningar för samhället, företag och enskilda. I den kontexten ska vi som förtroendevalda gemensamt navigera för att se till att Kalmar kommun med alla duktiga medarbetare ska fortsätta utveckla vår kommun till förmån för de som vi lever i vår fantastiska kommun. Vi kan inte utlova att det kommer bli en enkel resa.

Johan Persson (S)
Kommunstyrelsens ordförande

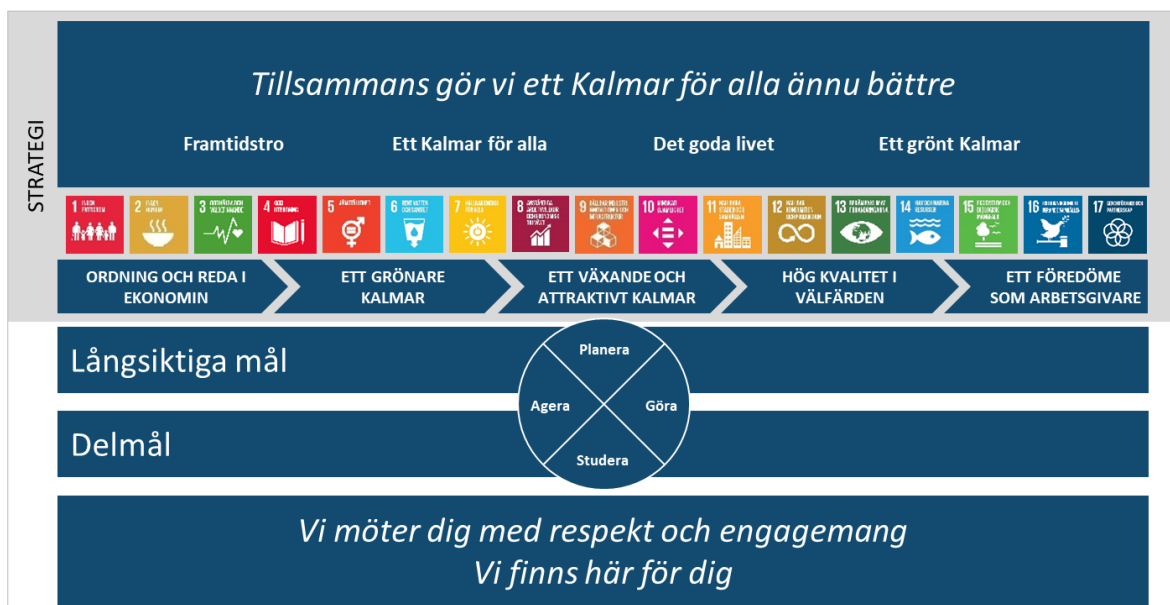
Dzenita Abaza (S)
Kommunalråd

Liselotte Ross (V)
Kommunalråd

Erik Ciardi (C)
Kommunalråd

Kalmar kommunkoncernens verksamhetsplanering

Innehållet i verksamhetsplanen tillsammans med politikens inledning ska i sin helhet betraktas som inriktningar för hela kommunkoncernen. Begreppet kommunkoncern avser kommunens nämnder och majoritetsägda bolag. Uppdatering av ägardirektiverna för de majoritetsägda dotterbolagen kommer att hanteras parallellt med den här verksamhetsplaneringen.

Utgångspunkt för verksamhetsplanen är visionen för Kalmar kommunkoncern – Tillsammans gör vi ett Kalmar för alla ännu bättre. Ur denna har fem strategiska fokusområden skapats:

- Ordning och reda i ekonomin
- Ett grönare Kalmar
- Ett växande attraktivt Kalmar
- Hög kvalitet i välfärden
- Ett föredöme som arbetsgivare

För varje fokusområde identifieras vilka faktorer som är drivande för att uppnå den visionära målbilden samt vilka förändringar som tar oss dit på lång och kort sikt. Utifrån faktorer och förändringar fastställs lång- och kortsiktiga mål för att kunna se om koncernen rör sig mot den visionära målbilden i rätt takt och med rätt kvalitet.

Agenda 2030 är en integrerad del av Kalmar kommunkoncerns verksamhetsplan och samtliga kommunkoncernens långsiktiga mål som är fastställda av kommunfullmäktige är kopplade till Agenda 2030:s 17 globala mål för hållbarhet, detta för att få en naturlig koppling för verksamheten mot de globala målen men också för att säkerställa att vi aktivt bidrar till de globala hållbarhetsmålen.

För att kunna se och lära av utvecklingen mot de långsiktiga målen över tid bryts dessa i vissa fall ned till delmål. Relevanta indikatorer med nyckeltal kopplas till samtliga mål.

Syftet med de långsiktiga målen med delmål är att dessa ska sätta färdriktningen för kommunkoncernen, skapa samsyn runt våra gemensamma målbilder och ge verksamheten förutsättningar till helhetsperspektiv, att samverka över organisatoriska gränser och genom medarbetarnas engagemang utveckla arbetssätt och våga tänka nytt.

Mål, nyckeltal och av fullmäktige fastställda uppdrag följs upp och rapporteras till kommunfullmäktige varje tertiäl. Utöver uppföljning och utvärdering av de egna resultaten över tid, jämförs dessa i relevanta fall med våra jämförelsekommuner Karlskrona, Kristianstad, Växjö, och Halmstad (3KHV) samt Varberg och Skövde och deras utfall. Genom att lära av utfallet från verksamheternas arbete får kommunkoncernen förutsättningar att agera på rätt sätt. "Har vi, eller kommer vi att nå förväntat resultat?" Även ett bättre resultat än förväntat är viktigt att lära av och förstå. Lärdomarna från resultaten blir ett viktigt bidrag till nästa planeringsfas.

Handlingsplaner och program

Kalmar kommunkoncern har en rad olika handlingsplaner, program, strategier med mera som är beslutade av kommunfullmäktige. För aktuella handlingsplaner och program redovisas en samlad uppföljning vid kommunfullmäktiges sammanträde i maj varje år (se bilaga). Vid sidan om dessa finns ett flertal andra program och strategier som har en direkt koppling till fullmäktiges mål. Exempel på sådana är handlingsplan för fossilbränslefri kommun och handlingsplan för god vattenstatus. Dessa program utgör viktiga delar i styrningen då de innehåller aktiviteter som ofta årligen ska genomföras av olika nämnder i syfte att uppnå de långsiktiga målen som fullmäktige beslutar om i verksamhetsplanen. Uppföljningen för dessa program sker i den ordinarie verksamhetsuppföljningen då aktiviteterna finns i nämndernas intern-budgetar för det aktuella året.

Verksamhetspolicy

Kalmar kommunkoncerns policys för kvalitet, miljö och arbetsmiljö har integrerats i en gemensam verksamhetspolicy, som också har sin utgångspunkt från visionen och är vägledande för hur vi sätter våra mål:

Kalmar är en av Sveriges bästa kommuner att växa upp, leva, arbeta och åldras i - nu och för kommande generationer. I ett grönt Kalmar är både vatten och gröna ytor en viktig resurs och förutsättning för det goda livet. Med den stora kommunens möjligheter och den lilla kommunens charm skapar vi en hållbar livsmiljö präglad av kvalitet, öppenhet och nyfikenhet.

Som arbetsgivare ska vi vara inkluderande och se olikheter som en tillgång - jämlikhet och jämställdhet är värden som är obestridliga för oss. Chefer ska ha kunskap och resurser att utöva ett nära, utvecklande och tillitsbaserat ledarskap. I Kalmar kommunkoncern skapar vi

tillsammans en säker och trygg arbetsmiljö där medarbetare är delaktiga och ansvarstagande.

Med mål som leder oss mot social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet förbättrar och utvecklar vi ständigt vår verksamhet. Vi ska ta vara på de möjligheter som den snabba teknik- och samhällsutvecklingen ger oss. I vår strävan att göra rätt saker på rätt sätt uppfyller vi de krav som våra invånare och övriga intressenter ställer på oss.

Tillsammans gör vi ett Kalmar för alla ännu bättre - varje dag.

Vår vision - Tillsammans gör vi ett Kalmar för alla ännu bättre

Kommunfullmäktige beslutade 2016 om Vision 2025. Visionen beskriver ett önskat läge för Kalmar kommun år 2025. Samtliga partier i kommunen står bakom visionen.

Sammanfattningen av visionen lyder "Tillsammans gör vi ett Kalmar för alla ännu bättre". Det är en sammanfattning som ger riktning och energi och är en beskrivning av vart vi i kommunkoncernen ska ta oss tillsammans på lite längre sikt.

Den fullständiga versionen av visionen kommer att uppdateras under 2023.

Vår vision kompletteras med vår visionskarta. Kartan är ett verktyg och ett stöd på vår gemensamma resa mot visionen:

"Kalmar kommunkoncern befinner sig på en viktig resa, som handlar om att vi måste jobba smart och jobba tillsammans för att möta framtiden. Det arbete vi gör påverkar människors vardag. Vi finns till för Kalmar kommuns invånare varje dag, året om. I det arbetet är vår vision viktig, den visar vägen för våra chefer och medarbetare i det dagliga arbetet och beskriver hur vi vill att det ska vara i Kalmar i framtiden."

Majoritetens inriktning är att

- det ska tas fram en ny vision för Kalmar kommunkoncern som ska beslutas i kommunfullmäktige.

Verksamhetsplanens fem fokusområden

Ordning och reda i ekonomin

Ett grönare Kalmar

Ett växande attraktivt Kalmar

Hög kvalitet i välfärden

Ett föredöme som arbetsgivare

Ordning och reda i ekonomin

- God ekonomisk hushållning
- Kommunsektorns utveckling
- Kalmars väg framåt

God ekonomisk hushållning

Grunden för en god välfärd för Kalmarborna är en stark och sund kommunal ekonomi. Under de senaste åren har Kalmar kommuns ekonomiska förutsättningar förbättrats avsevärt samtidigt som besparingar i välfärden undvikits. En stabil ekonomi ger bättre förutsättningar att möta sämre tider.

Kommunallagen slår fast att kommuner och koncerner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det gäller på såväl kort som lång sikt. En bärande tanke är generationsperspektivet, som innebär att varje generation själv ska bära kostnaden för den välfärd som den konsumerar. Ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Genom att inte låna till löpande utgifter eller skattesänkningar ges även kommande generationer möjlighet att utveckla Kalmar.

Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. En budget ska därför innehålla såväl finansiella mål som mål för verksamheten som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning gäller all verksamhet oavsett driftform. Koncernperspektivet blir då allt viktigare.

Inom det finansiella perspektivet finns det så kallade balanskravet som innebär att intäkterna alltid ska överstiga kostnaderna. Det krävs dock en högre ambitionsnivå än att bara uppfylla balanskravet, alltså nå ett nollresultat, för att finansiera investeringar och säkerställa långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på att alla verksamheter ska bedrivas på ett kostnads-effektivt och ändamålsenligt sätt. Kontinuerliga uppföljningar och jämförelser över tid med sig själv och med andra kommuner är viktiga för att bedöma hur väl organisationen lever upp till detta.

Kommunsektorns utveckling

Kommunerna har i hög grad påverkats av coronapandemins verkningar. Den snabba konjunkturkraschen under pandemins första vår 2020 följdes av kraftfulla stödåtgärder i form av höjda statsbidrag och kostnadsersättningar från staten i det osäkra läge som rådde. Det visade sig senare att återhämtningen i ekonomin blev både snabbare och starkare än vad många förutspått, vilket ledde till historiskt höga resultat i kommunsektorn både 2020 och 2021. Kommunernas samlade resultat 2021 uppgick till 47 miljarder kronor (2020: 35 miljarder kronor) vilket motsvarar 7,4 procent av de samlade skatteintäkterna och generella statsbidragen. Endast tre kommuner redovisade ett negativt resultat och hela 271 av 290 kommuner hade ett resultat över två procent.

Ett mörknande säkerhetspolitiskt läge i Europa vintern 2021/2022 kulminerade i Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina den 24 februari. Ett krig som utöver ett stort mänskligt

lidande kullkastat den europeiska säkerhetsordningen, skapat flyktingströmmar och medfört ekonomiska konsekvenser bland annat i form av kraftigt höjda energi- och drivmedelspriser. Även höjda livsmedelspriser och störningar i globala leveranskedjor påverkar ekonomin negativt. Inflationen har drivits upp till nivåer högre än på trettio år och som en följd av det höjer centralbankerna räntorna för att dämpa inflationstrycket. Summan av detta är att ekonomin nu är på väg in i en lågkonjunktur med stor osäkerhet, och mycket tyder på att de goda åren för kommunsektorn är över och att ett läge med betydligt större ekonomiska utmaningar väntar.

Därutöver kvarstår även de kända utmaningarna för sektorn att hantera i form av:

- Demografiskt tryck. Andelarna i äldre och yngre åldrar ökar mer än andelen i yrkesverksam ålder. Det innebär att kostnaderna i förskola, skola och äldreomsorg ökar i snabbare takt än vad skatteintäkternas ökning kan kompensera för.
- Stort investeringsbehov. Verksamhetslokaler och infrastruktur behöver byggas ut i takt med en växande befolkning, samtidigt som gamla anläggningar tjänat ut och behöver renoveras eller ersättas. Ofta finansieras investeringarna delvis genom ökade låneskulder i kommunkoncernerna då resultaten är för låga för att uppnå full själv-finansiering.
- Personal- och kompetensförsörjning. Stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster gör att kommunerna behöver rekrytera många nya medarbetare de kommande åren samtidigt som utbudet på arbetsmarknaden inte ökar i samma takt som behoven.

Allmänt ses ett antal faktorer som betydelsefulla för kommunerna i att framgångsrikt hantera utmaningarna genom ett effektivare arbetssätt. Effektivisering är inte samma sak som besparingar eller nedskärningar. Det handlar om att göra saker på ett annat sätt, så att kvaliteten bibehålls eller ökar samtidigt som kostnaderna minskar eller bibehålls:

- Ta lärdom av goda exempel genom jämförelser med andra kommuner
- Öka takten i digitaliseringen och använd potentialen i nya tekniska lösningar
- Var proaktiv och öka det förebyggande arbetet vilket kan ge ett bättre resursutnyttjande
- Enkel, tydlig och långsiktig styrning i kommunerna
- Långsiktighet och minskad statlig detaljstyrning förbättrar planeringsförutsättningarna
- Ökad samverkan med andra kommuner och aktörer där det kan ge fördelar

Kalmars väg framåt

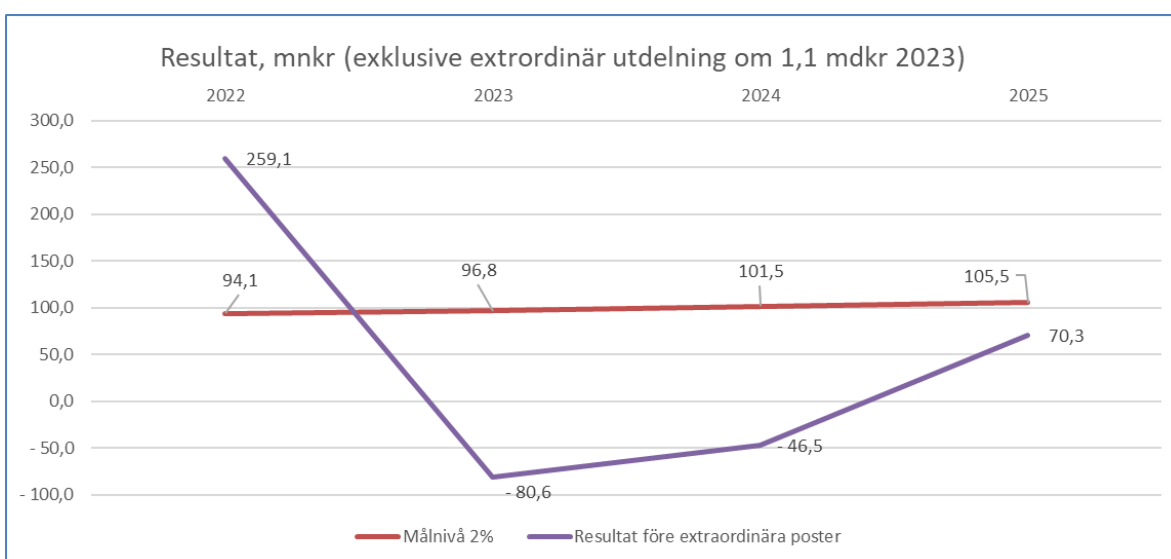
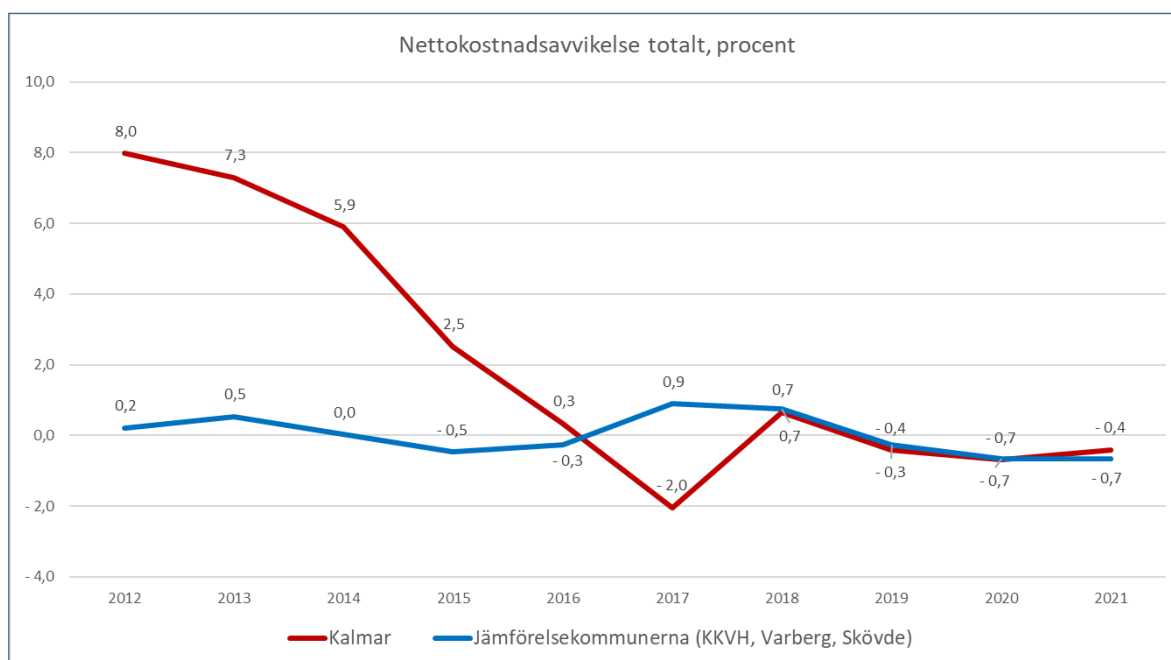
Kalmar fortsätter att vara en växande kommun. Det ska hanteras utifrån de ekonomiska utmaningar som hela kommunsektorn och samhällsekonomin står inför. De senaste årens ekonomiska resultat har lagt en stabil finansiell grund för de kommande åren. En ekonomi i balans utgör fundamentet för en verksamhet av god kvalitet som står väl rustad för framtida utmaningar.

De tre senaste åren, 2020–2022, har inneburit ett totalt överskott på 766 miljoner kronor. Det har genomförts kommunala investeringar för 1 736 miljoner kronor utan nyupplåning. Soliditeten inklusive hela pensionskulden har stigit från 20 procent till 36 procent. Under samma period har en del av överskotten använts för att försäkra bort 385 miljoner kronor

av pensionsskulden som nu (vid utgången av 2022) uppgår till cirka 929 miljoner kronor. I resultatutjämningsreserven (RUR) finns 296 miljoner kronor för sämre tider.

Den politiska majoriteten har noga analyserat förutsättningarna för Kalmar i det läge som vi nu befinner oss i. En skenande inflation påverkar kommunens ekonomi och innebär kraftigt ökade kostnader för inte minst pensionerna som är kopplade till KPI (konsumentprisindex). Också inom andra områden ökar kostnaderna kraftigt till följd av det oroliga läget i vår omvärld.

Sett till att Kalmar genom åren byggt upp en rejäl reserv för sämre tider och att SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) i sina prognoser pekar på att ekonomi är i balans år 2025 så görs bedömningen att de kommande två åren är år då det handlar om att övervintra och att det mot den bakgrunden är lämpligt att använda medel som byggts upp i RUR. I analysen har också ingått en bedömning av våra standardkostnader som numera är i balans. Kalmar kommun har sålunda inte högre totala kostnader för sin verksamhet än vad som är skäligt.

Genom att använda RUR för 2023 så behöver inte heller Kalmar kommun bidra till att ytterligare förstärka lågkonjunkturen och den oro som nu finns kring ökad arbetslöshet, högre räntor och skenande inflation. Vi kommer mot denna bakgrund inte heller att dra ned på investeringarna som i stället ökar i omfattning de kommande åren.

Hade Kalmar kommun inte byggt upp sin ekonomi under de senaste åren, tillskapat en RUR och haft ordning på sina kostnader så hade kommunen, sett till det regelverk som gäller, varit tvungna att genomföra kraftiga besparingar.

Utgångspunkten för Kalmars budgetmodell är att uppnå balanskravet och de finansiella målen i enlighet med god ekonomisk hushållning. De samlade intäkterna från skatt, utjämning och generella statsbidrag är gränssättande för verksamhetens kostnader. Resurser säkerställs för finansiella poster såsom ökade pensionskostnader och räntekostnader. Nämnderna blir kompenserade för löneökningar och kostnaderna för lokalhyror och investeringar som bedöms nödvändiga. I den budget som nu presenteras bibehålls denna modell vilket ger goda förutsättningar för kommunens olika verksamheter.

Sett till att vi i denna budget för 2023 budgeterar in medel från resultatutjämningsreserven så är begreppet "reformutrymme" denna gång lika med noll. Åskanden från nämnderna möts därför delvis genom att använda just RUR. I prognosen för resultatet 2025 så har åskanden som beviljats tagit utrymme också för år 2025 då RUR ej används.

Liksom tidigare år har årets budget ett fokus på det närmaste budgetåret i den treåriga planeringsperioden. Åren bortom 2023 påverkas i hög grad av faktorer som ännu inte är kända. Med tanke på det osäkra läget kan det inte uteslutas att majoriteten återkommer till kommunfullmäktige under året för beslut om ytterligare åtgärder under 2023.

Arbetet med att utveckla organisation och arbetssätt pågår ständigt. Ekonomiska och verksamhetsmässiga samordningsfördelar kan uppnås genom ökad samverkan inom koncernen samt med andra aktörer. Viktigt i detta arbete är att ta tillvara digitaliseringens möjligheter, och att finna nya arbetsformer. Coronapandemin har visat att det finns en stor kraft och förmåga till snabba anpassningar och ökad samverkan.

De finansiella målen för god ekonomisk hushållning är viktiga för att styra mot långsiktigt hållbar utveckling. Olika mål har inbördes samband och påverkar varandra varför ett helhetsperspektiv är viktigt. I en tid av stora investeringsbehov behöver soliditeten ta mer plats vilket ger balansräkningens tillgångssida rimlig vikt samtidigt som det egna kapitalet ska skyddas mot urholkning.

Försäljningen av KIFAB ger kommunkoncernen ett förbättrat ekonomiskt utgångsläge och skapar förutsättningar för nya handlingsalternativ. Genom det så kallade generationskontot förvaltas kapitalet, som uppgår till 1,1 miljarder kronor, långsiktigt och bidrar till en starkare balansräkning med högre soliditet. Över tid kan en del av kapitalets avkastning användas för att finansiera utmaningar inom hållbarhetsområdet såsom klimatförändringar. Det är ett sätt att ta ansvar för generationsperspektivet i praktiken.

1,1 miljard kronor kommer som en följd av försäljningen av KIFAB föras från Kalmar kommunbolag till Kalmar kommun under 2023. Det kommer påverka våra nyckeltal på ett mycket positivt sätt. Dessa medel ska dock i enlighet med tidigare beslut särredovisas och ej användas för löpande drift. Mot den bakgrunden är inte denna intäkt med som en post i budgeten för 2023.

Majoritetens inriktning är att

- fortsätta budgetera för ordning och ansvar. Kalmar budgeterar inte med stora realisationsvinster eller höga exploateringsnettointäkter. Av erfarenhet vet vi att sådana intäkter tillkommer vissa år, och då ger högre redovisade resultat än budgeterade. Ett sunt ekonomiskt tänkande är därför att inte i förväg räkna med dem som en nödvändig del i budgeten för att klara de finansiella målen.
- bibehålla resultatmålet om två procent över en rullande femårsperiod för att säkerställa en god ekonomi bortom planeringsperioden 2023–2025. Det målet ligger fast liksom ambitionen av självfinansiera investeringar med minst 50 procent.
- avsätta 30 miljoner kronor i en pott för oförutsedda kostnader för att möta den osäkerhet som finns kring bland annat energikostnader.
- om inte förutsättningarna förändras genom förändrat omvärldsläge eller kraftigt ökade statsbidrag så kommer det bli nödvändigt med generella besparingar 2024

Ordning och reda i ekonomin - Mål

 Globala mål*	Fullmäktigemål		
	 Långsiktigt mål	 Delmål	 Indikatorer**
	Kommunkoncernens eget kapital ska utvecklas långsiktigt hållbart		Kommunkoncernens eget kapital uttryckt i kronor per invånare och i fasta priser ska öka <i>Medel rullande 5 år</i>
	Kalmar kommun ska ha en långsiktigt hållbar resultatnivå		Årets resultat som andel av samlade intäkter från skatt, kommunal utjämning och generella statsbidrag >2% <i>Medel rullande 5 år</i>
	Kommunkoncernens alla verksamheter ska bedrivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.		Nettokostnadsavvikelse totalt ska vara ±1% <i>Medel rullande 5 år</i> Nyckeltalen för kvalitet och resultat jämfört med resurser som i Kolada utgör Jämföraren, andel gul och grön status >75% Jämförelsestudien Kommunens Kvalitet i Korthet, andel gul och grön status >75%
	Kalmar kommun ska ha en långsiktigt hållbar självfinansiering av investeringar		Årets resultat plus avskrivningar som andel av totala nettoinvesteringar >50% <i>Medel rullande 5 år</i>
* De 17 globala målen följs upp genom totalt 58 indikatorer utöver de som ingår i Kalmar kommuns fullmäktigemål	 Nyckeltal ** Varje enskild indikator är knuten till nyckeltal. Nyckeltal är de kvantifierade målen och resultaten för indikatorerna vid en viss tidpunkt.		

Ordning och reda i ekonomin – Uppdrag

Uppdrag till kommundirektören

- Komplettera det årliga befolkningsprognosarbetet med en omvärldsanalys och perspektiv på alternativa prognosmodeller.

Ett grönare Kalmar

- God vattenstatus – Sveriges bästa vattenkommun
- Fossilbränslefri och klimatneutral kommun 2030
- Livskvalitet i ett grönt Kalmar
- Cirkulärt samhälle 2045

Agenda 2030 ska vara vägledande för allt arbete i Kalmar kommun och Kalmar ska fortsätta vara en av Sveriges mest hållbara kommuner och ett föredöme inom miljöområdet. Kalmar kommun är en av 23 kommuner som blivit utsedda att vara med och leda omställningen till "Klimatneutrala städer 2030" inom det strategiska innovationsprogrammet "Viable cities" som i sin tur hänger samman med EU:s arbete för mer klimatsmarta städer.

För att åstadkomma denna snabba förflyttning så krävs ett tydligt nuläge med klimatberäkningar, koldioxidbudget, prioriteringar och bred samverkan inom kommunkoncernen och tillsammans med näringsliv, universitet, medborgare och civilsamhällets aktörer. Kalmar kommuns beslut om ett generationskonto på 1,1 miljarder kronor kommer gagna framtida generationer och skapa goda förutsättningar för att möta de utmaningar kommunkoncernen står inför, inte minst inom klimat- och hållbarhetsområdet. Kalmar ska agera lokalt, tänka globalt och på goda grunder våga ta konkreta beslut för att skapa ett hållbart samhälle. Kalmar samarbetar aktivt nationellt och internationellt för att hitta smarta lösningar. Ett exempel är EU:s initiativ "New European Bauhaus" med fokus på utveckling av hållbara, vackra och inkluderande livsmiljöer. Kalmar är utvald som en av 20 städer och samarbetar med ledande europeiska experter för att stärka stadens boendemiljöer.

God vattenstatus – Sveriges bästa vattenkommun

Inom kustmiljöarbete är kommunen Sverigeledande och det arbetet är fortsättningsvis lika viktigt. Övergödningen i Kalmarsund ska minska och den biologiska mångfalden ska öka för att havet ska fortsätta bidra till livskvalitet för invånare och besökare. Kommunen ska uppfylla sin del av det experter och myndigheter menar krävs för att nå god vattenstatus i Kalmarsund och i vattendrag. En politiskt antagen handlingsplan listar åtgärder för att uppnå målen i Baltic Sea Action Plan, en gemensam aktionsplan för Östersjöns miljö.

När det nya Kretsloppsverket är byggt så reduceras utsläppen av näringsämnen kraftigt. Tillsammans med övriga åtgärder som gjorts och planeras de kommande åren så har Kalmar goda förutsättningar att bli den första kommunen runt Östersjön som klarar sitt åtagande. Här bidrar också lantbrukets bevattningsdammar och det ökade intresset för biogasproduktion.

Kommunen satsar en miljon kronor årligen för att intensifiera arbetet med att hålla näringsämnen kvar på land, ta upp och återcirkulera näring från havet samt förbättra livsmiljöerna för fisk och andra vattenlevande djur och växter. På så sätt utökas stöd till lokala ideella vattenråd och kustmiljögrupper. Näringsämnen från havet ska återcirkuleras till jordbruket, där marina substrat från exempelvis lågflödesmuddring av sediment kan användas inom lantbruket till bland annat markförbättring.

Kommunen vill skapa ett vattensmart samhälle där vattnet räcker till för allas behov och är fritt från ämnen som påverkar miljön eller människors hälsa negativt. Därför måste vi strategiskt analysera vattenanvändningen i kommunen. Kalmar Vatten fortsätter säkra den framtida vattenförsörjningen och medvetandegöra vattnets värde hos kommuninvånarna. Kommunens ambition är att bygga Sveriges bästa reningsverk, Kalmarsundsverket. Det nya Kalmarsundsverket ska nyttja vatten som en resurs, inte ett avfall. Perspektivet ska vara cirkulärt, ambitionerna för reningsgrad höga och resursanvändningen optimerad. För att säkra tillgång och förebygga avbrott i vattenleveranserna är ambitionen hög även avseende förnyelse av vatten- och spillvattennät, med målet om en förnyelsetakt på högst 150 år.

Majoritetens inriktning är att

- fortsatt verka för forskningssamarbete, med exempelvis Linnéuniversitetet, kring åtgärder för rening av vatten och sediment, inklusive miljögifter.
- fortsätta arbetet och identifiera pilotprojekt för cirkulära vattenflöden, bland annat för tekniskt vatten.
- ha fortsatt god samverkan med de gröna näringarna för att minimera näringsläckage, bevattningsdammar och våtmarker och utveckla biogas bland annat genom samarbetet Greppa Näringen.

Fossilbränslefri och klimatneutral kommun 2030

Kalmar ska bli fossilbränslefritt och klimatneutralt till 2030. Det innebär att inga fossila bränslen ska användas i vårt geografiska område samt att vi ska ha netto noll utsläpp av växthusgaser. Det kommer att innebära arbete både med att få bort utsläpp, men också att genom kolsänkor och kollagring kompensera för de utsläpp som ändå kommer att ske. För att nå klimatneutralitet behöver kommunen titta på alla aspekter av samhället och våra verksamheter. I så kallade klimatberäkningar görs analyser av var det finns störst potential för reduktion av vår negativa klimatpåverkan. Kommunens kapacitet för kolbindning ska öka genom att utveckla samarbetet med representanter för de gröna näringarna, inklusive Lantbrukarnas Riksförbund (LRF).

Kalmar är en växande kommun och bostäder och byggande har stor påverkan på klimatet. Under 2021/2022 har markanvisningstävlingar genomförts som syftar till ett mer hållbart byggande. På så sätt kan kommunen och marknaden gemensamt gå framåt mot mer hållbart byggande. Då gäller att inte bara titta på uppvärmning, materialval och byggmetoder utan också en hållbar markanvändning. En annan kolsänka är biokol, något som kommunen har undersökt under de senaste åren och arbetar med, bland annat genom trädplantering. Nu undersöks om metoden kan växlas upp. Kalmar Energi genomför en förstudie kring biokolspanna och fortsätter att bevaka utvecklingen inom CCS (Carbon Capture and Storage), men också hur förnybar el som produceras kan lagras i batterier.

Andra stora klimatbovar är transporter och konsumtion där kommunens egna kravställande, inköp och upphandlingar också är en viktig del i arbetet. Kommunen behöver utveckla snabba och effektiva transportsystem som stimulerar hållbart och flexibelt resande och som drivs av förnybara drivmedel. För att ersätta all fossil drivmedelsförbrukning behövs en bredd av förnybara alternativ. Smidig kollektivtrafik och ett ökat samnyttjande av resurser, till exempel bilpooler, ska göra det enklare att inte äga en bil. Kommunen har

höga ambitioner och tar också sikte på att försöka bli en av Sveriges ledande cykelstäder med fokus på barn och unga.

I kreaturtäta och kustnära Kalmar är biogas ett särskilt lämpligt drivmedel, eftersom det både ger stor klimatnytta och minskad övergödning. Kalmar kommun arbetar med att främja biogasproduktion och tankmöjligheter. 2023 ska kommunens egna fordon och inköpta transporter vara fossilfria och där det är möjligt drivas av biogas. Allt fler fordon är helt eller delvis elektrifierade och det ställer ökade krav på såväl privata som publika laddmöjligheter. Kalmar kommun har nyligen kartlagt 300 potentiella laddplatser på allmän platsmark och fortsätter nu arbetet i samverkan med de entreprenörer som visat intresse för att möjliggöra fler laddpunkter för kommunmedborgare och besökare. All produktion av el som sker i Kalmar är förnybar, i form av sol-, vind- och bioenergi. Mellan 30–40 procent av den el Kalmar använder idag produceras i Kalmar. Kommunen ska vara självförsörjande till år 2035.

Majoritetens inriktning är att

- förvaltningar och bolag ska bidra till en fossilbränslefri och klimatneutral kommun 2030 genom insamling av data samt egna planer för reduktion av egna utsläpp av växthusgaser.
- genom investeringar och en ny mobilitetsstrategi nå en:
  - fördelning mellan kollektivtrafik/cykel/gång och bil från 43/57 till 60/40 till 2030.
  - vara självförsörjande på förnybar el år 2035.
  - arbeta enligt bygg- och anläggningssektorns färdplan för fossilfri konkurrenskraft med målet att minska växthusgaserna i hela livscykeln för byggnader med 50 procent till 2030, jämfört med 2015.
- biogasutvecklingen i kommunen ska fortsätta, med fokus på produktion och en biogasmack i södra kommundelen.
- se över klimatanalyser vid större investeringar, titta på hur det används och vad det innebär.

Livskvalitet i ett grönt Kalmar

Kalmar ska arbeta för en tillgänglig natur med stärkt biologisk mångfald. Frisk luft, rent vatten och livskraftiga naturområden kännetecknar kommunen. Där så är möjligt vill kommunen sträva efter att nå målet om 3-30-300. Det innebär en långsiktig ambition att alla ska kunna se (minst tre) träd från sitt hem, från ovan ska 30 procent av ytan i staden täckas av trädkronor och att ingen ska ha längre än 300 meter till närmaste grönområde. Friluftsliv och naturvård kopplas samman för att tillgängliggöra naturen för alla människor och skapa rekreation och välmående.

Kalmar kommun ska vara ett långsiktigt tryggt, hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och som värnar och vårdar sina unika natur- och kulturmiljöer. Kommunen ska stödja en levande landsbygd med god djurhushållning samt uppmuntra en nära och hållbar livsmedelsproduktion. Kommunen ska säkerställa att naturens ekosystemtjänster uppmärksammas och säkras för framtiden. Exempel på detta är skuggning från träd, rening av vatten, pollinering och skydd mot översvämningar. Vid framtagande av detaljplaner ska hänsyn till målen ovan tas. Den pågående ekosystemtjänstanalysen ska lägga grunder för en ny grönplan.

Sverige och Kalmar kommun kommer att påverkas kraftigt av klimatförändringarna. Det förändrade klimatet ställer stora krav på många aktörer att genomföra omställning och lindrande åtgärder. Den framtagna klimatanpassningsplanen ska påskynda och systematisera det arbetet.

Majoritetens inriktning är att

- verka för mer bete på kommunal mark i syfte att öka den biologiska mångfalden.
- fortsätta arbeta för ökad livsmedelsproduktion och högre självförsörjningsgrad av livsmedel genom god dialog med de gröna näringarna.
- fortsätta med gröna lungor i samhällsplaneringen.
- fortsätta arbetet med en ny grönstrukturplan.

Cirkulärt samhälle 2045

Kalmar ska vara ett cirkulärt samhälle till år 2045. Det innebär att gynna varor och produkter som är tåliga, tillverkade av miljökloka material och som inte innehåller gifter. De ska vara lätta att uppgradera och laga samt kunna demonteras på ett sätt som möjliggör att materialen kan användas igen i nya produkter och cykler. I ett cirkulärt samhälle skapar vi möjligheter för invånare att dela, låna, hyra och konsumera cirkulärt. I Kalmar erbjuds kunskap och möjlighet att leva ett hållbart och miljösmart liv. Kommunen erbjuder bibliotek, återbruk, delbilspool och fritidsbank med sport- och fritidsutrustning.

Det ska också vara enkelt att lämna avfall till återanvändning eller återvinning. Det ska vara smidigt att källsortera i stadsmiljö och idrottsanläggningar. Kommunen ska arbeta vidare med "Håll Kalmar rent" och stötta initiativ från lokalsamhället som motverkar nedskräpning.

Kalmar kommun har som mål att vara cirkulär i sin verksamhet 2030. Alla resurser ska utnyttjas effektivt, matsvinn ska minimeras, alla restflöden ska källsorteras, återbruk av byggmaterial och kontorsmöbler ska premieras, all onödig engångsplast ska fasas ut och övrig plast minimeras. Kunskap från kommunens projekt på Bergaviks IP för att minska mikroplastspridning från konstgräsplaner ska tas tillvara och användas så att alla kommunens framtida konstgräsplaner håller en bestämd basnivå vad gäller miljö och skötsel. Nuvarande planer som inte klarar basnivån uppgraderas i samband med byte av underlag.

Kalmar kommunkoncern ställer tydliga krav i upphandlingar som innebär att vi värnar arbetsrättsliga villkor, socialt ansvarstagande, djurskydd, minimal miljöpåverkan och cirkularitet. Vi arbetar med ständiga förbättringar och uppdaterar styrdokument, mallar och checklistor samt systematisk uppföljning bland annat av hållbarhetskrav.

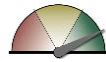

Majoritetens inriktning är att

- fortsätta arbetet för att alla evenemang i Kalmar ska vara hållbara.
- vid markanvisning uppmuntra hållbart byggande där så är möjligt, exempelvis cirkulära lösningar för bevakning, hög energistandard, egen energiproduktion, hållbara materialval och möjlighet till odling.

- arbetet med de övergripande målen skapar aktiviteter samt uppföljning avseende:
  - att minska kommunens egna flöden av restprodukter inom exempelvis bygg, plast och textil.
  - att kommunkoncernens egna fastigheter ska ligga i miljömässig framkant och ha en låg klimatpåverkan.
  - att fram till 2030 ska kommunens samtliga konstgräsplaner byggas om för ska klara en miljömässig basnivå.
  - ökad grad av samlastning av varor inom kommunens verksamheter.

Ett Grönare Kalmar - Mål

 Globala mål*	Fullmäktigemål		
	 Långsiktigt mål	 Delmål	 Indikatorer**
	Kalmarsund, våra vattendrag och vårt grundvatten ska ha god vattenstatus		Reducering av fosfor, andel (%) Reducering av kväve, andel (%) Förnysetid VA, antal år
	Kalmar ska vara klimatneutralt	Kalmar kommunkoncern ska vara fossilbränslefri	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%) Fossiloberoende köpta transporter från leverantörer, andel avtal (%) Resor med gång, cykel eller kollektivtrafik, andel (%)
	Kalmar ska vara ett cirkulärt samhälle	Kalmar kommunkoncern ska ha en cirkulär verksamhet	Avfallet inom kommunkoncernen, vikt (kg)
	Kalmar ska värna och vårda unika natur- kultur- och livsmiljöer		Slutanvändning av energi totalt, MWh/inv * Skyddad natur totalt, andel (%) *
* De 17 globala målen följs upp genom totalt 58 indikatorer utöver de som ingår i Kalmar kommuns fullmäktigemål	 Nyckeltal	** Varje enskild indikator är knuten till nyckeltal. Nyckeltal är de kvantifierade målen och resultaten för indikatorerna vid en viss tidpunkt.	

Ett Grönare Kalmar - Uppdrag

Uppdrag till kommundirektören

- Ta fram färdplan kring klimatneutralt byggande i Kalmar kommun och konkretisera det genom pilotprojekt med en klimatneutral förskola.
- Ta fram en handlingsplan för omställningen till cirkulärt samhälle och underlätta cirkulation av varor och produkter.
- Ta fram en handlingsplan för att nå 3-30-300, där så är möjligt. Under mandatperioden ska en ny grönplan tas fram och där ska det ingå analys av biologisk mångfald och ekosystemtjänster i staden.
- Kalmar Vatten AB ska fortsätta utredningen och återkomma med ett beslutsunderlag för att minska sårbarheten i vår dricksvattenförsörjning genom att nyttja avsaltat bräckt vatten från Kalmarsund.

Ett växande attraktivt Kalmar

- En funktionell sydostregion
- En kunskaps- och tillväxtkommun
- En växande besöksnäring
- Ett rikt kultur- och fritidsliv
- Bra bostäder till alla och hållbar mobilitet
- Attraktiva tätorter och landsbygd
- En trygg kommun
- Ett internationellt Kalmar

Kalmar kommun ska fortsätta utvecklas så att både invånares och besökares känsla av livskvalitet ökar. Det är också den inriktning som den nya översiktsplanen kommer att ha. Utveckling ska ske i hela kommunen, i centralorten, i våra stadsdelscentrum, i de mindre tätorterna och på landsbygden.

De flesta större byar och mindre tätorter har historiskt växt upp utefter någon av de åar som finns i Kalmar kommun. Ur ett utvecklingsperspektiv kan å-landskapet ses som en tillgång, på samma sätt som vår kuststräcka.

En funktionell sydostregion

Hög rörlighet av människor och arbetskraft är en viktig förutsättning för en väl fungerande arbetsmarknad och en viktig konkurrensfaktor för att en region ska vara attraktiv för människor att bo och verka i. Med ökad rörlighet bildas större lokala arbetsmarknader, som i sin tur underlättar för produktivitetsökningar genom bättre matchning mellan arbetstagare och företag. Att större marknader bildas (kompetens, konsumtion med mera), ökar konkurrensen mellan företag.

För att en förstoring ska kunna ske krävs en förbättrad infrastruktur och kortare restider. En stark samverkan mellan residensstäderna Kalmar, Växjö och Karlskrona är en förutsättning för en gränslös och smidig vardag för människor och näringsliv. Med snabba och hållbara pendlingsmöjligheter samt med lärosätena som innovativ och kunskapshöjande drivkraft stärks Kalmars regionala arbetsmarknad tillsammans med Växjö och Karlskrona.

Ett uttalat politiskt stöd och ett samarbete på tjänstemannanivå pågår mellan de tre städerna och länen rörande infrastruktur, arbetstillfällen, utbildning och tjänster vilket bidrar till att stärka utvecklingen i hela sydöstra Sverige. Att gemensamt verka för fortsatta infrastrukturinvesteringar i sydostregionen är avgörande. En restid under en timma mellan städerna skapar en arbetsmarknad på över 500 000 invånare som ger helt andra förutsättningar för inflyttning och näringslivstillväxt i hela sydostregionen. Att Rinkabyholm, Bergkvara och Jämjö byggs, byggs eller ska byggas enligt nationell plan ger förutsättningar för att på allvar få ner restiden och skapa en gemensam arbetsmarknadsregion med Karlskrona. Kriminalvårdens beslut att etablera en anstalt i Halltorp skapar förutsättningar för att ytterligare stärka sambanden.

I vårt närområde är Kalmarsund ett sammanhållande identitetsbegrepp. Samarbete över kommungränserna blir allt viktigare för en fortsatt hållbar utveckling av en funktionell sydostregion. Det lyckade samarbetet i Kalmarsundsregionen, där Kalmar, Mönsterås, Oskarshamn, Torsås och Nybro kommuner samverkat, växlar nu upp till att gälla hela länet. "Fler till Kalmar län" är en permanent satsning där Region Kalmar län och Kalmar läns samtliga tolv kommuner tillsammans hjälps åt för att få fler att flytta till Kalmar län.

Målet med satsningen är som tidigare, att stärka regionens attraktivitet, underlätta kompetensförsörjningen för regionens alla arbetsgivare och öka antalet invånare i Kalmar län, allt i linje med målen i den regionala utvecklingsstrategin.

Kalmar läns läge gör att flyget behövs som ett viktigt komplement till övriga trafikslag. Pandemin har slagit hårt mot branschen. Att värna och utveckla tillgängligheten med flyg till vår region samt att fortsätta att vara ledande i branschens hållbarhetsutveckling med biobränsle och elflyg är centrala delar för Kalmar Öland Airport.

För näringslivet i regionen är Kalmar hamn en strategisk knutpunkt som binder ihop land och sjötransporter. Kalmar hamn har även blivit en viktig aktör för ökad sjöfartssäkerhet genom bogserbåtssamarbete med andra hamnar. En ökad sjöfart med större kapacitet är en viktig del i hållbarhetsarbetet. En vision för hamnens fortsatta expansion är framtagen där ytorna på Tjärhovet utökas. Kalmar Hamn medverkar i finansieringen av en åtgärdsvalsstudie för Kalmar farled i området närmast Kalmar hamn för att kontrollera brister i farleden samt att rekommendera åtgärder för en fortsatt utveckling av Kalmar hamn.

En framställan har gjorts till regeringen om att etablera ett nytt luftvärnsregemente i områdena kring Kalmar Öland Airport. Fördelarna med placeringen är god räckvidd i Södra Östersjön, goda möjligheter till kompetensförsörjning och närhet till flygtransporter och hamnkapacitet i både Kalmar och Oskarshamn.

Majoritetens inriktning är att

- aktivt stödja infrastrukturåtgärder som tåg mellan Kalmar och Alvesta samt upprustning och utveckling av Stångådalsbanan för att skapa en gemensam arbetsmarknadsregion. Det långsiktiga målet är dubbelspår på sträckan Kalmar-Alvesta samt upprustning av Stångådalsbanan som bland annat ger möjlighet till arbetspendling norrut.
- aktivt stödja utvecklingen av flyget till och från regionen vid Kalmar Öland Airport.
- aktivt stödja åtgärder för att fortsätta arbetet med flygets hållbarhetsutveckling såsom biobränsle och elflyg.
- aktivt stödja expansionen av Kalmar hamn och förbättringar av farleden.
- medverka till en åtgärdsvalsstudie tillsammans med Trafikverket och Region Kalmar län om Kalmar central, vilket är en förutsättning för att kunna öka kapaciteten.
- en ny översiktsplan ska kunna antas av kommunfullmäktige under år 2023. Denna ska gälla till år 2035 med sikte på 2050.
- konstruktivt följa upp kommunens framställan till regeringen och Försvarmakten om ett luftvärnsregemente till Kalmar. En tillståndsprocess för att etablera en skjutbana vid flygplatsen prioriteras. Skulle det inte bli besked om ett regemente tas ändå höjd för en framtida etablering av militär verksamhet i den översiktsplan som det nu arbetas med.
- Kalmar kommun kommer ta upp dialog med KLT om att linje 121 mellan Bergkvara och Kalmar C ska gå in genom Ljungbyholm. Ljungbyholm är utpekad huvudort i den södra kommundelen. Här finns hälsocentral, apotek, högstadium, tandläkare och fritidsgård.

En kunskaps- och tillväxtkommun

Växande näringsliv och ökad sysselsättning

Kalmar är motor i den gemensamma arbetsmarknadsregionen i sydöstra Sverige. I en region med utbyggd kollektivtrafik, bra pendlingsmöjligheter och en infrastruktur för hög digital överföringshastighet kan människor bo och arbeta var de vill. Vår flygplats är som sagt viktig och den fortsätter ge näringslivet och regionens invånare goda möjligheter att utvecklas och resa genom flygförbindelser med såväl Stockholm och övriga Sverige som med Europa. Ambitionen är att näringslivet ska betrakta Kalmars företagsklimat som ett av de bättre.

I ett växande och starkt näringsliv med långsiktigt tänkande är samarbetet med gymnasieskolorna och yrkesutbildningarna en viktig del. Särskilt i en tid då flera utbildningar riktar sig mot yrkesgrupper där det råder stor brist. Det gäller att tidigt hitta samverkan med elever som går i högstadiet och där kan Prao-verksamhet och andra riktade kommunikationsinsatser skapa starka ingångsvärden. Vi ska också verka nära Kunskapsnavet för yrkesväxling och att få arbetslösa vuxna i utbildning.

Kalmar är i stort behov av verksamhetsmark för både befintliga och nya företag. Frågan är ständigt aktuell och vi arbetar med att ta fram geografiskt smarta platser där både lokal och regional infrastruktur finns och fungerar.

Det ökade behovet av digital transformation inom såväl näringsliv som offentlig sektor fortsätter att vara tydligt. Vikten av att kunna vägleda branscherna, ge experthjälp och framtidsspana inom området är därmed stort, vilket fortsatt står i fokus inom Kalmar Science Parks olika verksamhetsinriktningar. e-Hälsa har via stora beviljade satsningar börjat sätta stor prägel på såväl små som medelstora bolag men också på ”startup”-bolag. Här har Kalmar Science Park tillsammans med Linnéuniversitetet och Region Kalmar Län ett gemensamt intresse i att förvalta och utveckla vidare för att möta framtidens behov. En ökad ekonomisk satsning från ägaren Kalmar kommun in i Kalmar Science Parks inkubatorverksamhet gör det möjligt att fortsatt kunna finna affärsidéer med stark tillväxtpotential, hållbarhet och internationellt fokus. Ett nytt samarbete mellan Science Parkerna i Sydost ökar möjligheterna till tillväxt i etablerade ”scaleup”-bolag. Allt sammantaget leder till en ökad attraktionskraft att starta och driva företag i Kalmar kommun.

Ökad sysselsättning

Arbete, utbildning och företagande lägger grunden för den gemensamma välfärden och sammanhållningen. Alla Kalmarbor som kan arbeta ska arbeta. Kommunen erbjuder tidsbegränsade och individuellt anpassade arbetsmarknadsinsatser. Dessa ska i förlängningen leda till egen försörjning i form av arbete eller utbildning. Arbets sökande kommuninvånare erhåller efter en initial kartläggning av deras behov olika individanpassade insatser såsom arbetsträning, praktik, tidsbegränsad anställning, språkträning, orienteringskurser och jobbchanser. Genom dessa insatser stärks individens ställning på arbetsmarknaden och bidrar till framtida kompetensförsörjning för Kalmar kommun-koncern och för andra arbetsgivare i kommunen.

Inför den nya mandatperioden har en ny nämnd inrättats för integration och arbetsmarknadsfrågor. Under 2022 blev Kalmardelen av Del-Ta Produktion AB vårt nya bolag Växtplats i Kalmar AB (VIKAB). Den nya nämnden för integration och arbetsmarknad blir personunion med styrelsen för VIKAB vilket är ett sätt att samordna och vässa våra resurser. VIKAB som bolag ska erbjuda kundanpassade prisvärda legouppdrag, servicetjänster samt rehabiliterings- och arbetslivstjänster. Under 2023 kommer det arbetet

att utvecklas med berörda parter enligt framtagen handlingsplan. Det gäller bland annat samverkan mellan VIKAB och Kalmar kommuns arbetsmarknadsenhet. Samverkan formas och byggs utifrån Kalmar kommuns och de arbetssökandes bästa där VIKAB och arbetsmarknadsenheten kan använda sig av möjligheten att både verka utifrån bolagsform och förvaltningsform.

Det kommunala aktivitetsansvaret innehållande gymnasieungdomar som lämnar sina studier är en prioriterad fråga både nu och i framtiden för Kalmar kommun och arbetsmarknadsenheten. Under nästa år kommer arbetet att utvecklas med berörda aktörer. Den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen fortgår vilket påverkar alla aktörer verksamma inom arbetsmarknadsområdet. Kalmar kommun har under Arbetsförmedlingens pågående reform utvecklat och stärkt det interna samarbetet inom kommunkoncernen vilket sammantaget inneburit fler möjligheter för arbetssökande kommuninvånare. Det arbetet är viktigt att fortsätta att följa in i framtiden och fortsätta bygga samspel med de förutsättningar som kommer att gälla inom arbetsmarknadspolitiken.

Kunskapsnavet ska fortsätta att arbeta med uppsökande verksamhet, vägledning och information om utbildning på gymnasial nivå inom den samlade vuxenutbildningen. Kunskapsnavet ska beställa och upphandla yrkesutbildningar utifrån den lokala arbetsmarknadens kompetensbehov. Kunskapsnavet ska även fortsättningsvis arbeta nära kommunen, arbetsmarknadsenheten, Växtplats i Kalmar AB och Arbetsförmedlingen för att minska arbetslösheten och initiera utbildning.

Som ett resultat av Kriminalvårdens etablering av en ny anstalt i Halltorp avser Kriminalvården att i samarbete med Kalmar kommun starta en långsiktig yrkesutbildning för att klara kompetensförsörjningen.

Majoritetens inriktning är att

- genomföra minst 200 företagsbesök per år.
- ha ett fortsatt tätt samarbete med de gröna näringarna i kommunen. Inte minst i ett läge där livsmedelsproduktionen behöver öka för att klara en växande självförsörjningsgrad.
- Kunskapsnavet ska vara lyhörd för vilken arbetskraft arbetsgivare i regionen behöver och utifrån det skapa utbildningar som leder till arbete. Kunskapsnavet ska även tillsammans med arbetsmarknadsenheten vara offensiv i att ta del av statliga arbetsmarknads- och utbildningsåtgärder, för att möta den efterfrågan på kompetensförsörjning som finns i kommunen, både inom den egna organisationen och inom externa företag.
- kommunkoncernen ska arbeta med och ha aktiviteter kopplade till följande fokusområden: integration, jämställdhet, hbtqi och tillgänglighet.
- sätta högsta prioritet på att, utifrån näringslivets behov, detaljplanera och färdigställa den mark som Kalmar kommun under de senaste åren förvärvat för nyetablering av företag. Planläggning pågår för dessa områden. Nya trafikplatser i Snurrom och Moskogen kommer att vara nödvändiga.
- Kalmar kommun ska fortsätta erbjuda PPP platser (prova på praktik) till alla gymnasieelever från årskurs 1 som söker en PPP plats vid arbetsmarknadsenheten.
- landa en överenskommelse med Kriminalvården om att starta en Kriminalvårdsutbildning i Kalmar.

- utveckla företagsklimatet och samverka företag-kommun genom särskilda utbildningsinsatser för tjänstepersoner i kommunkoncernen under våren 2023.
- under 2023 sjsätta en ny organisation för näringslivsarbetet. För detta avsätts 2 miljoner kronor.

Universitetsstaden Kalmar

Linnéuniversitetet och universitetslivet är en viktig del av Kalmar, och bidrar till en levande stadskärna. Ett samlat universitetsområde i hjärtat av staden skapar fler förutsättningar för nya spännande och oväntade möten mellan invånare, kommun och näringsliv samt tusentals studenter och hundratals forskare från hela världen. Mixen av människor - där alla har olika bakgrund, kunskap, erfarenheter och förutsättningar - och deras möten, utgör och utvecklar Universitetsstaden Kalmar.

En utvecklingsplan om "Ett gott studentliv i Kalmar" kommer att ligga till grund för arbetet med en ännu bättre studentstad. Linnéuniversitet, Linnékåren, studentföreningarna och Drivhuset i Kalmar är viktiga samarbetspartners för detta arbete.

Sedan Kalmar blev en universitetsstad har vi placerats i en annan konkurrensmiljö. Vi behöver positionera oss mot andra universitetsstäder nationellt och internationellt vilket är av central betydelse för vår konkurrenskraft om framgångsrika forskare, företag och studenter. I pandemins spår har dessutom möjligheten till distansutbildning och distansundervisning ökat och det är därför viktigt att fortsätta arbeta för att bli en ännu bättre och attraktivare universitets- och studentstad som får människor att flytta hit.

Forskning, hållbar utveckling och tillväxt

Genom fler samarbeten och gemensamma aktiviteter med Linnéuniversitetet stärks Kalmar som en modern och attraktiv universitetsstad. Kommunens gemensamma satsning med Linnéuniversitetet på forskning, utveckling och tillväxt är ett viktigt steg i detta. Målet är att stärka forskningen och utbildningarna på Linnéuniversitetet i Kalmar, att stimulera näringslivets tillväxt i Kalmar samt att arbeta för en hållbar utveckling.

Näringsliv, välfärdssektorn och civilsamhället har allt större behov av rättsvetenskapligt och juridiskt kunnande för att kunna utvecklas starkt och säkert. Kalmar kommun och Linnéuniversitetet är därför överens om att juridik ska bli ett starkt utbildnings- och forskningsfält vid universitetet och stödja Linnéregionens tillväxtpotential.

Majoritetens inriktning är att

- öka samverkan mellan Linnéuniversitet, Kalmar kommunkoncern och övriga aktörer. Kommunen avsätter därför 1,5 miljoner kronor per år för områdena Grön tillväxt, Blå tillväxt och IT/teknik.
- öka andelen studenter som stannar kvar i regionen efter avslutade studier.
- tillsammans med Linnéuniversitetet fullfölja satsningen för att utveckla juridik som ett starkt utbildnings- och forskningsfält med bas i Kalmar. En satsning som omfattar minst 300 miljoner kronor på 10 år. Kalmar kommun ska bidra med 100 miljoner kronor som växlar upp universitetets 200 miljoner kronor.
- öka antalet studenter som kommunkoncernen tar emot eller kommer i kontakt med, i form av studentmedarbetare, praktikanter, sommarjobbare samt genom uppsatsarbete.
- verka för att Linnéuniversitetet förstärker utbildningarna inom teknik med fokus på ingenjörsutbildningar.

En växande besöksnäring

Kalmar län är en av Sveriges största turismregioner och besöksnäringen spelar en viktig roll för Kalmars utveckling. Näringen skapar många arbetstillfällen, inte minst inestegsjobb, och ger konsumtion i flera olika branscher, till exempel hotell, restaurang, handel, transport, jordbruk, sport och kultur. Besöksnäringen bidrar också till att stärka platsens attraktionskraft för såväl invånare som entreprenörer och investerare.

Besöksnäringen omfattar både fritids- och affärsresande. Den skiljer sig från många andra näringar då den består av flera olika aktörer som tillsammans står för platsens erbjudande. Många av aktörerna finns inom näringslivet, men de finns också inom offentlig och ideell verksamhet. För att utveckla en konkurrenskraftig, hållbar och innovativ besöksnäring behövs det därför gemensam kunskap och gemensamma insatser.

Hösten 2021 presenterade regeringen en ny nationell besöksnäringstrategi – ”Strategi för hållbar turism och växande besöksnäring”. Med strategin vill regeringen skapa långsiktiga förutsättningar för en hållbar, växande besöksnäring som har en självklar roll som export-, jobb- och integrationsmotor i Sverige. Strategin är ett ramverk och en inriktning för regeringens politik för den kommande tioårsperioden.

Parallellt har Region Kalmar län arbetat fram ”Kalmar läns besöksnäringstrategi mot 2030”, som bygger på den nationella strategin. Kopplat till den regionala strategin finns treåriga handlingsplaner, där det tydligt framgår vem som är ansvarig för insatserna.

För att kunna uppnå de mål som har satts nationellt och regionalt ska Kalmar kommun under 2023 ta fram en lokal besöksnäringstrategi för Kalmar kommun. Strategin kommer att ge Destination Kalmar – och Kalmar kommuns besöksnäring som helhet – en tydlig inriktning för framtiden. De strategier som kommer att prioriteras regionalt och lokalt är: att stimulera affärsutveckling, stötta produktutveckling, attrahera investeringar och etableringar, marknadsföra modigt, säkerställa besöksnäringanpassad infrastruktur-utveckling samt att analysera utvecklingen och omvärldsbevaka mot framtiden.

En lokal besöksnäringstrategi kommer inte bara att ge alla aktörer en gemensam inriktning. Strategin kommer också att säkerställa att det finns en samsyn kring omvärldsförändringar, strategiska vägval, möjligheter och hot. Den kommer att vara ett stöd både i beslutsfattandet och i det dagliga arbetet. För att Kalmars destinationsutveckling ska vara framgångsrik på lång sikt, och för att Kalmar fullt ut ska kunna bli en hållbar året runt-destination, behöver den lokala organisationen och dess resurser ses över. Även partnerskaparbetet behöver en översyn för att stärka näringslivets engagemang.

Strategin kommer att göra både Destination Kalmar och samtliga berörda i hela näringen bättre rustade att möta de utmaningar besöksnäringen står inför. En hållbar förändringsresa har påbörjats och det är viktigt att kunna möta både långsiktiga och kortsiktiga förändringar i omvärlden.

Majoritetens inriktning är att

- öka kapaciteten för besöksnäringen genom fler möjliga platser inom hotell, vandrarhem, camping och Bed and Breakfast.
- fortsätta satsningarna ur idékatalogen.
- fortsätta arbetet med att utveckla Kalmar som mötesdestination via Kalmars nya Convention Bureau.

- fortsätta försöket med sommargata på Postgatan. Nya aktiviteter prövas. Fler sommargator i centrala Kalmar övervägs.
- evenemangsverksamheten ska planeras och genomföras så att nedskräpning motverkas och att Kalmar fortsätter utvecklas som ett hållbart resmål.

Ett rikt kultur- och fritidsliv

Ett rikt och levande kultur- och fritidsliv är en viktig förutsättning för en kommuns attraktivitet. Det stärker invånarnas känsla av livskvalitet. En plats där människor upplever glädje och gemenskap har en positiv inverkan på trygghet, hälsa och välbefinnande. Kalmars kultur- och fritidspolitiska program är till för att säkerställa detta och bidra till en fortsatt utveckling av ett redan stort utbud.

Kultur- och fritidslivet ska vara öppet och tillgängligt och det ska finnas förutsättningar för alla att vara delaktiga. Kommunen ska ge medborgarna olika former av mötesplatser och via dessa kreativa och inspirerande miljöer, stimulera till både fysisk aktivitet och skapande. Kulturkvarteret med kulturcentrum vid Tullslätten och Sveaplan blir en ny, kreativ och välkomnande mötesplats mitt i Kalmar, för alla människor, i alla åldrar, året runt.

Föreningslivet ska vara inkluderande och främja integration samt barn och ungas utveckling. Mångfald ser vi som det normala och vår verksamhet ska vara värdeskapande. Vi arbetar för att alla medborgare ska ges goda möjligheter till att ta del av kreativa och rekreativa kultur-, idrotts-, natur- och fritidsaktiviteter. Vår satsning på att stärka upp de kommunala mötesplatserna i Oxhagen, Berga och Norrliden ska fortsätta utvecklas med externa aktörer. Och den avgiftsfria sommarlovsverksamheten för barn och ungdomar mellan 6 och 15 år bedrivs även 2023 efter förra årets beslut att permanenta upplägget oavsett riktade statsbidrag.

De senaste årens utbyggnad av multifunktionella anläggningar ger oss nya möjligheter att utveckla utbudet i vår kommun. Elitföreningarna fungerar som förebilder för barn och unga och skapar intresse för vår region. De ska ha goda förutsättningar för att utveckla sina verksamheter. Anläggningsutbyggnaden möjliggör detta samtidigt som vi kan erbjuda moderna faciliteter för konserter, mässor och konferenser.

Tillgänglig konst för alla i det offentliga rummet, både ute och i offentliga lokaler, är betydelsefullt. Att använda konst för att skapa goda och kreativa livsmiljöer gör Kalmar spännande och attraktivt som besöksmål. Den av kommunfullmäktige beslutade konstpolicyn ska implementeras under 2023 och 1-procentregeln för konstnärlig gestaltning är numera norm vid ny-, om- och tillbyggnad av byggnader och offentliga miljöer och gäller hela kommunkoncernen.

Vi vill att fler ska upptäcka möjligheterna att komma ut och njuta av vårt fantastiska natur- och kulturlandskap. Hos oss finns både kust och skärgård, öppet odlings-, ek- och herrgårdslandskap och skogsbygd. Vi ska genom implementeringen av friluftsprogrammet utveckla vårt närområde och ge inspiration till invånare att hitta idéer och områden för att utöva friluftsliv.

Vårt lokala kulturliv bygger på kulturföreningarnas verksamheter och eldsjälarnas insatser. Dessa bidrar till att hålla kulturen levande och samverkan med kulturföreningarna är en viktig uppgift. Satsningar på barn och ungdomar är prioriterat och vi ser ett ökat behov av samverkan med både det nationella och regionala kulturutbudet – till exempel

Länsmusiken, Talentcoach och Regionteatern – för att både förnya och komplettera kommunens utbud. Därtill ska vi nyttja digitaliseringens möjligheter och vi vill fortsätta att samverka med skolan, genom till exempel profiltid, för att nå barn och unga.

Majoritetens inriktning är att

- ett Kulturkvarter ska byggas under mandatperioden.
- bibliotek, kulturskola och genus smarta fritidsgårdar är viktiga mötesplatser som ska utvecklas.
- utöver nämndernas egna avsatta medel, tillföra ytterligare en miljon kronor årligen i tre år som ett extra stöd för att säkerställa en hög genomförandegrad av friluftslivsprogrammets utvecklingsområde som gagnar hela kommunen.
- rusta upp Salve till ett centrum för friluftsliv.
- genomförandet av inomhushallen på Gasten ska påbörjas 2023 enligt tidigare beslutat investeringsstöd.
- bygga till Folkets Park med en ny huvudbyggnad för inte minst föreningslivet.
- byta konstgräset på Gasten och i Brännarhallen, renovera A-plan på Södra utmarken samt tillföra nya omklädningsrum på Gasten.

Bra bostäder till alla och en hållbar mobilitet

Bra bostäder till alla

Kalmar kommun har fortsatt en stark inflyttning och en stor del av regionens ekonomiska tillväxt och nya arbetstillfällen skapas här. Bostadsbyggandet är av största vikt för Kalmars utveckling och det ska planeras för bostäder av varierat slag i hela kommunen. Bostadsbebyggelsen ska erbjuda trygga, tillgängliga, hållbara och attraktiva boendemiljöer med närhet till service, kollektivtrafik och grönområden. Kalmar kommuns närhet till kust ska utvecklas och tas hänsyn till vid planering för ny bostadsbebyggelse. En förtätning i orterna utanför Kalmar stad ska ge förutsättningar för att bibehålla och stärka en god samhälls- och kommersiell service. Närheten till service medför ett minskat behov av privata transporter av icke hållbara transportslag.

Kalmar kommun arbetar med att ta fram en ny översiktsplan som anger politikens viljeinriktning för markanvändning fram till 2035, med utblick mot 2050. Översiktsplanen tar höjd för cirka 82 000 invånare år 2035 med utgångspunkt i den befolkningstillväxt och prognos som översiktsplanen är baserad på. Det innebär att det över tid krävs ett fortsatt gott bostadsbyggande, och att byggande ska ske i hela kommunen, vara anpassade efter olika behov samt med olika upplåtelseformer.

Kommunen ska ha fortsatt hög takt på bostadsbyggandet samtidigt som nybyggnation ska ha minimal klimatpåverkan. Bebyggelse kräver anpassning till ett förändrat klimat och planering för bostäder ska alltid ta hänsyn till framtida klimatförändring.

Majoritetens inriktning är att

- samlat i kommunkoncernen medverka till att minst 500 bostäder årligen färdigställs som genomsnitt under en femårsperiod. Kommunen ska i sitt planarbete se till att det årligen tillförs 50 nya villatomter.

- ett nytt bostadsförsörjningsprogram tas fram. Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska grundas på en analys av kommunens demografiska utveckling, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar
- den så kallade ungdomsbostadsgarantin ska vara kvar.
- testa så kallad dubbel markanvisning när det är lämpligt. Dubbel markanvisning innebär att en byggherre, för att få markanvisning på en attraktiv fastighet, även förbinder sig att bygga i en av kommunens mindre tätorter.
- besluta om ett samlat planprogram för Snurroms fortsatta utveckling.
- påbörja arbetet med ett arkitekturpolitiskt program.
- genomföra utvärderingen av nu gällande parkeringsriktlinjer.
- med beviljat EU-stöd påbörja ett dialogarbete med berörda fastighetsägare och andra intressenter för att lägga grunden till den långsiktiga planeringen av att skapa en klimatneutral stadsdel i gamla industriområdet*.

* Gamla industriområdet är utpekade i nuvarande och kommande översiktsplan som ett omvandlingsområde för blandad bebyggelse. Syftet är att möjliggöra för staden att på lång sikt växa hållbart och attraktivt med tillskott av bostäder, arbetsplatser, service och skapa förutsättningar för att införa fler gröna stadsnära områden.

Hållbar mobilitet

Mobilitetsplaneringen fokuserar på att förbättra möjligheterna till hållbara transportslag (gång, cykel och kollektivtrafik). Satsningen på säkra skolvägar slutförs 2023 då det femte och sista projektet i Stadsmiljöavtalet inleds. Dessutom genomförs infrastrukturåtgärderna av omdirigeringen av busslinjen över Dokumentvägen/Krooks väg i Smedby. Den detaljerade förstudien för BRT ("Bus Rapid Transit", ett transportsystem som erbjuder snabbare resor i städer än vanliga stadsbussar) längs Norra vägen går in i nästa fas där olika etappers genomförbarhet studeras och vilka konsekvenser de kommer att ha för att minimera restiden för bussen. Norra länken har beviljats Stadsmiljöavtal och en arbetsgrupp kommer att genomföra projektering för hela sträckan och om möjligt initiera enklare åtgärder med fokus på att hinna klart med en kollektivtrafikförsörjning av den nya bad- och friskvårdsanläggningen och Snurrom.

För fordonstrafik projekteras trafikplats Kalmar norra med verksamhetsgata mot industriområde, på- och avfartsramper samt separering av gång- och cykelvägar. Mobilitetsstrategin planeras att antas i samband med den kommande översiktsplanen och här kommer anpassning göras med hänsyn taget till planerna av ett nytt regemente. För de fyra infartsledningarna undersöks och prognostiseras framtida kapacitetsbehov vilket behöver koordineras och samordnas med Trafikverket. Södra Vägen mot hamnen är särskilt föremål för kapacitetsstudier med tänkbara åtgärder i närtid.

Majoritetens inriktning är att

- helt eller delvis genomföra den så kallade Norra länken vilket kommunen fått medel från Stadsmiljöavtalet. Norra länken knyter ihop kollektivtrafik från Snurrom genom Norrliden, Berga, Djurängen och Oxhagen till centrala Kalmar.
- genomföra byggnation av gång- och cykelväg längs med Djurängsvägen.
- genomföra ombyggnation av gamla E22 genom Rinkabyholm till Hossmo, med ny gång och cykelväg.
- genomföra trafiksäkerhetsåtgärder på Revsuddevägen.
- fatta beslut om struktur och medfinansiering av trafikplats Norra Vägen/E22 tillsammans med Trafikverket.

- sluta avtal med intressenter som gör det möjligt att etablera upp emot 50 nya laddplatser på allmän platsmark i centrala Kalmar.
- anta en mobilitetsstrategi för hela kommunen.
- långsiktigt utreda trafik och kollektivtrafik utmed Norra vägen, som ett underlag inför nästa mandatperiod. Bedömningen som görs är att medel för genomförande inte kommer finnas under denna period.
- inkomster från parkeringsavgifter ska fortsätta hålla tillbaka priset i kollektivtrafiken.

Attraktiva tätorter och landsbygd

Landsbygd och dess tätorter

Kommunen fortsätter att satsa på landsbygden och tätorterna. Hela Kalmar ska leva och det ska vara lika goda förutsättningar att bo och leva i hela kommunens geografi. Kommunen ska fortsätta stärka servicen och aktivt stödja engagemanget bland ideella föreningar, invånare och näringsliv. Fiberutbyggnad, digitalisering, byggnation av alternativa boenden samt fortsatt utveckling av förskolor och skolor är avgörande för att Kalmar ska växa utanför centralorten. För att främja dialogen om hur landsbygden och tätorterna kan utvecklas, kommer ett arbete med utvecklingsdialog i form av exempelvis ortsvandringar att starta under 2023. Utvecklingsdialogerna ska där de genomförs inkludera alla boende och verksamma.

Kalmar kommun är under 2023 återigen med i SydostLeader-samarbetet (en del i EU:s landsbygdsprogram) och kommer fortsätta avsätta medel för bygdepeng, som möjliggör satsningar för det lokala föreningslivet.

I pandemins spår har urbaniseringen till viss del avstannat. Storstadsregionerna har ett negativt inflyttningsnetto och många mindre kommuner och landsbygder visar på en stark tillväxt. I Kalmar är efterfrågan på boenden på landsbygden stor och en prioritering av detaljplaner och att få fram byggbara tomter efterfrågas.

Hittills har 2 380 adresser fått fiberanslutning genom satsningen på cirka 60 miljoner kronor. Statligt bidrag har sökts och erhållits så utbyggnaden fortsätter under 2023 med byggnation av cirka 4,6 mils kanalisation till ytterligare cirka 350 fastigheter.

Majoritetens inriktning är att

- en bygdepeng om 1 miljon kronor även ska gälla 2023.
- genomföra en informationskampanj kring möjligheterna med fiber.
- bostadsbyggandet även fortsättningsvis ska ligga på en hög och jämn takt och att det ska byggas bostäder i hela kommunen. I den översiktsplan som ska antas under år 2023 ska, jämfört med samrådsförslaget, det planerade bostadsbyggandet i de mindre tätorterna och på landsbygden växa på bekostnad av bostadsproduktionen i mera centrala delar av Kalmar.
- förbättra belysningen på landsbygd, från potten årliga medel avsätts 750 000 kronor 2023.
- under 2023, tillsammans med tretton andra kommuner i SydostLeader, starta upp den nya strategin för lokala utvecklingsprojekt.

Attraktiv stadskärna

Kalmar har en av Sveriges mest attraktiva stadskärnor där stadens kulturhistoria på ett tydligt sätt möter den nya utvecklingen. Kalmar är också en framgångsrik handelsstad och ska fortsätta vara det. I nära samarbete med fastighetsägare och övriga aktörer ska stadskärnan fortsätta att utvecklas. Detta kräver en bred samverkan, samsyn och samarbete utifrån ett helhetsperspektiv mellan de aktörer som verkar i stadskärnan.

I ett förändrat handelsmönster omvandlas stadens innehåll, från enbart en stor del handel till en mer blandad funktion av mötesplatser. Handel, bostäder, kontor, kultur och besöksnäring kan skapa goda synergieffekter för stadskärnan om det ges utrymme för samarbete. Stadskärnan ska genom ett intressant innehåll locka till vistelse och besök av olika slag året om.

Stadskärnan ska präglas av en tät, sammanhängande och funktionsblandad struktur med väl utformade miljöer och flexibla mötesplatser som kan samnyttjas för olika funktioner. Stadskärnan ska utformas tillgänglig och trygg för alla. Ett systematiskt arbete med universell utformning ska säkerställa att miljöer och tjänster fungerar för personer i alla åldrar och med olika funktionsförmågor. En stadskärna som medger utrymme för alla är också en attraktiv stadskärna. Kalmars stadskärna ska ha en god tillgänglighet för såväl gående, cykel, bil och kollektivtrafik.

Majoritetens inriktning är att

- handlingsplanen för angöring och parkering i Kalmar city som togs fram i nära samarbete med näringens representanter ska börja följas upp och utvärderas under 2023. Ambitionen är att en uppdaterad reform ska genomföras under mandatperioden.
- fortsätta trygghetsarbetet i Purple Flag mot en säker och trygg stadskärna. Ett konkret samarbete ska etableras med näringsidkarna i Kalmar City.

En trygg kommun

Kalmar kommun ska upplevas som en trygg kommun av boende, företagare och besökare. Känslan av trygghet är en avgörande tillväxtfaktor för kommunen. Den är också viktig för upplevelsen av god livskvalitet. Det övergripande målet är att Kalmar kommun ska utvecklas i positiv riktning med minskad brottslighet och ökad trygghet.

Kalmar kommun utgår från att tre nya lagar kommer att träda i kraft under 2023. Det handlar dels om lagförslaget att kommunerna ska ha ett lagstadgat ansvar att arbeta brottsförebyggande, dels om den nya ordningsvaktslagen och dels om den nya kameraövervakningslagen.

Kalmar kommun arbetar redan i linje med lagförslaget om ett kommunalt brottsförebyggande ansvar, men arbetet kommer att intensifieras med bland annat ökat systematisk lägesbilsarbete och ökad samordning. Med en ny ordningsvaktslag kommer kommunen att få ännu bättre förutsättningar att använda sina ordningsvakter. Det är troligt att den nya lagen medger att kommunens ordningsvakter kan tjänstgöra i hela kommunen och inte enbart i §3-områdena. Den nya kameraövervakningslagen ger kommunen goda möjligheter att snabbt och effektivt kunna använda kameror på olika platser innan dessa riskerar att upplevas otrygga.

Frågan om kommunikation och möjligheten att nå ut med olika typer av budskap utgör också en viktig del i det trygghetsskapande arbetet för kommunen. Inte minst för att synliggöra olika insatser. Under hösten har 2022 har kommunen öppnat nya informationskanaler och arbetet kommer att fortgå.

Kalmar kommun kommer under 2023 att arbeta aktivt med olika våldspreventiva åtgärder. Det innebär bland annat att arbetet med tidiga insatser kommer att lyftas fram. Förutom att se till och stötta de som utsätts för våld i olika former kommer också arbetet att fokusera på de som brukar våld. Även i denna fråga är det av stor vikt att hela kommunkoncernen samverkar varför det arbetet kommer att intensifieras. Bland annat kommer en ny lokal strategi för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation att beslutas. Chefer i Kalmar kommunkoncern kommer också att erbjudas utbildning på temat våld.

En dimension av våld är det grova gängrelaterade våldet. Kalmar kommun kommer i samverkan med andra myndigheter och civilsamhället att fortsätta arbeta mot detta våld och även den organiserade brottsligheten. Narkotikahandeln är en stor riskfaktor och bidragande orsak till utvecklingen, därför kommer vi att intensifiera det drogförebyggande arbetet. Parallellt kommer också ett arbete att fortgå för att förhindra att unga involveras i kriminalitet. Det handlar bland annat om SSPF-samverkan (brotts- och drogförebyggande arbete - Skola, socialtjänst, Polis och Fritid) och SIG (sociala insatsgrupper för ungdomar med högre risknivå). Socialförvaltningen kommer även att fortsätta sitt systematiska arbete med tidiga insatser till barn och unga samt deras familjer och därtill sitt tillsyns- och fältarbete. Kommunens övriga förvaltningar, så som utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, serviceförvaltningen och samhällsbyggnadskontoret kommer även de att på olika sätt adressera problematiken. Som del i kommunkoncernen utgör inte minst Kalmarhem en viktig aktör.

Samverkan med civilsamhället ska stärkas. Detta kommer bland annat att ske via de nyöppnade mötesplatserna i Norrliden, Berga och Oxhagen som är del i kommunens arbete för ökad trygghet.

Välfärdsbrott kostar samhället stora summor. Kalmar kommun drabbas som alla andra av att privatpersoner, föreningar och företag utnyttjar kommunala medel för egen vinning. Kalmar kommun har anställt en strateg som ska arbeta särskilt med frågan. På samma sätt som det övriga brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet kommer det att ske i samverkan med andra aktörer, till exempel Polismyndigheten.

En del av kommunens trygghets- och säkerhetsarbete är det interna säkerhetsarbetet, att säkerställa och skydda den egna verksamheten och dess tjänster. Hos Kalmar kommunkoncern har det under 2022 varit stort fokus på att stärka både informations- och IT-säkerheten då cyberhoten i form av IT-attacker har ökat markant mot offentlig verksamhet på grund av det geopolitiska läget. Digitaliseringen ställer också högre krav på robust IT till exempel behovet av beredskap. Digitalisering ger stora möjligheter men innebär också risker. Hoten ökar och med det ökar kraven på IT-säkerheten.

Arbetet med att stärka IT-säkerheten har inneburit en stor mängd av mjuka, hårda och organisatoriska åtgärder inom kommunkoncernen. Därtill har vi också stärkt vårt nätverkande med SKR, Inera och andra kommuner både inom länet och även nationellt. Pågående arbete för stärkt informations- och IT-säkerhet fortsätter under 2023 med flera nya insatser och projekt. Exempelvis satsas 4,5 miljoner kronor för verktyg som upptäcker sårbarheter och IT-attacker i tid, fortsatt jour och beredskap av våra nätverk samt data-lagring på ett strukturerat sätt.

Majoritetens inriktning är att

- under 2023 vid de nyetablerade mötesplatserna i Oxhagen, Berga och i Norrviden, fortsätta utveckla samverkan med de boende i områdena i samarbete med alla berörda aktörer.
- som en första del i satsningen på Oxhagen bygga en arena för aktiviteter.
- fortsätta utveckla samarbete mellan skolorna och socialtjänsten genom regelbunden närvaro för att stärka det förebyggande arbetet och hjälpa familjer som behöver stöd.
- tillsammans med gymnasieförbundet erbjuda individuella åtgärder för att motivera ungdomar att genomföra sin gymnasieutbildning (kommunala aktivitetsansvaret, KAA).
- kommunen bjuder in övriga berörda myndigheter för samverkan kring bekämpande av brottslighet, efter en modell som arbetats fram i Södertälje.
- tillsammans med Polisen göra allt för att förhindra etablering av kriminella gäng.
- så fort lagstiftningen så medger ansöka om §3-område i hela kommunen för ordningsvakterna.
- fortsätta satsningen belysningsinsatser.
- under 2023 ta fram lägesbild, analys och en åtgärdsplan samt nå ett bättre samarbete med polisen för arbete med våld i nära relation.

Ett internationellt Kalmar

Utvecklingen i omvärlden inverkar på vardagen för både invånare och näringsliv i Kalmar. EU påverkar en stor del av kommunens ansvarsområden och bidrar med viktiga resurser till utvecklingsinsatser. Ett internationellt förhållningssätt förbättrar möjligheterna att stärka Kalmar som en attraktiv plats att besöka, bo, forska, studera och driva verksamhet i.

I "Strategi för internationellt arbete och externfinansierade projekt" anges syfte, mål, inriktning och ansvarsfördelning för det internationella arbetet såväl som arbetet med externfinansierade projekt. Sammantaget utgör strategin en gemensam utgångspunkt för Kalmar kommunkoncern i det internationella arbetet.

Majoritetens inriktning är att

- Kalmar kommuns förvaltningar och bolag ska ha ett väl utvecklat internationellt arbete och system för att söka externa medel som tillför kommunens verksamheter nytta, bidrar till hållbar utveckling och skapar mervärden för invånare och näringsliv.
- förvaltningar och bolag ska höja sin kunskap om och avsätta resurser för att driva och söka medel till externfinansierade projekt och internationellt samarbete.
- deltagande i externfinansierade och/eller internationella projekt bör ses som en ordinarie del av kommunens utvecklingsarbete.
- så snart det blivit fred i Ukraina så ska Kalmar stå beredd att etablera en vänort i landet.
- i samarbete med vänföreningen för Kalmar Nyckel uppmärksamma att vänortssamarbetet med Wilmington firar 60 år under 2023, detta genom att företrädare från Wilmington bjuds in till Kalmar.

Ett växande attraktivt Kalmar - Mål

 Globala mål*	Fullmäktigemål		
	 Långsiktigt mål	 Delmål	 Indikatorer**
	Kalmar ska vara en attraktiv kommun för alla att bo och leva i		Positiva svar Medborgarundersökningen, andel (%)
			Befolkningsökning, andel (%)
			Bostäder i detaljplaner, antal
			Nya villatomter, antal
	Kalmar ska vara en attraktiv kommun för alla att besöka		Gästnätter, antal
	Kalmar ska vara en attraktiv kommun för alla att studera, arbeta och bedriva näring i	Antalet arbetstillfällen i Kalmar ska öka	Arbetsstillfällen, antal
			Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI
			Kvarstannande studenter > 3år, andel (%)
	Kalmar ska vara en trygg kommun för alla		Polisens trygghetsundersökning
			Anmälda brott (BRÅ), antal per invånare
	Kalmar ska vara ett robust och hållbart samhälle		Positiva svar Medborgarundersökningen, andel (%)
			Robusthet (WSP), index
* De 17 globala målen följs upp genom totalt 58 indikatorer utöver de som ingår i Kalmar kommuns fullmäktigemål	 Nyckeltal ** Varje enskild indikator är knuten till nyckeltal. Nyckeltal är de kvantifierade målen och resultaten för indikatorerna vid en viss tidpunkt.		

Ett växande attraktivt Kalmar – Uppdrag

Uppdrag till kommundirektören

- Ta fram en lokal besöksnäringstrategi, samt en gemensam strategi för handelsstaden Kalmar med berörda aktörer.
- Under 2023 starta en ny och samordnad organisation för näringslivsarbetet.
- Utred förutsättningarna för att säkerställa långsiktig finansieringen av Skälby 4H-gårds verksamhet genom bidrag.
- Utred konstgräsplan i Hossmo.

Hög kvalitet i välfärden

- En kvalitativ skola i ständig utveckling
- Äldreomsorg i nationell framkant
- En ändamålsenlig och hållbar socialtjänst
- Ett Kalmar för alla

I Kalmar ska allas liv präglas av trygghet, kvalitet, tillgänglighet och delaktighet. Invånare i Kalmar ska känna sig trygga med att kommunens verksamheter alltid finns när enskilda behöver den och att verksamheten bedrivs med god kvalitet. Den fattigdom som drabbar barn ska med alla tillgängliga medel bekämpas. Varje barn ska utvecklas allsidigt, såväl socialt och emotionellt som kunskapsmässigt. Våra förskolor och skolor ska hålla en hög kvalitet.

En kvalitativ skola i ständig utveckling

Kalmar kommun har en fortsatt hög ambition inom förskola, grundskola och fritidshem. Vi ska bli en av Sveriges 30 bästa skolkommuner över tid. För att ha en möjlighet att nå det målet i den utbildningspolitiska visionen måste fokus i utvecklingsarbetet ligga på att utveckla undervisningen och höja kvaliteten i verksamheten, men också på trygghetsarbetet. Barnen och eleverna ska få de bästa förutsättningarna att uppnå kunskapskraven samt i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Förskolan, grundskolan och fritidshemmen ska fånga alla barns och elevers lust att lära samt uppmuntra varje individ att vilja utvecklas. Hela verksamheten ska samarbeta i ett 1–16-årsperspektiv för att förbättra kunskapsresultaten, samt utforma utbildningen på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. För att lyckas med våra ambitioner görs en satsning på trygghetsarbetet där följande utvecklingsinsatser startar under 2023: satsning på elevhälsan i syfte att stärka tryggheten, satsningar på kompetensutveckling för vår personal i syfte att säkra bibehållen eller ökad lärarbehörighet, samt ny organisering av stöd till elever med särskilt behov genom särskilda undervisningsgrupper.

Investeringarna i skolverksamheten har de senaste åren varit stora och för att möta befolkningstillväxten och skapa goda lärmiljöer fortsätter satsningarna – ny skola i Södra staden (Rinkabyholm) invigdes hösten 2022 och de ytor som har frigjorts på befintliga skolor i Kalmar tätort (Vasaskolan och Kalmarsundsskolan) i samband med bildandet av Tallhagsskolan håller på att anpassas till ytor för yngre åldrar. Förskolan i Oxhagen får helt nya och utökade lokaler och förskolan i Djurängen samlokaliseras till samma adress då nuvarande förskola byggs ut. Även förskolorna i Trekanten och Ljungbyholm kommer byggas om och till. Norra delen av centrala Kalmar har stark tillväxt och inom 2–4 år kommer det att finnas ytterligare en förskola samt ny grundskola i området Friluftsstaden. Vid Kalmarsunds-skolan kommer vissa hus byggas om till nya avdelningar för förskola.

Kalmar kommuns skolor har utvecklats starkt under de senaste tio åren, med ökande resultat för eleverna, höga värden när det gäller nöjdhet och trygghet, och inte minst en av Sveriges högsta lärarbehörigheter. Med de grundläggande fundamenten på plats så fortsätter arbetet med att förbättra inflytande och delaktighet för elever, öka trygghet i form av goda utvecklings- och studiemöjligheter, skapa trygga och säkra skolvägar, bidra till en giffri vardag, ge eleverna kunskap om kommande arbetsliv och utveckla en alltmer jämställd verksamhet. Alla åtgärder utgår från den självklara ambitionen att detta görs arm i arm med fortsatt stark och positiv utveckling av barnens och elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Barn och elever i alla skolformer har rätt till en trygg och säker lärmiljö för att kunna nå så långt som det är möjligt. Alla elever ska ges möjlighet att klara skolan och då är tidiga insatser viktiga. Vi måste ha en proaktiv samverkan där utbildningsförvaltning, socialtjänst, enhet för trygghet och säkerhet och andra berörda interna och externa aktörer arbetar samlat med förebyggande insatser.

Kalmarsunds gymnasieförbund är en av de större utbildningsanordnarna i södra Sverige. Förbundets utbildningar är därför viktiga för tillväxten i regionen. I Kalmars ambitioner att vara en av landets bästa skolkommuner ingår gymnasieskolan och vuxenutbildningen. För att en elev som slutar grundskolan ska få en bra start i gymnasieskolan är det viktigt med överlämning av sådana uppgifter som underlättar elevens övergång och gynnar elevens lärande och utveckling. Ett välfungerande överlämningsarbete är centralt för att tidigt upptäcka och möta upp enskilda elevers stödbehov och motverka studiemisslyckanden. Kalmarsunds gymnasieförbund vill att gymnasieskolorna och vuxenutbildningen förbereder våra ungdomar och vuxna för såväl högre studier som ett inträde på arbetsmarknaden.

Utbildning är en av de viktigaste faktorerna för hur en människas liv kommer att utvecklas. En ungdom som aldrig har påbörjat eller som har avbrutit eller inte fullföljt sin gymnasieutbildning på ett nationellt program eller motsvarande kan hamna i en situation där vägen till vidare utbildning eller arbete begränsas. En vuxen ska kunna komma tillbaka till studier för att fullfölja dem, få möjlighet att behörighetskomplettera eller studera ett yrkespaket för att kunna yrkesväxla.

Utbildning i svenska för invandrare är en viktig start för utrikesfödda som behöver nå anställningsbarhet inom arbetslivet eller vill studera inom högre studier.

Digitaliseringens möjligheter tas tillvara inom all undervisning inom Kalmarsunds gymnasieförbund.

Kunskapsnavet arbetar med kompetensförsörjning mot bristyrkesområden och beställer och upphandlar yrkesutbildning på gymnasial nivå. Kunskapsnavet vägleder, stödjer och följer eleven genom utbildning för att individen ska nå högre måluppfyllelse och samhället lägre arbetslöshet.

Majoritetens inriktning är att

- satsa på elevhälsan i syfte att stärka tryggheten.
- satsa på kompetensutveckling för personal i syfte att säkra bibehållen eller ökad lärarbehörighet.
- satsa på ny organisering av stöd till elever med särskilda behov.
- prioritera skolans lokaler i vår investeringsbudget.
- att alla barn i Kalmar, utifrån sina behov och förutsättningar, ska ges goda uppväxtvillkor och bästa stöd och möjlighet att klara skolan och ta examen med godkända betyg.
- alla våra skolor ska ha ett systematiskt trygghetsarbete och arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande. För detta arbete avsätter vi 3 miljoner kronor under 2023.
- vi fortsätter även under 2023 att erbjuda gratis sommarlovskort för de elever som är folkbokförda i Kalmar kommun.

- fortsätta försöksverksamheten med gratis frukost i skolan och vi budgeterar 1 miljon kronor per år under 2023–2024 för detta. Försöket kommer fortsätta på Smedbyskolan och utökas med ytterligare två skolor enligt samma modell som på Smedbyskolan. I det utökade försöket ingår även att, där så är möjligt, mäta effekter på skolresultat, välmående, stämning i klassrummet m.m.

Äldreomsorg i nationell framkant

Målet är tydligt – Kalmar kommun ska bli en av Sveriges trettio bästa äldreomsorgskommuner med fokus på ökad nöjdhet och en fortsatt god personalkontinuitet inom hemtjänsten. Därtill prioriteras det sociala innehållet på vård- och omsorgsboende där Kalmar redan nu ligger topp 30.

Under perioden 2022–2023 genomförs *Tillsammans-paketet* - äldreomsorgens största satsning någonsin i Kalmar. I *Tillsammans-paketet* ingår:

- Höjd bemanning på vård- och omsorgsboende
- Bättre scheman för undersköterskor i nattverksamheterna
- Fler sjuksköterskor
- Reflektionstid för alla vård- och omsorgsnära yrkesgrupper
- Införande av gratis arbetsskor till alla medarbetare
- Fler enhetschefer för att minska antalet medarbetare per chef

Samarbetet med regionen ska vidareutvecklas inte minst inom ram av målarbetet för en mer trygghet och nära vård. Det är ett strategiskt förändringsarbete som måste till för att kommunens och regionens resurser inom vård och omsorg ska kunna användas bättre och därmed räcka till fler. I linje med detta förändringsarbete inrättas en ny samlande enhet inom omsorgsförvaltningen med fokus på förebyggande och hälsofrämjande arbete. Detta är också helt i linje med den nya SOU-rapporten 2022:41 (Statens Offentliga Utredningar) som ligger till grund för förslaget om inrättandet av en ny äldreomsorgslag.

För att ha en kunskapsstyrd äldreomsorg i framkant ska kommunen fortsätta jobba innovativt och vidareutveckla samarbetet med till exempel frivilligorganisationer, Region Kalmar Län och Linnéuniversitetet. Omsorgsnämnden medverkar i ett antal forskningsarbeten med inriktning på exempelvis moralisk stress, nära vård, digitalisering, kvalitet och måltidssituationen för äldre på vård- och omsorgsboende. En vidareutveckling av samarbetet med föreningslivet och frivilligkrafter är viktiga delar för att minska den ofrivilliga ensamheten hos omsorgstagare på såväl vård- och omsorgsboende som i hemtjänsten. Digitalisering och välfärdsteknik är fortsatt viktiga delar för äldreomsorgens utveckling i Kalmar. Fler läkemedelsautomater, automatiserad process vid förenklad biståndshandläggning, digitala tillsynsbesök dygnet runt och ett fortsatt digitalt utvecklings-samarbete med regionen är några viktiga beståndsdelar i e-hälsoarbetet. Även under 2023 kommer verksamheten att dra nytta av den statliga satsningen *Utvidgat äldreomsorgslyft* som bland annat möjliggör att fler nya medarbetare kan utbildas till undersköterskor.

Var och en ska kunna verka och åldras i trygghet och med bibehållen integritet, bemötas med respekt och värdighet samt ha tillgång till god vård och omsorg. Såväl i hemtjänsten som på vård- och omsorgsboenden och korttidsboenden genomförs process-, team- och utvecklingsarbeten för att omsorgstagaren ska vara i fokus och uppleva en ökad kvalitet i insatserna som utförs. Brukarinflytandet i detta utvecklingsarbete ska öka. Ett större förbättringsarbete ska också genomföras utifrån den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

Kalmar kommun vill ha en modern äldreomsorg och arbete pågår för att bygga ett nytt vård- och omsorgsboende i Lindsdal. Det framtida nytillskottet bidrar till att Kalmar har ett av landets mest moderna utbud av vård- och omsorgsboenden.

Majoritetens inriktning är att

- fortsätta vårt externa samarbete i syfte att bidra till vårt utvecklingsarbete där våra resurser ska räcka till fler.
- fortsätta samarbetet internt och med regionen för att vidareutveckla en mer trygg och nära vård.
- varje omsorgstagare ska åldras i trygghet, därför ska utvecklingsarbete med fokus på omsorgstagarens upplevelse prioriteras.
- modern äldreomsorg med korttidsverksamhet och vård- och omsorgsboenden ska prioriteras i investeringsbudgeten.

En ändamålsenlig och hållbar socialtjänst

Upplevelsen av Kalmars funktionshinder-, individ- och familjeomsorg är god

I ett Kalmar för alla ska människors sociala och ekonomiska trygghet, jämlikhet och aktiva deltagande i samhällslivet främjas. Människor som befinner sig i socialt utsatta situationer ska mötas av en tillgänglig och personcentrerad socialtjänst som bygger på evidens och bästa tillgängliga kunskap. Stöd och hjälp ska utgå från behov, utformas tillsammans med den enskilde och ta vara på inneboende potential att leva så självständigt som möjligt. För att bygga en ändamålsenlig och hållbar socialtjänst som möter framtidens utmaningar ska kunskapen och kraften hos brukare, klienter, anhöriga och deras intresseorganisationer tillvaratas och deras upplevelse följas upp och driva utveckling.

En ändamålsenlig och hållbar socialtjänst

En kommun som växer ökar sina skatteintäkter, arbetstillfällena och sin attraktionskraft. I en växande kommun finns samtidigt en risk att ojämlikheter ökar. Socialtjänsten behöver därför vara en aktiv aktör i att värna och beakta de sociala aspekterna i samhällsplaneringen. För att lyckas med kommunens mål att vara en av landets tryggaste residensstäder behövs fortsatta satsningar på ett proaktivt arbete i att möta de utmaningar som kommer med att Kalmar växer. Grunden i det arbetet bör utgå från ett kunskapsbaserat arbetssätt med tydlig problembild och analys, väl avvägda åtgärder och uppföljning av resultaten.

Det brottsförebyggande arbetet är ett viktigt verktyg för att öka tryggheten, och det arbetet blir som mest effektivt i samverkan mellan flera aktörer. Kommunen genomför tillsammans med olika samarbetspartner insatser som syftar till att motverka att unga utvecklar en kriminell livsstil och rekryteras till kriminella nätverk. Det görs bland annat genom att socialtjänsten samordnar insatser i prioriterade områden.

Socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården utför samhällsviktig verksamhet. Ansvarsprincipen innebär att kommunal omsorg och hälso- och sjukvård ska erbjudas även vid höjd beredskap. Därför behöver socialtjänsten stärka krisberedskapen genom att vässa sin kontinuitetsplanering och öva.

Demografisk utmaning och ökade behov av välfärd

Fler kommer behöva välfärdstjänster samtidigt som den arbetsföra befolkningen och skatteintäkterna minskar. Fortsatt höjd kvalitet i välfärden kommer inte kunna levereras enbart genom ett ökat antal anställda. Nya lösningar, samarbeten, förändrade arbetsätt och ny teknik kommer att krävas.

Sverige står inför den största omställningen av hälso- och sjukvård och omsorg i modern tid. Omställning till en nära vård involverar hela samhället. Att växla om och satsa på hälsofrämjande, proaktiva insatser kan initialt medföra ökade kostnader. Resurser behöver fördelas över organisatoriska gränser med helhetssyn i fokus för att bidra till hållbarhet, effektivitet och ekonomiska besparingar.

Digitaliseringen spelar en viktig roll i omställningen. För Socialförvaltningen är en fortsatt utveckling av den digitala infrastrukturen en förutsättning för digitalisering. Socialtjänsten behöver ta ansvar för att nyttja den teknik som finns för att skapa medborgartjänster, digitala arbetsätt och införa välfärdsteknik i den direkta vården och omsorgen. Den enskilde behöver ges större möjlighet att själv styra över sin kontakt med socialtjänsten. Medborgartjänster i form av webbaserade e-tjänster kan stödja och underlätta för den enskilde och samtidigt effektivisera verksamheten.

Som arbetsgivare behöver Socialförvaltningen skapa förutsättningar för personal att ställa om och utveckla nya arbetsätt. Medarbetare ska uppleva struktur, stöd och inspiration till att vara en aktiv del av en innovativ och kunskapsbaserad socialtjänst.

Majoritetens inriktning är att

- uppföra ett nytt LSS-boende i Snurrom.
- fortsatt utvecklingsarbete i en hållbar socialtjänst ska innebära:
  - ta tillvara erfarenheter hos brukare, klienter, anhöriga och deras intresseorganisationer.
  - fortsätta samarbetet internt och externt för att vidareutveckla en mer trygg och nära vård men också för att våra resurser ska räcka till fler.
  - att medarbetare känner stöd och möjlighet till att bidra till en innovativ utveckling.
- socialtjänsten ska systematiskt och kunskapsbaserat, i samverkan med andra samhällsaktörer och föräldrar, förebygga att barn och ungdomar hamnar i en kriminell livsstil och fortsätta ge stöd och vägledning för dem som vill lämna ett kriminellt liv*.

*Exempel på sådan verksamhet är Sociala insatsgruppen (SIG) som arbetar individbaserat och samordnat med barn och ungdomar i riskzonen för kriminell livsstil och samarbete inom SSPF-projekt.

Ett Kalmar för alla

Utgångspunkterna för Kalmar kommunkoncerns arbete är att alla invånare i Kalmar oavsett bakgrund, funktionsnedsättning eller sexuell läggning ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att förverkliga och utveckla sitt vardagliga liv samt känna sig delaktiga i kommunen. Kalmar kommun ska vara en plats där alla människor ska kunna leva sina liv fullt ut utan att känna rädsla för att bli diskriminerade. När det gäller jämställdhet så är det en fråga om rättvisa och demokrati, det är också en drivkraft för hållbar utveckling och kvalitet i våra verksamheter.

Vår lokala nulägesbeskrivning visar dock att en av våra fortsatt stora utmaningar handlar om att minska ojämlika livsvillkor i samhället. Det gäller till exempel skillnader i hälsa, skolresultat, sysselsättning och rätt till kultur, idrott, fritid samt demokrati och inflytande. Skillnaderna kan relateras till etnisk bakgrund, funktionsnedsättning, könstillhörighet och också till bostadsområden i Kalmar. Till detta ska knytas ett barn- och ungdomsperspektiv. Det tidiga livet är centralt för att uppnå en jämlik hälsa och det är därför viktig(ast) att satsa på barn och unga i det främjande och förbyggande arbetet. Ekonomisk standard under barndomen och tillgång till utbildning är viktiga förutsättningar för goda livsvillkor senare i livet.

Vi behöver öka förståelsen för hur olika orättvisor påverkar individer och gruppers livsvillkor och öka kunskapen om hur vi ska motverka dem för att tillsammans ta ett helhetsgrepp runt arbetet med social hållbarhet. Det är därför vi fortsätter med vår satsning på 3 miljoner kronor årligen under 2023–2024 för insatser inom social hållbarhet. Medel som externa aktörer t.ex. studieförbund, frivilligorganisationer och föreningar kan ansöka för att genomföra aktiviteter som främjar den sociala hållbarheten.

Folkhälsa

Folkhälsan i Sverige utvecklas generellt positivt. Men hälsa är inte jämnt fördelad inom befolkningen och det syns heller inga tecken på att just ojämlikhet i hälsa minskar. Den psykiska ohälsan ökar i befolkningen i stort och är högst bland kvinnor, utrikes födda och personer med låg utbildningsnivå. I de yngre åldrarna (enligt ungdomsenkäten LUPP 2021) svarar killar i betydligt högre utsträckning än tjejer att de bedömer sin hälsa som mycket bra eller ganska bra. Där framgår också vid en granskning av utvecklingen över tid att den självskattade hälsan bland ungdomar har en negativ utveckling. En bred satsning på folkhälsofrågor är därför av stor vikt tillsammans med ett fortsatt förebyggande arbete.

Majoritetens inriktning är att

- utveckla nätverket för jämlika livsvillkor till ett folkhälsoråd – en lokal arena och plattform för samverkan mellan civilsamhällets olika aktörer och Kalmar kommunkoncerns olika verksamheter.
- teckna ett socialt kontrakt för ett socialt hållbart Kalmar – ett Kalmar för alla och livskvalitet genom ett gott liv och framtidstro. Ett led i arbetet är att genomföra en enkätundersökning över Kalmarbornas upplevelser av diskriminering, för att komplettera nulägesbilden med invånarnas egna perspektiv på sina livsvillkor.
- normkritiska utbildningsinsatser ska genomföras för nyckelpersoner för att synliggöra och utmana de normer och strukturer som upprätthålls genom ettoreflekterat arbetssätt.
- implementera den regionala suicidförebyggande planen.
- den befintliga drogpolitiska handlingsplanen ska uppdateras i väntan på en uppdaterad nationell strategi för ANDTS*-arbetet, och det systematiska ANDTS-arbete ska fortsätta i alla förvaltningar.
- en utbildningsdag ska hållas under 2023 för berörda inom kommunkoncernen och civilsamhällets olika aktörer för att höja kompetensen runt barn och unga som lever i social och/eller ekonomiskt utsatta familjer.
- ett fortsatt förebyggande arbete för psykisk hälsa genom MHFA (Första hjälpen till psykisk hälsa) och YAM (Youth aware mental health) samt föräldraskapsstöd ABC (Alla Barn i Centrum).

* ANDTS – Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Jämställdhet

Strategin för Jämställdhet 2018–2024 styr arbetet och omfattar hela Kalmar kommunkoncern. Målet om jämställdhet handlar om att alla människor oavsett kön ska ha lika rättigheter, villkor, möjligheter och makt att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling. Utgångspunkterna för Kalmar kommuns jämställdhetsarbete är att jämställdhet är en fråga om rättvisa och demokrati, men att det också är en drivkraft för hållbar utveckling och kvalitet i våra verksamheter. Arbetet med att stärka det intersektionella perspektivet inom jämställdhetsarbetet fortsätter då detta är en förutsättning för att nå våra mål.

År 2022 har en utvärdering av arbetet med strategin genomförts och fokus för arbetet framåt ska ligga på att utveckla arbetet inom de områden i strategin som behöver stärkas. Arbetet med tillgång till könsuppdelad statistik samt analys av densamma behöver prioriteras. En identifierad utmaning är den skillnad i hälsa som går att se i tidig ålder där flickor i större utsträckning uppger psykisk ohälsa, något som även återses i arbetslivet.

Det är viktigt att jobba med de destruktiva mansnormer som leder fram till våld men som också kan leda fram till mäns psykiska ohälsa. Vårt arbete med Mäns våld mot kvinnor finner du under avsnittet "En trygg kommun".

Majoritetens inriktning är att

- fortsätta utvecklingsarbetet för jämställda verksamheter enligt strategin för jämställdhet.
- öka tillgången till könsuppdelad statistik för att analysera och sätta in åtgärder.
- prioritera hälsofrämjande insatser riktade mot flickor med psykisk ohälsa.
- det ska genomföras kompetenshöjande insatser för kommunkoncernens chefer med fokus på våld i nära relation, med målet att chefer ska få verktyg att identifiera medarbetare som utsätts för våld och lotsa dem vidare för hjälp.

Hbtqi

Genom den hbtqi-handlingsplan som antogs år 2016 har grunden för hbtqi-arbetet lagts, men fortfarande återstår arbete för att säkerställa hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter i Kalmar. En prioriterad fråga för 2023 är att få fram data för att synliggöra situationen för hbtqi-personer på lokal nivå genom att efterfråga underlaget i våra egna enkäter och i ungdoms-enkäten LUPP. Detta arbete bör på sikt omfatta samtliga diskrimineringsgrunder för att synliggöra situationen för individer som bryter med flera normer. En fortsatt prioriterad fråga är även att stärka kompetensen kring hbtqi, normer och inkludering i våra verksamheter, detta då det visar tydligt positiva effekter för minoritetspersoners psykiska hälsa och upplevelser av trygghet.

Majoritetens inriktning är att

- en uppdaterad handlingsplan för arbetet med hbtqi-personers lika rättigheter ska tas fram.
- metodboken och utbildningsmaterialet kring hbtqi-inkludering och bemötande ska spridas inom hela Kalmar kommunkoncern.

Tillgänglighet

Tillgänglighetsarbetet strävar efter full delaktighet i samhället på lika villkor för alla. Arbetet med att identifiera brister i tillgängligheten fortsätter, nu med en ny modell för att på ett ännu bättre sätt identifiera miljöer som begränsar och skapar ojämlikhet. Resultatet av inventeringarna ska ligga till grund för förslag till prioriteringar och kostnadsberäkningar av ytterligare anpassningar. Dialogen med personer med funktionsnedsättning ska fortsätta för att fånga upp särskilt angelägna frågor. Med hjälp av de särskilda investeringsmedlen för tillgänglighet ska Kalmar kommun även fortsättningsvis systematiskt arbeta för att identifiera och undanröja hinder för full delaktighet. Principen om universell utformning ska vara utgångspunkten.

Majoritetens inriktning är att

- Kalmar ska vara en kommun med hög tillgänglighet.
- dialogen med funktionsnedsatta ska öka och kommunikationen ska bli bättre.
- strategin "Tillträde till samhället" ska fortsätta implementeras i verksamheterna och principen om universell utformning ska vara utgångspunkt för arbetet.
- två utbildningsdagar ska hållas under 2023 för berörda inom kommunkoncernen, funktionsrättsrörelsen och näringslivet för att höja kompetensen kring tillgänglighet och delaktighet.
- att förbättra tillgängligheten till arbetslivet för personer med funktionsnedsättning. Investeringsmedlen blir då till för att eliminera hinder i arbetslivet inom kommunkoncernens verksamheter och på en förbättrad arbetsmiljö utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.

Inkludering och integration

"Strategin för etnisk och kulturell inkludering 2022–2025" styr arbetet och omfattar hela Kalmar kommunkoncern. Under hösten 2022 har en åtgärdsplan tagits fram med ett gemensamt fokus på arbete och skola. Att komma ut i arbetslivet är det som har den största effekten på att varaktigt kunna etablera sig i det nya landet. Kalmar har ett växande arbetskraftsbehov, där utrikesföddas kompetens är en viktig resurs. Matchningen mellan arbetskraftsbehov och den arbetssökandes kompetens ska förstärkas. I våra skolor finns fortfarande elever som går ut årskurs 9 utan att ha behörighet till ett nationellt program i gymnasiet. En icke avslutad gymnasieutbildning försämrar avsevärt möjligheterna till arbete och egen försörjning. Vi behöver därför fortsätta arbeta för att skolresultaten i grundskola, särskola och gymnasieskola blir jämlika oavsett etnisk bakgrund, att fler SFI-elever blir behöriga till vidare studier och att det finns anpassad vidareutbildning för att stärka utrikesföddas position på arbetsmarknaden. Att nyanlända lär sig svenska språket har avgörande betydelse för etablering och inkludering.

"Ett Kalmar för alla – i samverkan med civilsamhällets aktörer" är ett initiativ för att skapa möjligheter för civilsamhället att, i samverkan med kommunens olika verksamheter, vara med och bidra ytterligare till ökad inkludering, delaktighet och tillhörighet.

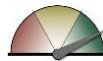

Majoritetens inriktning är att

- Kalmar kommunkoncern ska erbjuda en etnisk och kulturellt inkluderande verksamhet och service. Strategin för etnisk och kulturell inkludering ska omfatta hela Kalmar kommunkoncerns arbete.

- alla invånare i Kalmar ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att förverkliga och utveckla sitt vardagliga liv samt känna sig delaktiga i kommunen.
- fortsätta utveckla samarbete med civilt samhälle genom kommunens integrationsråd som bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 om social hållbarhet utifrån ett lokalt perspektiv.

Hög kvalitet i välfärden - Mål

 Globala mål*	Fullmäktigemål		
	 Långsiktigt mål	 Delmål	 Indikatorer**
	Kalmar ska vara en av landets bästa skolkommuner		Genomsnittligt meritvärde åk 9, index Elever med gymnasiebehörighet, andel (%) Behöriga lärare i grundskolan, andel (%) Förskolepersonal med förskollärlärolegitimation, andel (%)
	Kalmar ska vara en av landets bästa äldreomsorgskommuner		Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel gul och grön status (%) Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel gul och grön status (%)
	Kalmar ska vara en av landets bästa kommuner inom stöd från socialtjänst	Kalmar ska bli Årets e-hälsokommun	Utfall ansökan
	Kalmar kommunkoncerns verksamhet mot invånare ska vara jämställd		Kvinnor på ordförandeposter i kommunen, andel (%) Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)
	Kalmar ska vara jämlikt, tillgängligt och inkluderande för alla		Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) *
* De 17 globala målen följs upp genom totalt 58 indikatorer utöver de som ingår i Kalmar kommuns fullmäktigemål	 Nyckeltal ** Varje enskild indikator är knuten till nyckeltal. Nyckeltal är de kvantifierade målen och resultaten för indikatorerna vid en viss tidpunkt.		

Hög kvalitet i välfärden - Uppdrag

Uppdrag till kommundirektören

- Under 2023 inrätta ett Folkhälsoråd med fokus på jämlika livsvillkor.

Ett föredöme som arbetsgivare

- Framtida kompetensförsörjning
- Hållbar och utvecklande arbetsmiljö
- Inkluderande, öppen och jämställd arbetsplats

En av kommunkoncernens största utmaningar framåt är personalförsörjningen i våra verksamheter. Kalmar kommuns befolkning växer till antal men vi ser att den arbetsföra delen av befolkningen inte hänger med i samma takt. Arbetsförsörjningen i välfärden utmanas särskilt av den demografiska utvecklingen där antalet äldre ökar i betydligt snabbare takt än den arbetsföra delen. Men välfärdens arbetsförsörjning är inte bara en framtidsfråga utan en dagsaktuell utmaning, där exempelvis konsekvenserna av pandemin avseende lagkrav och folkhälsomyndighetens krav bidrar till hög korttidsjukfrånvaro och höga sjuklönekostnader.

Kalmar kommunkoncern utvecklar ständigt sin organisation för att ge kommunens invånare den bästa tänkbara servicen - med välfärdsuppdraget i fokus. Kalmar kommunkoncern vill anställa de mest engagerade och kompetenta medarbetarna och tillsammans arbeta för en hållbar samhällsutveckling. Varje medarbetare är viktig och kommunkoncernens gemensamma engagemang bidrar till en positiv skillnad för människorna och kommunen varje dag. Vi kommer inte kunna rekrytera oss igenom den utmaning med personalförsörjning som vi står inför, utan behöver tänka nytt och hitta olika lösningar för att få ekvationen att gå ihop.

Kalmar kommunkoncern behöver mer samsyn runt gemensamma målbilder och en gemensam bild av utmaningar och uppdrag. För att nå dit ska vi stimulera och uppmuntra samarbete i kommunkoncernen samt ta tydliga steg mot en gemensam personalpolitik. Det processorienterade arbetssättet ska implementeras i alla verksamheter vilket kommer leda till kvalitetssäkring och kostnadseffektivisering.

Kalmar kommunkoncern ska vara ett föredöme som arbetsgivare, arbeta med tillit till varandra och alltid med fokus på att bli ännu bättre. Varje individ har något värdefullt att tillföra och är en viktig del i helheten. Alla medarbetare ska känna att arbetet vi utför tillsammans är meningsfullt och att det finns en stolthet i att arbeta i Kalmar kommunkoncern. Som arbetsgivare värdesätter Kalmar kommunkoncern hög kompetens och delaktighet hos sina medarbetare och har alltid jämlikhet, jämställdhet och trygghet i fokus.

Kalmar kommunkoncern ska erbjuda en god arbetsmiljö med bra anställningsvillkor och trygga anställningar. Här ska ingen känna sig diskriminerad eller bli utsatt för kränkande särbehandling.

Våra chefer ska ha goda förutsättningar för att kunna utöva ett gott och nära ledarskap. Vi tror på ett tillitsbaserat ledarskap där varje medarbetare får ett stort handlingsutrymme att agera utifrån sin profession och med en helhetssyn. På detta sätt tillvaratas medarbetarnas vilja, förmåga och engagemang vilket främjar verksamhetsutveckling.

Framtida kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är både en framtidsfråga och en dagsaktuell utmaning. Kalmar kommunkoncern behöver bli ännu bättre på att ta tillvara den kompetens som redan finns inom organisationen. Det kommer att behövas ännu fler utbildningsinsatser som utvecklar kompetensen hos våra befintliga medarbetare. Ett exempel på en sådan insats är äldreomsorgslyftet som ger möjlighet till utbildning på arbetstid. Koncernen behöver hitta flera goda exempel på utbildningsinsatser som bidrar till att våra medarbetare får ett hållbart arbetsliv och fler utvecklingsmöjligheter.

Andra saker som vi behöver göra för att få ekvationen med personalförsörjningen att gå ihop är att stärka arbetsmiljön och ge fler möjlighet att arbeta heltid och vara kvar längre i arbetslivet. Det kräver också nya sätt att arbeta, bland annat genom förebyggande arbetsmiljöinsatser för att undvika ohälsa senare i livet och att ytterligare öka användningen av digital teknik som frigör tid för medarbetarna.

En framgångsrik digital omställning är avgörande för att Kalmar kommunkoncern ska behålla den höga kvaliteten inom välfärden. Digitaliseringen påverkar och möjliggör kvaliteten och där följer vi med i utvecklingen. Övergången till system och digitala tjänster medför ändrade arbetsätt och ställer krav på att kommunkoncernen skaffar sig nya kompetenser. Digitaliseringen berör alla våra medarbetare – både befintliga och kommande.

Samtidigt som digitaliseringen är en utmaning så är den också en möjliggörare! Med digitaliseringens hjälp kommer Kalmar kommunkoncern bättre att kunna möta de förväntningar som finns från våra invånare. Till exempel inom områden som bemötande, höjd kvalitet och effektivisering i våra verksamheter.

På en övergripande nivå är aktiviteterna i kompetensförsörjningsplanen en viktig del i att säkra vårt framtida kompetensförsörjningsbehov. Förutom den övergripande planen görs lokala insatser utifrån förvaltningarnas och bolagens specifika behov. Vi ska ha ett nära samarbete med utbildningsanordnare för att främja möjligheter till praktik, examensarbete med mera för att underlätta för oss att hitta nya kollegor och visa på kommunkoncernens möjligheter som arbetsgivare. Rekryteringsprocessen ska garantera objektivitet och att vi anställer medarbetare med rätt kompetens för uppdraget.

Kalmar kommunkoncern ska vara en arbetsgivare som attraherar såväl befintlig, som ny personal. Våra medarbetare ska erbjudas fortlöpande utveckling och utbildning för att utvecklas inom sitt yrkesområde.

Vi ska vara än mer innovativa och aktiva för att använda digitala lösningar inom rekryterings- och anställningsprocessen.

Hållbar och utvecklande arbetsmiljö

Kalmar kommunkoncern ska erbjuda en trygg arbetsmiljö där människor trivs, utvecklas och känner sig delaktiga. Det ska vara en balans mellan krav och resurser i arbetet. Heltidsarbete är norm liksom goda anställningsvillkor.

Genom att arbeta förebyggande och proaktivt med att undanröja risker i arbetsmiljön kan vi minska sjukfrånvaro och öka frisknärvaro.

Kalmar kommunkoncern ser allvarligt på alla former av kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering och har tydliga rutiner för att förebygga och åtgärda dessa samt god kompetens för att utreda.

Vi har mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA-mål). Dessa är koncernövergripande och pekar på våra gemensamma utmaningar inom områdena arbetsbelastning, arbetstid och arbetsklimat. HR-verksamheten finns som stödfunktion och strategisk partner för att kunna stödja verksamheterna i att nå målen. Uppföljning av måloppfyllelse görs genom särskilda frågor i medarbetarenkäten.

De tre övergripande OSA-målen är formulerade enligt följande:

- **Arbetsbelastning:** Det ska vara balans mellan krav och resurser i arbetet. Uppdragen ska vara tydliga och rimliga för både chefer och medarbetare. Andel medarbetare som uppger att det är en rimlig arbetsfördelning på arbetsplatsen och som anser att de hinner med sina arbetsuppgifter inom sin arbetstid ska öka.
- **Arbetstid:** Arbetstidens förläggning ska möjliggöra tillräckligt med tid för återhämtning. Andel medarbetare som upplever tillräckligt med tid till återhämtning ska öka.
- **Arbetsklimat:** Vi ska ha arbetsplatser med öppet, tolerant och jämställt arbetsklimat där varje medarbetare bemöts på ett respektfullt sätt. Andel medarbetare som upplever att kommunikation och arbetsgemenskap fungerar väl ska öka eller bibehållas på en hög nivå.

De övergripande målen för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön ska kommuniceras i större utsträckning på arbetsplatserna för att göra dem mer kända. Våra chefer ska ha goda kunskaper om hur de kan förebygga och hantera hög arbetsbelastning och kränkande särbehandling på arbetsplatsen och vi ska kontinuerligt erbjuda utbildning på området.

Inkluderande, öppen och jämställd arbetsplats

I Kalmar kommunkoncern är grundsynen att alla människor har lika värde, rättigheter och skyldigheter. Våra arbetsplatser ska ha ett öppet och jämställt arbetsklimat, där varje medarbetare bemöts på ett respektfullt sätt. Mångfalds- och jämställdhetsperspektiv ska genomsyra våra arbetsplatser och de beslut vi fattar.

Kalmar kommunkoncern strävar efter att vara en normkritisk och inkluderande arbetsplats som ser olikheter som en tillgång. Kalmar kommunkoncern ska som arbetsgivare ligga i framkant och ta tillvara den mångfald som samhället erbjuder. Ett exempel på detta är arbetet med kompetensbaserad rekrytering som syftar till att förbättra möjligheten till att öka mångfalden och göra urvalet till lediga tjänster mer fördomsfritt.

Vi ska erbjuda likvärdiga och goda möjligheter för medarbetare att förena förvärvsarbete med föräldraskap, bland annat genom att verka för ett mer jämställt uttag av föräldraledighet.

Ett arbete är påbörjat med att mer noggrant kartlägga och ta fram statistik för att kunna prioritera områden samt formulera mål och aktiviteter gällande jämställdhet. För att genomföra detta används jämställdhetsindexet "Jämix" som visar nyckeltal gällande arbetsvillkor, arbetsmiljö och anställningsvillkor. Det ger Kalmar kommunkoncern ett faktaunderlag som hjälper oss att bedriva ett målinriktat jämställdhetsarbete.

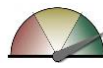

Rutiner för hur Kalmar kommunkoncern som arbetsgivare ska agera när medarbetare kan vara utsatt för våld i nära relation eller när man misstänker att någon är våldsutövare ska göras mer kända genom utbildningsinsatser under kommande verksamhetsperiod.

Majoritetens inriktning är att

- alla delar av arbetet med att möta utmaningen om personalförsörjning inom kommunkoncernen har mycket hög prioritet.
- arbetet med våra tre övergripande OSA-mål (arbetsbelastning, arbetstid och arbetsklimat) ska vara en aktiv del för alla chefer i hela kommunkoncernen.
- ett målinriktat jämställdhetsarbete, med hjälp av jämställdhetsindex (Jämix), ska bedrivas i hela kommunkoncernen.
- man hellre ser individuella lösningar som möjliggör att kombinera arbete och pension för att förlänga arbetslivet än att förorda en viss modell genom ett lokalt kollektivavtal, exempelvis 80/90/100.
- fortsätta arbetet mot en koncerngemensam personalpolitik och samordna HR-resurserna.

Ett föredöme som arbetsgivare - Mål

 Globala mål*	Fullmäktigemål		
	 Långsiktigt mål	 Delmål	 Indikatorer**
	Kalmar kommunkoncern ska erbjuda en hållbar och utvecklande arbetsmiljö för samtliga medarbetare		Hållbart medarbetarengagemang (HME) SKR, index
			Organisatorisk och social arbetsmiljö, (OSA), index
			Sjukfrånvaro, andel (%)
	Kalmar kommunkoncern ska ha en framtidssäkrad kompetensförsörjning		Digitaliseringsinitiativ för effektivisering, antal
			Avbrutna rekryteringar, andel (%)
	Kalmar kommunkoncern ska vara en inkluderande, öppen och jämställd arbetsplats		Jämix, index
* De 17 globala målen följs upp genom totalt 58 indikatorer utöver de som ingår i Kalmar kommuns fullmäktigemål	 Nyckeltal ** Varje enskild indikator är knuten till nyckeltal. Nyckeltal är de kvantifierade målen och resultaten för indikatorerna vid en viss tidpunkt.		

Globala mål för hållbarhet (Agenda 2030) med indikatorer

Globalt mål		Indikator
1	Avskaffa fattigdom	Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)
		Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen
2	Ingen hunger	Invånare med fetma, andel (%)
		Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)
3	Hälsa och välbefinnande	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)
		Medellivslängd kvinnor, år
		Medellivslängd män, år
		Invånare 16–84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)
		Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv.
		Antibiotikaförsäljning, recept/1000 inv.
4	God utbildning för alla	Barn 1–5 år inskrivna i förskola, andel (%)
		Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)
		Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%) (-2021)
		Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)
		Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)
		Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)
5	Jämställdhet	Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)
		Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)
		Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)
		Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)
6	Rent vatten och sanitet	Vattentäcker med vattenskyddsområde, andel (%)
		Sjöar med god ekologisk status, andel (%)
		Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)
		Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)
7	Hållbar energi för alla	Elavbrott, genomsnittlig avbrottsid per kund (SAIDI), minuter/kund
		Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)
		Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv.
8	Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare
		Långtidsarbetslöshet 25–64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.
		Förvärvsarbetande invånare 20–64 år, andel (%)
		Förvärvsarbetande invånare 20–64 år, andel (%)
9	Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)
		Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI
		Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)
10	Minskad ojämlikhet	Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)
		Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)

		Förvärsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20–64 år, vistelsetid 4-6 år, andel (%)
11	Hållbara städer och samhällen	Demografisk försörjningskvot
		Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)
		Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg/inv.
		Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg
		Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv.
		Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom), kg
12	Hållbar konsumtion och produktion	Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)
		Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)
		Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)
13	Bekämpa klimatförändringarna	Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv.
		Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv
		Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%) (-2020)
		Miljöbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området, (%) (-2020)
		Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)
		Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)
		Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv.
14	Hav och marina resurser	Nyckeltal för mål 14 saknas för kommuner.
15	Ekosystem och biologisk mångfald	Skyddad natur totalt, andel (%)
16	Fredliga och inkluderande samhällen	Invånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)
		Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv.
		Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigeval, andel (%)
		Verksamhetens resultat kommun, andel (%) av skatter och statsbidrag
17	Genomförande och globalt partnerskap	

Fullmäktigemål

	Globala mål	Långsiktiga mål	Delmål	Indikatorer
Ordning och reda i ekonomin	8, 11, 16	Kommunkoncernens eget kapital ska utvecklas långsiktigt hållbart		Kommunkoncernens eget kapital uttryckt i kronor per invånare och i fasta priser ska öka <i>Medel rullande 5 år</i>
	8, 11, 16	Kalmar kommun ska ha en långsiktigt hållbar resultatnivå		Årets resultat som andel av samlade intäkter från skatt, kommunal utjämning och generella statsbidrag >2% <i>Medel rullande 5 år</i>
	8, 11, 16	Kommunkoncernens alla verksamheter ska bedrivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.		Nettokostnadsavvikelse totalt ska vara ±1% <i>Medel rullande 5 år</i>
				Nyckeltalen för kvalitet och resultat jämfört med resurser som i Kolada utgör Jämföraren, andel gul och grön status >75%
				Jämförelsestudien Kommunens Kvalitet i Korthet, andel gul och grön status >75%

	8, 11, 16	Kalmar kommun ska ha en långsiktigt hållbar självfinansiering av investeringar		Årets resultat plus avskrivningar som andel av totala nettoinvesteringar >50% <i>Medel rullande 5 år</i>
Ett grönare Kalmar	2, 3, 6, 13, 14	Kalmarsund, våra vattendrag och vårt grundvatten ska ha god vattenstatus.		Reducering av fosfor, andel (%)
				Reducering av kväve, andel (%)
				Förnysetid VA, antal år
	7, 9, 11, 12, 13, 14, 15	Kalmar ska vara klimatneutralt	Kalmar kommunkoncern ska vara fossilbränslefri	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)
				Fossiloberoende köpta transporter från leverantörer, andel avtal (%)
			Resor med gång, cykel eller kollektivtrafik, andel (%)	
12	Kalmar ska vara ett cirkulärt samhälle	Kalmar kommunkoncern ska ha en cirkulär verksamhet	Avfallet inom kommunkoncernen, vikt (kg)	
3, 11, 13, 15	Kalmar ska värna och vårda unika natur- kultur- och livsmiljöer		Slutanvändning av energi totalt, MWh/inv. *	
			Skyddad natur totalt, andel (%) *	
Ett växande och attraktivt Kalmar	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17	Kalmar ska vara en attraktiv kommun för alla att bo och leva i		Positiva svar Medborgarundersökningen, andel (%)
				Befolkningsökning, andel (%)
				Bostäder i detaljplaner, antal
				Nya villatomter, antal
	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17	Kalmar ska vara en attraktiv kommun för alla att besöka		Gästnätter, antal
	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17	Kalmar ska vara en attraktiv kommun för alla att studera, arbeta och bedriva näring i	Antalet arbetstillfällen i Kalmar ska öka	Arbetsstillfällen, antal
				Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI
				Kvarstannande studenter > 3år, andel (%)
	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 16	Kalmar ska vara en trygg kommun för alla		Polisens trygghetsundersökning
				Anmälda brott (BRÅ), antal per invånare
Positiva svar Medborgarundersökningen, andel (%)				
2, 3, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Kalmar ska vara ett robust och hållbart samhälle		Robusthet (WSP), index	
Hög kvalitet i välfärden	2, 3, 5, 10, 11, 12, 13, 16	Kalmar ska vara en av landets bästa skolkommuner		Meritvärde åk 9, andel (%)
				Elever med gymnasiebehörighet, andel (%)
				Behöriga lärare, andel (%)
	2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 16	Kalmar ska vara en av landets bästa äldreomsorgskommuner		Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel gul och grön status (%)
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel gul och grön status (%)				

			Kalmar ska bli Årets e-hälsokommun	Utfall ansökan
	5, 10	Kalmar ska vara en av landets bästa kommuner inom stöd från socialtjänst		Positiva svar brukarundersökning IFO, andel (%) Positiva svar brukarundersökning Funktionsstöd, andel (%)
	5, 10	Kalmar kommunkoncerns verksamhet mot invånare ska vara jämställd		Kvinnor på ordförandeposter i kommunen, andel (%) Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)
	1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 16	Kalmar ska vara jämlikt, tillgängligt och inkluderande för alla		Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) *
Ett föredöme som arbetsgivare	1, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 13, 16, 17	Kalmar kommunkoncern ska erbjuda en hållbar och utvecklande arbetsmiljö för samtliga medarbetare		Hållbart medarbetarengagemang (HME) SKR, index Organisatorisk och social arbetsmiljö, (OSA), index Sjukfrånvaro, andel (%)
	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17	Kalmar kommunkoncern ska ha en framtidssäkrad kompetensförsörjning		Digitaliseringsinitiativ för effektivisering, antal Avbrutna rekryteringar, andel (%)
	1, 5, 8, 10, 16, 17	Kalmar kommunkoncern ska vara en inkluderande, öppen och jämställd arbetsplats		Jämix, index

Handlingsplaner och program

De aktuella handlingsplaner och program som årligen redovisas i en samlad uppföljning vid kommunfullmäktiges sammanträde i maj varje år.

Aktuella gällande handlingsplaner och program	
1	Bostadsförsörjning – riktlinjer
2	Drogpolitiskt program 2016–2020
3	Förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism – handlingsplan
4	Handlingsprogram för förebyggande och operativ verksamhet enligt Lagen om skydd mot olyckor
5	Strategi för etnisk och kulturell inkludering 2022–2025
6	På lika villkor - hbtq-handlingsplan 2016–2020
7	Serviceplan 2016–2020 - verktyg för att upprätthålla en god service i hela kommunen
8	Tillträde till samhället - Lokal strategi för funktionshinderfrågor 2020–2030
9	Riktlinjer för Kalmar kommuns minoritetspolitiska arbete 2019–2022
10	Program för Friluftsliv, Kalmar kommun

Budget Kalmar kommun

Ekonomiskt utgångsläge

Kommunalekonomiskt regelverk

Kalmar kommuns egna budgetförutsättningar

Kalmar kommuns principer för ekonomistyrning

Finansiell analys

Bilagor

Samhällsekonomin och kommunsektorns ekonomi

Kommunens ekonomi och verksamhet påverkas ständigt av förändringar i omvärlden. Exempel på förutsättningar som på olika sätt påverkar kommunens utveckling är:

- Det internationella ekonomiska läget
- Näringslivets och arbetsmarknadens utveckling
- Politiska beslut av riksdag och regering
- Utvecklingen i närområdet

I detta avsnitt beskrivs kort några av dessa förutsättningar. De grundas i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) senaste bedömningar.

Kommunerna har i hög grad påverkats av coronapandemins verkningar. Den snabba konjunkturkraschen under pandemin första vår 2020 följdes av kraftfulla stödåtgärder i form av höjda statsbidrag och kostnadsersättningar från staten i det osäkra läge som rådde. Det visade sig senare att återhämtningen i ekonomin blev både snabbare och starkare än vad många förutspått, vilket ledde till historiskt höga resultat i kommunsektorn både 2020 och 2021. Kommunernas samlade resultat 2021 uppgick till 47 miljarder kronor (2020: 35 miljarder kronor) vilket motsvarar 7,4 procent av de samlade skatteintäkterna och generella statsbidragen. Endast tre kommuner redovisade ett negativt resultat och hela 271 av 290 kommuner hade ett resultat över två procent.

Ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i Europa vintern 2021/2022 kulminerade i Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina den 24 februari. Ett krig som utöver ett enormt mänskligt lidande även kullkastat den europeiska säkerhetsordningen, skapat flyktingströmmar och medfört betydande ekonomiska konsekvenser bland annat i form av kraftigt höjda energi- och drivmedelspriser. Även höjda livsmedelspriser och störningar i globala leveranskedjor påverkar ekonomin negativt. Inflationen har drivits upp till nivåer högre än på trettio år och som en följd av det höjer centralbankerna räntorna för att dämpa inflationstrycket. Summan av detta är att ekonomin nu är på väg in i en lågkonjunktur med stora osäkerheter, men mycket tyder på att de goda åren för kommunsektorn är över och att ett läge med betydligt större ekonomiska utmaningar väntar. Därutöver kvarstår även de kända utmaningarna för sektorn att hantera i form av:

- Demografiskt tryck. Andelarna i äldre och yngre åldrar ökar mer än andelen i yrkesverksam ålder. Det innebär att kostnaderna i förskola, skola och äldreomsorg ökar i snabbare takt än vad skatteintäkternas ökning kan kompensera för.
- Stort investeringsbehov. Verksamhetslokaler och infrastruktur behöver byggas ut i takt med en växande befolkning, samtidigt som gamla anläggningar tjänat ut och behöver renoveras eller ersättas. Ofta finansieras investeringarna delvis genom ökade låneskulder i kommunkoncernerna då resultaten är för låga för att uppnå full självfinansiering.
- Personal- och kompetensförsörjning. Stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster gör att kommunerna behöver rekrytera många nya medarbetare de kommande åren samtidigt som utbudet på arbetsmarknaden inte ökar i samma takt som behoven.

Skatteunderlaget

I tabellen nedan visas utvecklingen av skatteunderlaget från SKR:s senaste prognos från oktober 2022 (cirkulär 22:37). Det nominella skatteunderlagets förändring är för 2023 och 2025 väntas vara under det tioåriga genomsnittet. Den enskilt viktigaste faktorn som driver skatteunderlagets förändring är antalet arbetade timmar i samhället vars intjäning kan beläggas med kommunalskatt.

Skatteunderlagsutveckling (SKR 22:37)	2022	2023	2024	2025
Genomsnitt 10 år bakåt	4,2%	4,4%	4,3%	4,4%
Årlig förändring	5,7%	3,1%	4,5%	4,1%
Differens	1,5%	1,2%	0,2%	0,3%

Prisindex för kommunal verksamhet

SKR beräknar kommunernas ökade verksamhetskostnader i löpande och fasta priser. Man tar fram ett prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som harmonierar med övriga beräkningar som SKR gör, exempelvis skatteunderlagsprognoserna. Indexet återspeglar förändringen av kostnadsläget vid en oförändrad verksamhetsvolym och kan ligga till grund för en intern kompensationsmodell för generella kostnadsökningar inom budgetarbetet.

Prisindex för kommunal verksamhet, PKV (SKR 22:37) exklusive PO-effekt (pensionskostnadernas ökning)	2022	2023	2024	2025
Arbetskraftskostnader	2,3%	3,2%	3,3%	3,4%
Övrig förbrukning	6,5%	4,1%	2,4%	2,5%
Sammanvägd prisförändring	3,6%	3,5%	3,0%	3,1%

Statsbidrag

Kommunerna är i sin budgetprocess beroende av tidig och tydlig information om intäkternas utveckling. Statsbidrag utgör en betydande del av kommunernas totala intäkter och har därmed stor betydelse för hur den kommunala verksamheten ska dimensioneras såväl i omfattning som i kvalitet. Det finns två huvudtyper av statsbidrag:

- **Generella statsbidrag.** De generella statsbidragen har kommunen egen rådighet över i enlighet med principerna för det kommunala självstyret. De är föremål för politiska prioriteringar i respektive kommun.
- **Riktade (specialdestinerade) statsbidrag.** De är avsedda att finansiera ett förbestämt ändamål eller uppdrag och redovisas ihop med andra verksamhetsanknutna intäkter. Dessa bidrag är ofta kopplade till någon form av motprestation samt återrapporering till statlig myndighet. I Kalmar har nämnderna ansvar för att bevaka och söka riktade statsbidrag inom sina respektive verksamhetsområden.

Från statens sida börjar så kallade klustrade statsbidrag att öka i omfattning. Det innebär att olika riktade statsbidrag sammanförs till större enheter och riktas till ett bredare ändamål. Exempel på detta är den så kallade skolmiljarden som inför 2021 och 2022 möjliggjorde fördelning till hela skolväsendet. I de fall klustrade statsbidrag riktas till en bredare målgrupp såsom exempelvis 6–19 åringar fördelas bidraget proportionellt till de ansvariga nämnderna eller kommunalförbunden.

Nya varianter av statsbidrag har vuxit fram de senaste åren. Formuleringar och begrepp kring villkor och restriktioner varierar väsentligt i olika bidragsbeslut. Det blir allt svårare att bedöma om bidrag är generella eller riktade. Rådet för kommunal redovisning (RKR) ser för närvarande över klassificeringen av bidrag och om det finns behov av ändringar i normeringen. För närvarande utgår RKR enbart från om det finns ett villkor om återbetalning eller inte som enda grund för klassificering, oaktat vad statens uttalade syfte med bidraget är. I praktisk hantering ter sig detta mycket märkligt, då bidragen oavkortat kommer utpekad verksamhet till del.

Regleringar enligt finansieringsprincipen

I budgetpropositionen lägger regeringen normalt in ett antal poster i det generella statsbidraget till kommunerna avseende finansieringsprincipen. De uttrycks ofta i kronor per invånare. Det kan vara bidrag som tidigare varit riktade som nu omvandlas till generella eller att kommunerna ges ansvar för nya verksamheter som staten finansierar. I Kalmar är grundprincipen att fördela dessa medel oavkortat till respektive nämnd, bolag eller kommunalförbund som har ansvar för berörd verksamhet.

Kommunalekonomiskt regelverk

God ekonomisk hushållning med balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet på både kort och lång sikt. Grundtanken bakom begreppet god ekonomisk hushållning är att varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och som de själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas.

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande kostnader och intäkter. Verksamhetens nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag. Om förbrukningen under ett år uppgår till mer än intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är nödvändiga förutsättningar för att kommunen ska kunna leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning.

Kravet på god ekonomisk hushållning är överordnat balanskravet. Balanskravet innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna. För att uppnå kravet på god ekonomisk hushållning räcker det inte att balanskravet är uppfyllt, utan resultatet bör ligga på en nivå som realt sett konsoliderar ekonomin på kort och lång sikt. En grov tumregel inom kommunsektorn är att resultatnivån för att uppnå god ekonomisk hushållning bör uppgå till minst två procent av skatter och utjämning och generella statsbidrag, men varje kommun bör göra en egen bedömning och sätta mål utifrån sina egna förutsättningar.

Reglerna om återställande av uppkomna underskott och så kallade synnerliga skäl benämns ofta som balanskrav. Balanskravet är det resultatmässiga golv som inte får underskridas om man ska efterleva lagstiftningen. Kravet på återställande har stärkts genom att fullmäktige ska anta en åtgärdsplan som ska täcka hela underskottet. Beslut om en reglering av underskottet ska tas senast i budget det tredje året efter det år då underskottet uppkom. Om negativt resultat konstateras ska en åtgärdsplan tas fram. Enligt regelverket ska en kommun återställa ett negativt balanskravsresultat inom tre år. Ett underskott 2022 ska vara återställt senast vid utgången av 2025. Det lokala ansvaret för att tolka och efterleva lagstiftningen är tydligt.

Laglighetsprövning av en kommuns budgetbeslut eller ett beslut att inte återställa ett negativt resultat kan inte ske. Dessa beslut ska prövas i det politiska systemet. Om det finns "synnerliga skäl" kan dock den budgeterade resultaträkningen undantagsvis underbalanseras. Det innebär att synnerliga skäl omfattar både budget och utfall.

Under 2020 tillsattes en statlig utredning gällande en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner. I september 2021 släppte utredningen sitt betänkande "En god kommunal hushållning" som innehåller ett flertal förslag till förändringar i kommunallagen.

I utredningen ingår även en vidare analys om effekterna av en ändrad pensionsskuldredovisning där blandmodellen ersätts av fullfondering, vilket skulle innebära att pensionskulden som idag finns utanför balansräkningen lyfts in bland skulderna.

Kalmar kommun följer utvecklingen runt detta och står beredd att genomföra anpassningar i regelverk kring budget, ekonomistyrning och redovisning utifall utredningens förslag blir gällande lagstiftning.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Från och med 2013 anger kommunallagen att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Om vissa förutsättningar är uppfyllda får kommunen i en balanskravsutredning reservera och disponera medel till/från en resultatutjämningsreserv (RUR). Om RUR ska användas måste riktlinjerna för god ekonomisk hushållning även omfatta hanteringen av en sådan reserv. Det främsta syftet med lagändringen är att kommuner och landsting i balanskravsutredningen ska få möjligheter att utjämna intäkter över tid och därigenom få bättre förutsättningar att möta effekterna av konjunkturvariationer. Kommunfullmäktige beslutade i december 2013 om riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR) och uppdaterade riktlinjerna i mars 2020.

Kalmar kommun har vid ingången av 2021 en resultatutjämningsreserv uppgående till 296,6 miljoner kronor. Enligt den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR i cirkulär 22:37 kommer rikets underliggande skatteunderlagsutveckling vara lägre än det tioåriga genomsnittet för skatteunderlagsutvecklingen åren 2023 och 2025, men inte för 2024.

Utformning och innehåll i finansiella mål och övriga mål och riktlinjer

Enligt kommunallagen ska budgeten innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. I planen ska skattesatsen och anslagen anges. Av planen ska också framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. Kommuner ska för verksamheten ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid vara periodens första år.

Det är viktigt att mål och riktlinjer uttrycker realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt utvärderas och omprövas. Verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Det ska finnas ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Det kräver också en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

I planen ska anges en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen. Exempel på vad som kan ingå i den finansiella målsättningen är resultatkrav med anledning av framtida kapacitetsbehov med nuvarande service. Resultatkravet bör ligga på en nivå som konsoliderar ekonomin. Andra exempel på mål är skuldsättningen på kort och lång sikt, soliditet samt hur investeringar och pensioner ska finansieras.

Kommunalekonomisk utjämning, LSS-utjämning och fastighetsavgift

I systemet för kommunalekonomisk utjämning ingår en modell för inkomstutjämning, en för kostnadsutjämning samt strukturbidrag, införandebidrag och en regleringspost. Syftet med utjämningen är att åstadkomma likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting att bedriva sin verksamhet.

Kommuner garanteras genom ett inkomstutjämningsbidrag 115 procent av den uppräknade medelskattkraften. Kommuner som har en skattekraft över den nivån betalar en inkomstutjämningsavgift till staten.

Kostnadsutjämningen syftar till att utjämna för strukturella behovs- och kostnadsskillnader. Systemet ska däremot inte utjämna för kostnader som beror på skillnader i vald ambitionsnivå, avgiftsuttag och effektivitet. Kostnadsutjämningen för kommuner består av nio delmodeller, nämligen förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, förskoleklass och grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg, barn och ungdomar med utländsk bakgrund, äldreomsorg, befolkningsförändringar, bebyggelsestruktur samt lönestruktur. Därtill kommer delmodellen kollektivtrafik som är gemensam för kommuner och landsting.

För varje delmodell beräknas en standardkostnad. Standardkostnaderna summeras till en referenskostnad för varje kommun. Kommuner som har en lägre referenskostnad än genomsnittet får betala en kostnadsutjämningsavgift och de kommuner och landsting som har en högre referenskostnad får ett kostnadsutjämningsbidrag.

Nettot av inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag och införandebidrag jämförs med statens anslag för kommuner för aktuellt utjämningsår. Om bidragsinkomsterna för kommunerna överstiger anslaget i statsbudgeten till kommunsektorn ska en regleringsavgift erläggas. Om bidragsinkomsterna för kommunerna uppgår till ett belopp som är mindre än anslaget till sektorn utgår ett regleringsbidrag. Bidraget eller avgiften beräknas för kommuner på totalnivå och var för sig som ett enhetligt belopp uttryckt i kronor per invånare.

För den kommunala ekonomin är effekten av en befolkningsförändring marginell, vilket också är den bärande tanken med den kommunalekonomiska utjämningen. I ett vidare samhällsperspektiv finns det positiva effekter av en befolkningsökning. Det går dock inte att säga att en befolkningsökning per automatik är lönsam för den rent kommunala ekonomin. Avgörande för det är den demografiska fördelningen av befolkningsökningen och kostnadsläget i de kommunala verksamheter som dessa personer kommer att nyttja.

Intäkter från skatt och utjämning (kronor per invånare), SKR 22:37	2022	2025
Skatteintäkter	50 589	56 618
Slutavräkningar	1 521	
Inkomstutjämningsbidrag	10 415	12 822
Kostnadsutjämningsavgift	-2 988	-3 383
Regleringspost	2 760	1 150
LSS-utjämning	1 790	2 047
Fastighetsavgift	2 004	2 035
Summa intäkter	66 091	71 289

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), tillkom 1993 i samband med den handikappreform som då genomfördes. Syftet med reformen var i första hand att ge personer med omfattande funktionsnedsättning en starkare ställning i samhället med hjälp av insatser anpassade till den funktionshindrades individuella behov. Från och med 2004 infördes ett nationellt kostnadsutjämningsystem avseende kommunernas LSS-kostnader.

Utjämningsystemet för LSS-kostnader innebär att den enskilda kommunens standardkostnad relateras till den genomsnittliga standardkostnaden i landet. Beroende på avvikelse lämnas ett bidrag eller betalas en avgift. LSS-utjämningsbidraget för Kalmar kommun 2022 uppgår till cirka 128 miljoner kronor.

År 2008 infördes en kommunal fastighetsavgift. För 2008 var denna intäkt neutral då motsvarande belopp minskades i den kommunala utjämningen. Avgiften som

fastighetsägarna får betala räknas upp med inkomstbasbeloppets förändring och dessutom kommer troligen avgiften öka genom att taxeringsvärdena på fastigheterna ökar. Detta innebär för kommunernas del en uppräknig av intäkterna med en eftersläpning på två år. Intäkterna från fastighetsavgiften för Kalmar kommun 2022 uppgår till cirka 143 miljoner kronor.

Kalmar kommuns egna budgetförutsättningar

Befolkning

Beräkningen av kommunens intäkter från skatt och kommunal utjämning, se not 2 i resultaträkningen, baseras på den senaste prognosen från SKR (cirkulär 22:37). I beräkningen har antagits att kommunens befolkning kommer att öka med i genomsnitt 795 invånare årligen 2022–2025 i enlighet med kommunens egen befolkningsprognos framtagen våren 2022.

Befolkningsprognosen ligger till grund för både beräknade intäkter och kostnader. Intäkterna genom skatter, kommunal utjämning och generella statsbidrag. Kostnaderna genom de resursfördelningssystem som fungerar som en av utgångspunkterna för resurstilldelningen till nämnderna. Det är viktigt att beräkningarna utgår från en och samma befolkningsprognos för att det samlade resultatet ska bli rättvisande.

En vikande konjunktur kan medföra effekter på befolkningsökningen genom exempelvis en lägre aktivitet på bostadsmarknaden. Det är viktigt att följa utvecklingen och ha en handlingsberedskap för att kunna göra anpassningar av kommande budget och annan planering utifrån förändrade förutsättningar.

Personal

Kalmar är en växande kommun och därmed ökar normalt även antalet tillsvidareanställda över tid. För en utförlig information om, och analys av, personalområdet inom Kalmar kommun hänvisas till rapporten Personalöversikt 2021 utgiven av kommunledningskontorets HR-verksamhet.

- Antalet tillsvidareanställda i kommunen har i genomsnitt för tidsperioden januari till och med augusti 2022 varit 5 494 personer (varav 75 procent kvinnor och 25 procent män). I kommunkoncernen är motsvarande antal 6 174 (varav 73 procent kvinnor och 27 procent män).
- Den genomsnittliga sysselsättningsgraden i kommunen var i genomsnitt för tidsperioden januari till och med augusti 2022 98,0 procent (kvinnor 97,8 procent och män 99,0 procent) I kommunkoncernen var sysselsättningsgraden samma period 97,9 procent (kvinnor 97,7 procent och män 98,8 procent)
- Sjukfrånvaron i kommunen var i genomsnitt för tidsperioden januari till och med augusti 2022 7,0 procent (kvinnor 7,8 procent och män 4,9 procent). I kommunkoncernen var sjukfrånvaron samma period 6,6 procent (kvinnor 7,5 procent och män 4,5 procent).

Skattesats

År 2022 uppgår Kalmar kommuns skattesats till 21:81 kronor per hundralapp. Skattesatsen, exklusive skatteväxling med landstinget/regionen, har varit oförändrad sedan 2009. Inför 2020 höjde Region Kalmar län skattesatsen med 49 öre till 11:86 kronor. Det ger en sammanlagd utdebitering från kommun och region på 33:67 kronor.

I de tolv kommunerna i Kalmar län varierar kommunernas skattesatser under 2022 mellan 21:16 och 22:36. Den genomsnittliga ovägda skattesatsen i länet uppgår under 2022 till 21:96. Kalmar hade med sina 21:81 den fjärde lägsta utdebiteringen bland länets

kommuner. Den genomsnittliga ovägda skattesatsen för landets samtliga kommuner uppgår 2022 till 21:67. Den genomsnittliga ovägda kommunala skattesatsen för jämförelsekommunerna Karlskrona, Kristianstad, Växjö och Halmstad, Skövde och Varberg uppgår till 21:04.

Mellan år 2012 och 2022 har Kalmars skattesats varit oförändrad. Under samma period har jämförelsekommunernas genomsnittliga ovägda skattesats ökat med 36 öre. Kalmar läns (exklusive Kalmar kommun) genomsnittliga ovägda skattesats har ökat med 43 öre och rikets genomsnittliga ovägda skattesats ökat med 22 öre.

Förslaget till Verksamhetsplan med budget 2023 och ekonomisk planering 2024–2025 innebär en oförändrad kommunalskatt för Kalmar kommun, det vill säga fortsatt en utdebitering på 21,81 kronor per hundralapp.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna för 2022–2025 grundas på skatteunderlaget enligt 2021 års taxering. Skatteunderlaget räknas upp till det aktuella budgetåret med uppräkningsfaktorer som innehåller prognoser för den ekonomiska utvecklingen. SKR:s prognos enligt cirkulär 22:37 har använts för beräkning av de totala skatteintäkterna.

Verksamhetens nettokostnader

Som utgångspunkt till budget 2023 ligger 2022 års budget. Nämndernas anslag respektive år 2023–2025 är angivna i 2022 års lönenivå. Under finansförvaltningen har kostnadsökningar beräknats för 2023–2025 års lönerrevisioner. I samband med att respektive års lönerrevision är avslutad kommer nämnderna att kompenseras för den genomsnittliga utvecklingen av lönesumman för tillsvidareanställda med hänsyn tagen till respektive nämnds genomsnittliga sysselsättningsgrad. Vidare justeras nämndernas ramar för förändringen av PO-pålägget, det internredovisningsinstrument som fördelar ut centrala kostnader i form av sociala avgifter och pensionskostnader på verksamheterna.

I förslaget till budget för 2023 och ekonomisk planering för 2024–2025 har, i likhet med tidigare års budgetar, inte någon justering av nämndernas budgetramar gjorts med hänsyn till inflation. Däremot ska nämnderna bedöma kostnadsutvecklingen för olika typer av varor och tjänster och beakta detta i sina internbudgetar.

Men anledning av det osäkra ekonomiska läget drivet av utvecklingen i omvärlden tillförs ett centralt anslag under finansförvaltningen för oförutsedda kostnader. Anslaget uppgår till 30 miljoner kronor för det enskilda året 2023 och får fördelas av kommunstyrelsens arbetsutskott efterhand.

De senare åren har det skett, och kommer det att ske, omfördelningar av resurser mellan nämnderna. Till största delen beror omfördelningen på volymförändringar och omorganisationer med förändrad ansvarsfördelning mellan nämnderna.

Investeringar 2023–2025

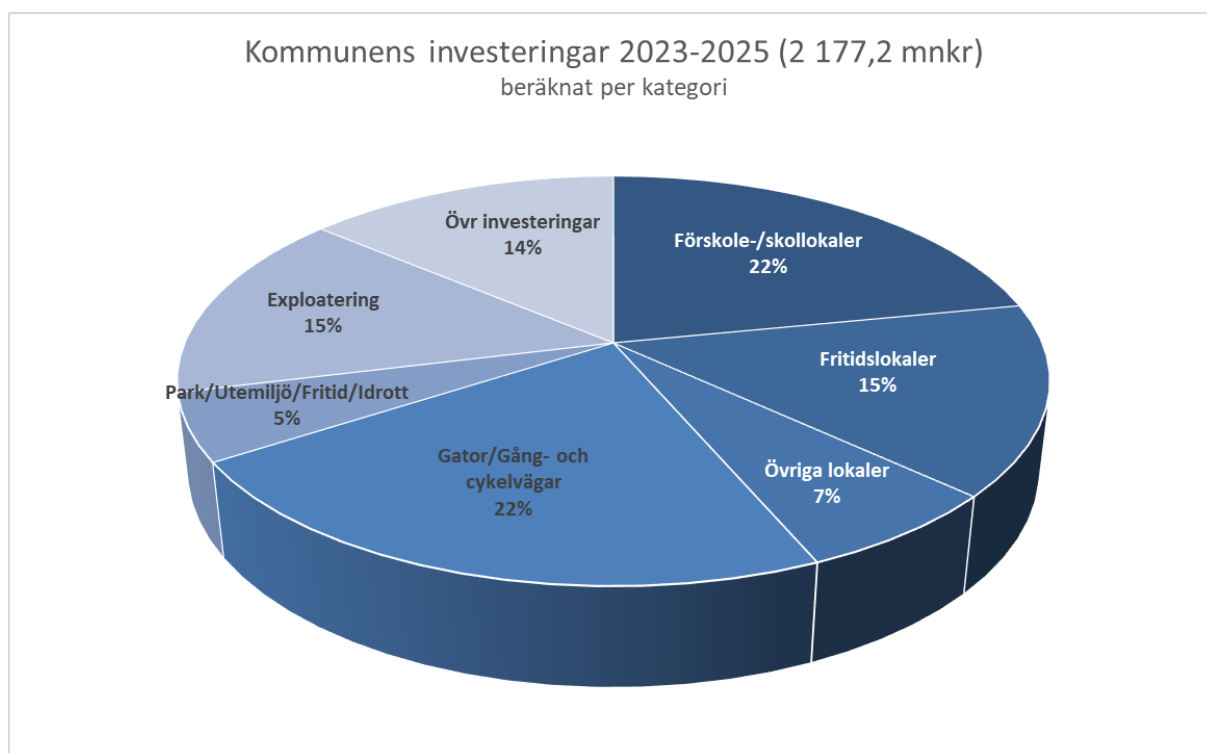
I bilaga 3 och 4 redovisas kommunens investeringsplan för åren 2023–2025. Totalbeloppet för respektive investering är fördelat under den period den beräknas kunna genomföras. Sammantaget för åren 2023–2025 uppgår kommunens investeringar till 2 177,2 miljoner

kronor. Av dessa investeringar avser 917,2 miljoner kronor exploateringsverksamhet eller andra ej ramjusterande investeringar. För 2023 till 2025 är det årliga taket för ramjusterande investeringar satt till 420 miljoner kronor. Det innebär totalt 1 260 miljoner kronor för planeringsperioden.

Prognosen för kommande år visar på en fortsatt ökad låneskuld, en konsekvens av stora investeringar inom kommunen och kommunkoncernen. För att upprätthålla en ekonomi i balans för kommunkoncernen blir behovet av att göra prioriteringar mellan koncernens olika investeringar allt viktigare. Även kommunkoncernens finansieringsbehov kräver åtgärder för att fortsatt växa i balans och det blir till exempel allt vanligare att kommuner avyttrar mark och tillgångar för att finansiera investeringar.

Nedanstående diagram visar fördelningen i kategorier för kommunens samlade investeringar 2023–2025.

Pensionerna idag och i framtiden

Kommunsektorns pensionskostnader består både av nuvarande anställdas årliga pensionsförmåner och de som tjänats in före år 1998 till både nuvarande och tidigare anställda, enligt den så kallade blandmodellen. I grunden betyder det att sektorns resultat ska bära kostnaderna för både de historiska pensionsåtagandena och de som tjänas in idag.

Pensionsåtagandena som tjänades in före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och de som tjänades in senare redovisas som en avsättning i balansräkningen. Värderingen av pensionsåtagandena beräknas enligt RIPS-modellen och där den bedömda livslängden är en viktig parameter. Under flera år har frågan om ändrade livslängdsantaganden diskuterats och 2021 anpassades den till dagens medellivslängd. Förändringen resulterade i ett ökat livslängdsantagande och därmed en ökad skuldberäkning samt ökade pensionskostnader.

Kommande år förväntas pensionskostnaderna öka markant. Den främsta orsaken till de kraftigt ökade pensionskostnaderna är den höga inflationen, som påverkar värdesäkringen av både gamla och nya intjänade pensionsåtaganden. En annan orsak till de ökade pensionskostnaderna är det nya pensionsavtalet AKAP-KR, som leder till en nivåhöjning av pensionskostnaderna. Det nya avtalet kommer resultera i markant högre pensioner till de som idag inte har en förmånsbestämd pension. Det nya avtalet är också ett led i att avveckla sektorns pensionssskuld, och det kommer på sikt inte bli något nytt inträde till förmånsbestämda pensioner.

Kalmar kommuns pensionsskuld idag och i framtiden

Kalmar kommuns långsiktiga strategisk plan för att hantera pensionsskulden säkerställs bland annat genom att analysera olika försäkringslösningar. Genom att lösa och försäkra pensionsåtaganden som är klassificerade i ansvarsförbindelsen och avsättningen tar kommunen ansvar för ett historiskt arv, vilket betyder att kommande generationer inte behöver bära dessa. Beroende på avsikten med att lösa pensionsåtaganden erbjuds försäkringslösningar med både kort- och långsiktiga effekter.

Vidare är försäkring ett bra verktyg för att långsiktigt förbättra kommunens ekonomi och stärka balansräkningen och mot bakgrund av att kommunen de senaste åren haft en god ekonomi har pensionsåtaganden försäkrats vid ett par tillfällen. Utöver att försäkra gamla åtaganden har Kalmar kommun sedan år 2019 försäkrat alla nyintjänade pensionsåtaganden. Samma år försäkrades även alla aktiva pensionsåtaganden i avsättningen med 135 miljoner kronor, en försäkringslösning med långsiktiga resultateffekter.

Våren 2022 försäkrades ytterligare pensionsåtaganden om 200 miljoner kronor, vilket möjliggjordes med anledning av försäljningen av KIFAB i Kalmar AB. Syftet med denna försäkringslösning var att försäkra de delar av ansvarsförbindelsen som ger långsiktiga resultateffekter.

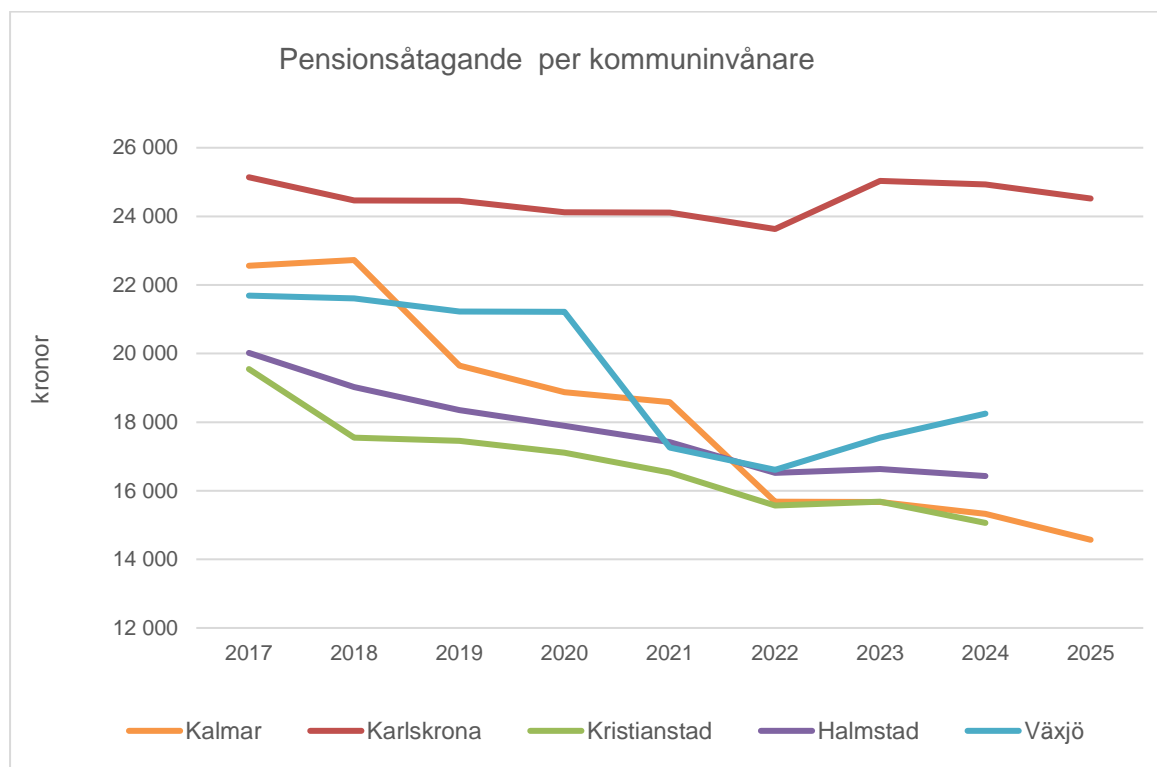
Kommande år förväntas pensionskostnaderna öka markant och beror i huvudsak på det nya pensionsavtalet AKAP-KR och inflationen. Det nya pensionsavtalet kommer från och med år 2023 innebära en nivåhöjning av pensionskostnaderna med drygt 50 miljoner kronor. Inflationens påverkan på pensionskostnaderna för år 2023 beräknas uppgå till cirka 110 miljoner kronor och ökar ytterligare något år 2024. Från år 2025 prognostiseras inflationen återgå till 2 procent och kostnaderna för avtalspensionerna minskar med cirka 100 miljoner kronor.

Med anledning av att prognoserna för kommande år nu visar på kraftigt stigande pensionskostnader är fokus att skapa bättre budgetförutsättningar och föreslå en lösning där de äldsta delarna av ansvarsförbindelsen försäkras.

År 2023 prognostiseras Kalmar kommuns totala pensionsskuld (åtagande) uppgå till 1 142 miljoner kronor, varav ansvarsförbindelsen till cirka 979 miljoner kronor och pensionsavsättningen till 163 miljoner kronor. Pensionsavsättningen avser de delar som inte gick att lösa in år 2019. I takt med att utbetalningar sker, i nuläget med cirka 80 miljoner kronor per år, minskar ansvarsförbindelsen successivt och bedöms vara helt betald runt år 2060.

Pensionsskulden varierar i storlek mellan enskilda kommuner och enskilda regioner. Ett vanligt mått att jämföra är pensionsskulden i förhållande till antalet invånare. År 2021 uppgick sektorns totala pensionsskuld i genomsnitt till 48 000 kronor per invånare och i kommunerna till 21 651 kronor per invånare. I Kalmar är prognosen för år 2023 att den totala pensionsskulden uppgår till 15 670 kronor per invånare. De senaste sex åren har

pensionsskulden årligen minskat, vilket beror på att en stor del av den gamla skulden är under utbetalning och de båda försäkringslösningar som tecknats (år 2019 och 2022). Dock påverkas skuldens utveckling nu negativt av både inflationen och de ändrade livslängdsantagandena.

Kalmar kommuns principer för ekonomistyrning

Budgetprocess

Kalmar kommuns budgetprocess har sin tyngdpunkt i det kommuncentrala budgetarbetet under hösten. Kommunfullmäktige tar i november (valår i december) beslut om budgeten som helhet, vilket inkluderar att sätta mål och ge uppdrag, att fastställa nämndernas budgetramar för drift och investeringar samt fastställa skattesatsen för det kommande året.

Med utgångspunkt i kommunfullmäktiges beslutade budget antar nämnderna och bolagsstyrelserna egna mål och fördelar resurser inom den egna verksamheten. Respektive nämnd beslutar om internbudget och verksamhetsplan senast den 31 december (efter valår den 31 januari).

Senast den 15 augusti ska nämnderna till kommunstyrelsen lämna ett budgetunderlag innehållande eventuella särskilda förslag inför nästkommande års budgetprocess. I budgetunderlaget beskrivs de ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaningarna under den närmaste treårsperioden och på längre sikt. Utgångspunkten är oförändrade resurser utöver gällande resursfördelningssystem och kompensationer av löneökningar, nettohyresökningar och kapitaltjänstkostnader.

Nämnden beskriver eventuella förändrade förutsättningar, möjligheter eller risker som den inte anser sig kunna hantera med egna prioriteringar och åtgärder inom befintlig budgetram utan att göra väsentliga avsteg från verksamhetens nuvarande omfattning, kvalitet eller ambitionsnivå. I beskrivningen kan belopp anges vid konkreta behov av förändrade resurser, så kallade äskanden. Om äskanden framställs ska dessa ha en inbördes prioriteringsordning och det ska framgå om de av nämnden anses nödvändiga eller önskvärda. Ett äskande som bedöms nödvändigt ska vara av digniteten att nämnden bedömer sig vara förhindrad att fullgöra sitt grunduppdrag med mindre än att begärda resurser tillförs. Den bakomliggande orsaken till varje äskande ska specificeras. Det kan exempelvis vara förändringar i lagar eller annan yttre styrning, ökad verksamhetsvolym, önskan om högre kvalitet eller höjd ambitionsnivå.

Den centrala budgetmodellen som tillämpas tar sin utgångspunkt i den årliga samlade ökningen av intäkter från skatt, utjämning och generella statsbidrag. Resultatnivå för att uppnå målen i enlighet med god ekonomisk hushållning fastställs. Det säkerställs utrymme för olika typer av finansiella poster såsom pensionskostnader, effekten av komponentredovisning, räntekostnader etc. Utrymme görs för kompensationer för såväl löneökningar som kostnader drivna av egna investeringar och externa hyror. Det kvarvarande utrymmet benämns "reformutrymme" och inom ramen för det hanteras demografiska behov, äskanden och riktade satsningar. Reformutrymmet kan utökas genom exempelvis högre utdelningar från koncernbolagen eller hemtagning av effektiviseringar och samordningsfördelar.

Inom den treåriga planeringsperioden ligger fokus på det närmaste året, det så kallade budgetåret. Åren därefter påverkas i stor utsträckning av faktorer som ännu inte är kända, och följdriktigt behandlas därför nämndernas ramar i huvudsak med fokus på behoven det närmaste året.

Justering av nämnders budgetramar, fördelningsprinciper

Anslag i budgeten anvisas till nämnderna som totala nettoanslag i driftbudgeten. För ombudgeteringar av anslag gäller:

- Nämnd får fatta beslut om interna ombudgeteringar som inte medför väsentliga ändringar av servicenivå, inte berör frågor av principiell art eller annat av särskild vikt. Sådana förslag ska överlämnas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut. Nämnd får uppdra åt sin ordförande och vice ordförande eller åt förvaltningschefen att fatta beslut om rutinmässiga ombudgeteringar av administrativ karaktär.
- Kommunstyrelsen får fatta beslut om sådana ombudgeteringar mellan nämnder som inte medför ändringar av servicenivå, berör frågor av principiell art eller annars är av särskild vikt. Övriga förslag ska överlämnas till kommunfullmäktige för beslut.
- Justering av budgetramar mellan nämnder av organisatorisk, administrativ eller redovisningsteknisk karaktär som inte får någon nettopåverkan på resultatet eller de faktiska resurserna för nämndernas verksamheter får beslutas av kommundirektören. Exempel på sådan åtgärd är att skifta internfakturering mot ramjustering för interna tjänster i syfte att förenkla den administrativa hanteringen.
- Kommunstyrelsen får besluta om senareläggning av planerade investeringar i budgeten, om det riskerar att bli avvikelser mot fastställd budget som begränsar kommunens finansiella handlingsutrymme.

Resursfördelningssystem

I Kalmar kommun tillämpas ett resursfördelningssystem där hänsyn tas till befolkningsförändringar i olika åldersgrupper. Detta innebär att ett underlag för grundskola, gymnasieskola och barnomsorg räknas fram utifrån antalet barn och elever som beräknas finnas i verksamheterna för det aktuella budgetåret. Den senaste befolkningsprognosen som tagits fram i kommunen ligger till grund för beräkningen. Det finns även en modell för att ta hänsyn till befolkningsförändringar för hemtjänsten inom äldreomsorgen samt för att kompensera för drift av tillkommande ytor (gator, vägar och parker) i serviceförvaltningen. Underlagen hanteras inom ramen för reformutrymmet i budgetmodellen. Beräkningarna för de demografiska och volymmässiga förändringarna blir en del av underlaget till reformutrymmet, jämte andra riktade satsningar och äskanden.

Med de anslag som i budgeten fördelas till nämnderna har de demografiska och volymbaserade behoven behandlats. Kompensation för det antal brukare i verksamheterna som använts som beräkningsgrund i budgetunderlagen anses därmed tillgodosedda och ny avstämning görs sedan mot dessa antal.

Resursfördelningssystemet för anslaget under kommunstyrelsen till köp av verksamhet från Kalmarsunds gymnasieförbund utökas inför 2023 med en modell för kompensation för vuxenutbildningen som utgår från befolkningsförändringen i åldersintervallet 20–64 år samt för nivån på arbetslösheten i respektive medlemskommun.

Inför uppstarten av kommunalförbundet Räddningstjänsten Sydost utökas kommunstyrelsens driftbudgetram med anslag för Kalmars andel av ett resursfördelningssystem

som utgår från samlad befolkningsförändring i respektive medlemskommun, medlemskommunens andel av total befolkning samt för kostnadsökningar uttryckt i PKV (Prisindex kommunal verksamhet).

Löneökningar

Ett centralt anslag upptas för beräknade kostnadsökningar till följd av årliga lönerrevisioner. Anslaget fördelas till nämnderna utifrån HR-verksamhetens löneunderlag. Därutöver finns ett årligt anslag på 1,5 miljoner kronor att fördela till särskilda insatser. Anslagets storlek tar sin utgångspunkt i antaganden om framtida löneutveckling och avtal på arbetsmarknaden.

Hyror och kapitaltjänstkostnader

I centralt anslag upptas belopp för beräknade kompensationer till nämnderna för nya hyror och kapitaltjänstkostnader baserat på de interna och externa hyror som ger rätt till kompensation. Endast nettokostnadsökningen kompenseras. Anslagets storlek tar sin utgångspunkt i investeringsbudgeten och en bedömning om externa hyror.

Komponentredovisning

Inför 2018 infördes komponentredovisning i Kalmar kommun. Det innebar att anläggningstillgångar delades upp i komponenter med olika avskrivningstider och en omfördelning gjordes mellan underhållskostnader i driftredovisningen och investeringsutgifter. Kortsiktigt gav övergången en positiv resultat effekt som över tid minskar i omfattning i takt med att avskrivningarna på investeringarna ökar. Denna effekt är redovisningsteknisk och medför inte ett motsvarande kassaflöde. Framöver görs en successiv återläggning av nämndernas driftbudgetramar i takt med ökande kapitaltjänstkostnader för komponentavskrivna anläggningstillgångar.

Upphandling

I de fall upphandlingar av varor och tjänster medför väsentligt förändrade kostnader kan nämnds budgetram bli föremål för justering. Effekten av upphandlingarna följs upp löpande, och halva kostnadsförändringen kan utgöra grund för ramjustering.

Resultatöverföring i samband med bokslut

Överskott eller underskott mot driftbudget regleras mot nämndernas resultatutjämningsfonder (RUF). Kommunfullmäktige kan senast i samband med fastställande av årsredovisning justera det belopp som ska regleras mot resultatutjämningsfonden.

Nämnd kan föreslå disponering av medel från resultatutjämningsfonden. Förslaget får inte innebära utökad verksamhet på längre sikt. Resultatutjämningsfonden kan också användas till investeringar. Ett sådant förslag ska lämnas senast i budgetunderlaget och behandlas av kommunfullmäktige i samband med beslut om budget för kommande år.

När ett underskott regleras mot resultatutjämningsfonden ska det täckas med motsvarande överskott de närmast två följande åren. Nämnden ska löpande i årsrapport, delårsbokslut och budgetuppföljningar redovisa vilka åtgärder som kommer att vidtas för att återställa resultatutjämningsfonden.

Ekonomi- och verksamhetsuppföljning

En fungerande ekonomistyrning förutsätter att det finns en utvecklad ekonomi- och verksamhetsuppföljning. En av ekonomistyrningens främsta uppgifter är att signalera avvikelser så att organisationen så snabbt som möjligt ska kunna göra förändringar i verksamheten.

Respektive nämnd ansvarar för uppföljning av verksamhet och ekonomi inom sitt ansvarsområde. Uppföljning ska ske på nivåer som tilldelats ett verksamhets- och ekonomiskt ansvar. Varje förvaltning ansvarar för att kontinuerlig avrapportering sker till respektive nämnd vid fastställda tidpunkter. Nämnderna ansvarar för att rapportering till kommunstyrelse och kommunfullmäktige i enlighet med anvisningar genomförs. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att följa hur verksamhet och ekonomi utvecklas för hela kommunkoncernen. Koncernperspektivet blir allt viktigare i styrning, uppföljning och analys.

Uppföljning ska ske i form av:

- Årsredovisning samt ett preliminärt bokslut per den sista december till fullmäktige
- Delårsrapport per den sista augusti till fullmäktige
- Tertialrapport per den sista april till fullmäktige
- Månadsrapport per den sista februari och den sista oktober till kommunstyrelsen
- Månadsrapporten har ett ekonomifokus och syftar till att ge en aktuell prognos av det beräknade utfallet för helåret, samt vid prognos om negativ budgetavvikelse, en beskrivning av åtgärder med konsekvenser för att hålla budgetramen.
- Verksamhetsplanens fokusområden, mål och uppdrag följs upp i tertialrapporten efter april, i delårsrapporten efter augusti och i årsredovisningen.

Nämnds åtgärder vid konstaterad eller befarad budgetavvikelse

Med budgetavvikelse avses både verksamhets- och ekonomisk avvikelse från fastställd budget eller särskilt budgetbeslut (ändringsbudget). Så snart avvikelse befaras eller har konstaterats är nämnd skyldig att ta fram åtgärder så att anslaget kan hållas. I de fall nämnden planerar eller har vidtagit åtgärder för att hålla budgeten ska dessa också redovisas i den löpande uppföljningen till kommunstyrelsen. Åtgärder som innebär väsentliga avsteg från de av kommunfullmäktige antagna målen eller ambitionsnivåerna för verksamheten ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

Vid konflikt mellan anslag och verksamhetsvolym gäller anslag. Ekonomin utgör därmed gräns för verksamhetens omfattning.

Investeringsverksamheten

- Kommunledningskontorets ekonomienhet ansvarar för den övergripande tidplanen och kopplingen till budgetprocessen i övrigt.
- Kommunledningskontorets ekonomienhet ansvarar för att i samverkan med förvaltningarna ta fram underlag för samtliga investeringar.
- Nya investeringsbehov tas fram av ”beställande förvaltning”. Beställande förvaltning är den förvaltning som identifierat ett investeringsbehov, som inte

ryms inom egna investeringsmedel. Det är också den förvaltning som tar ärendet till sin nämnd, som beslutar om att ställa sig bakom framlyfta investeringsbehov. Beställande förvaltning skickar investeringsbehovet vidare till "ansökande förvaltning". Ansökande förvaltning är den förvaltning som granskar framförda investeringsbehov utifrån sitt ansvarsområde.

- Serviceförvaltningen är ansökande förvaltning för nya investeringsbehov avseende lokaler. Serviceförvaltningen är också ansökande förvaltning för nya investeringsbehov avseende reinvesteringar i infrastruktur och park.
- Samhällsbyggnadskontoret är ansökande förvaltning för nya investeringsbehov avseende infrastruktur och park.
- Kommunledningskontoret, mark- och exploatering, är ansökande förvaltning för nya investeringsbehov kopplade till detaljplan och exploatering.
- För löpande investeringsbehov av inventarier etc. har respektive förvaltning ett samlingsanslag. Varje förvaltning tar fram underlag för de investeringar som redovisas på förvaltningen och överlämnar dessa till kommunledningskontorets ekonomienhet för vidare hantering. Investeringar som redovisas på respektive förvaltning avser främst inköp av inventarier etc. Serviceförvaltningen ansvarar för investeringar inom transport och kommunledningskontoret för investeringar inom IT. Serviceförvaltningen ansvarar också för investeringar som avser underhåll för fastigheter och infrastruktur, som tidigare hanterades inom förvaltningens driftsbudget.
- Framförda nya investeringsbehov anmäls på särskild blankett och överlämnas till kommunledningskontorets ekonomienhet.
- Framtagna underlag sammanställs av kommunledningskontorets ekonomienhet för beredning i utsedd beredningsgrupp enligt investeringsprocess och vidare i plan- och investeringsberedningen (PIB).
- PIB bereder investeringarna och överlämnar underlag till politiska majoriteten, som en del i det totala budgetförslaget för vidare hantering i kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelse, för att slutligen fastställas i kommunfullmäktige.
- PIB informerar också förvaltningschefgruppen, genomförandegruppen samförläggning och genomförandegruppen exploatering under beredningstiden. Genomförandegrupperna är arbetsgrupper med representanter från berörda verksamheter i kommunkoncernen för att synkronisera investeringsprojekt inom samma områden.
- Projekt som beräknas kosta över 50 miljoner kronor ska först godkännas och tilldelas projekteringsmedel i investerings- och budgetprocessen. Efter genomförd projektering ska projektet lyftas på nytt i investerings- och budgetprocessen för eventuellt beslut om genomförande

Genomförande

Kommunstyrelsen är ansvarig för kommunens samtliga investeringar förutom för de investeringar (vanligtvis inventarier) som hanteras på respektive nämnd.

Kommunstyrelsen har rätt att, utifrån ändrade förutsättningar, besluta om ändringar inom kommunfullmäktiges beslutade investeringsbudget.

För beslut om ändringar gäller följande:

- Omdisponeringar får endast göras mellan åren i den aktuella planperioden.
- Den totala investeringsbudgetramen för respektive år inom planperioden får inte överskridas.
- Omdisponeringar får endast göras mellan objekt som ingår i underlaget för kommunfullmäktiges beslutade budget för planperioden.
- Helt nya objekt kan enbart växlas mot att ett tidigare beslutat objekt helt eller delvis tas bort ur planperioden.

Planutskottet kan, efter beredning i plan- och investeringsberedningen (PIB), besluta om start av objekt/projekt under punkt 3 och 4, som finns i investeringslistan i bilaga 4. Projekt som avviker mer än 20 procent eller mer än 10 miljoner kronor över avsatt budget får inte gå upp till planutskottet för tilldelning utan särskild beredning i plan- och investeringsberedningen (PIB).

Uppföljning

Beslutad total investeringsbudget följs löpande upp av kommunledningskontorets ekonomienhet och redovisas till kommunfullmäktige i samband med ordinarie budgetuppföljningar. Uppföljning och prognos rapporteras också löpande av kommunledningskontorets ekonomienhet till plan- och investeringsberedningen (PIB), med uppgift om eventuella avvikelser mot investeringstak och/eller enskilt projekt för vidare åtgärd. När ett projekt som pågår avviker mer än 20 procent eller mer än 3 miljoner kronor ska detta rapporteras särskilt till plan- och investeringsberedningen (PIB).

Finansiell analys

Syftet med analysen är att belysa var kommunen och kommunkoncernen befinner sig finansiellt och hur utvecklingen över tiden ser ut. I detta innefattas att kommunen i ett kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem.

Nedanstående finansiella analys avser i huvudsaklig kommunen. En samlad koncernbudget med koncernens sammanställda resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys togs fram första gången i början av 2021. Koncernbudgeten utgör en grund för att kunna sätta finansiella mål på koncernnivå, samt att förbättra uppföljning och analys i syfte att öka kvaliteten i beslutsunderlagen.

Resultat

Ett sätt att belysa god ekonomisk hushållning är att studera det löpande resultatet. Balans mellan löpande intäkter och kostnader är en grundförutsättning för god ekonomi i kommunen. God ekonomisk hushållning innebär att dagens kommunmedborgare ska finansiera sin egen kommunala välfärd och inte förbruka den förmögenhet som tidigare generationer byggt upp. Resultatet behöver därför vara tillräckligt högt för att dels värdesäkra det egna kapitalet, dels finansiera investeringarna i tillräcklig utsträckning. Det bör också finnas en marginal som klarar oförutsedda händelser och risker, till exempel negativ skatteintäktsutveckling, eventuellt infriande av borgensåtaganden eller oväntade kostnadsökningar.

Årets resultat	Utfall	Prognos	Budget	Planering	Planering
	2021	2022	2023	2024	2025
Årets resultat (mnkr)	386,4	259,1	1 019,4	-46,5	70,3
Balanskravsresultat efter disponering av RUR 80,6 mnkr	359,7	255,6	0,0	-46,5	70,3

För perioden beräknas ett resultat på 1 019,4 miljoner kronor för budgetåret 2023, för 2024 beräknas ett resultat på -46,5 miljoner kronor och för 2025 ett resultat på 70,3 miljoner kronor. 2023 innehåller årets resultat en extraordinär post i form av en utdelning om 1 100 miljoner kronor från Kalmar Kommunbolag AB. Posten har sitt ursprung i realisationsvinsten från försäljningen av dotterbolaget KIFAB. Resultatet före extraordinära poster är -80,6 miljoner kronor. I balanskravsutredningen betraktas de 1 100 miljoner kronor som en reavinst som ska exkluderas, vilket ger ett balanskravsresultat före disponering av resultatutjämningsreserv (RUR) på -80,6 miljoner kronor. 2023 är ett år som enligt regelverket klassificeras som lågkonjunktur och då får RUR disponeras för att återställa ett negativt balanskravsresultat. Denna möjlighet nyttjas och RUR tas i anspråk med 80,6 miljoner kronor får att nå ett balanskravsresultat som är noll.

Mot bakgrund av de stora osäkerheter som råder beträffande konjunktur, skatteintäkter och de generella statsbidragen har denna budget ett fokus på att besvara behoven under budgetåret 2023. I årets budget finns de beräknade nivåerna för resursfördelningssystemen inlagda i nämndernas ramar även för de två planeringsåren 2024 och 2025. De grundar sig i befolkningsprognosen från våren 2022 och kommer att beräknas på nytt inför budget 2024.

Resultatandel (nettokostnadsandel)

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan intäkter och kostnader. Intäkterna måste överstiga kostnaderna så att utrymme skapas dels för en rimlig nivå på egenfinansiering av investeringar, dels för att möta förändrade ekonomiska förutsättningar.

Ett sätt att belysa detta är att analysera hur stor andel nettokostnaden tar i anspråk av skatteintäkter och kommunal utjämning. Enligt principerna för god ekonomisk hushållning är en grov tumregel för kommunsektorn som helhet att nettokostnaden över tid inte bör överstiga 98 procent av summan av skatteintäkter och kommunal utjämning och generella statsbidrag, eller annorlunda uttryckt, det ska vara ett resultat kvar på sista raden som motsvarar minst två procent av de samlade skatteintäkterna.

Resultatandelen för det enskilda året 2021 var 8,6 procent och över en rullande femårsperiod 2017-2021 4,2 procent, vilket väl uppfyllde det finansiella målet om minst 1,0 procent i verksamhetsplan 2021 (nettokostnadsandel högst 99,0 procent). Aktuell prognos för 2022 innebär att resultatandelen för det enskilda året beräknas bli 5,5 procent och för den rullande femårsperioden 2018-2022 4,6 procent. Enligt denna budget kommer resultatandelen (före extraordinära poster) för de enskilda åren att vara -1,7 procent för 2023, -0,9 procent för 2024 och 1,3 procent för 2025.

Över en rullande femårsperiod med 2023 som utgångspunkt och fyra år bakåt beräknas resultatandelen till 3,6 procent. Med utgångspunkt 2024 beräknas den till 2,7 procent och med utgångspunkt 2025 till 2,4 procent.

Det innebär att det finansiella målet om ett resultat på minst två procent av samlade intäkter från skatt, utjämning och generella statsbidrag över en rullande femårsperiod uppnås under hela planeringsperioden, dock med en vikande trend.

Resultatandel (före extraordinära poster) procent	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Planering 2024	Planering 2025
Enskilt år	8,6%	5,5%	-1,7%	-0,9%	1,3%
Rullande femårsperiod	4,2%	4,6%	3,6%	2,7%	2,4%

Självfinansieringsgrad

När den löpande driften har finansierats bör det återstå en så stor andel av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning att större delen av investeringarna kan finansieras med egna medel. Kassaflödet från årets resultat och avskrivningar utgör det finansiella utrymmet för investeringar som kommunen kan göra utan att ta upp nya lån eller minska befintlig likviditet. Detta nyckeltal benämns självfinansieringsgrad. 100 procent innebär att samtliga investeringar självfinansieras med egna medel.

Självfinansieringsgrad av investeringar (exklusive extraordinära poster), procent	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Planering 2024	Planering 2025
Enskilt år	102,5%	79,5%	26,8%	32,2%	53,6%
Rullande femårsperiod	82,7%	81,3%	76,2%	64,3%	56,7%

Självfinansieringsgraden för 2021 var 102,5 procent och över en rullande femårsperiod 2017-2021 82,7 procent. Med aktuell prognos för 2022 beräknas självfinansieringsgraden för året bli 79,5 procent och den rullande femårsperioden 2018-2022 bli 81,3 procent. Enligt

denna budget kommer självfinansieringsgraden de enskilda åren att vara 26,8 procent 2023, 32,2 procent 2024 och 53,6 procent 2025. Över en rullande femårsperiod med 2023 som utgångspunkt beräknas självfinansieringsgraden till 76,2 procent. Med utgångspunkt 2024 beräknas självfinansieringsgraden till 64,3 procent och med utgångspunkt 2025 till 56,7 procent.

Det innebär att det finansiella målet om att 50 procent av investeringarna ska självfinansieras under en rullande femårsperiod uppnås under hela planeringsperioden, dock med en vikande trend.

Eget kapital

I takt med att kommunkoncernperspektivet blir allt viktigare, samt skärpta externa krav, ökar behovet av finansiella mål på kommunkoncernnivå. Inför 2021 infördes ett mål i verksamhetsplanen om att eget kapital för kommunkoncernen, uttryckt i kronor per invånare och i fasta priser, över tid ska öka. Syftet är att långsiktigt säkerställa att det samlade förmögenhetsvärdet per invånare inte ska urholkas. Det kan ses som en slags nedre gräns för resultatet över tid på koncernnivå, eftersom det egna kapitalet påverkas av resultatet. Motsvarande mekanism finns lagstadgat på kommunnivå genom det så kallade balanskravet. Genom att uttrycka målet i fasta priser och per invånare skyddas det mot urholkning av en växande befolkning och inflation.

Inom ramen för god ekonomisk hushållning är generationsperspektivet viktigt. Varje generation ska själva bära kostnaden för den välfärd man konsumerar och inte vältra över kostnaden på kommande generationer. Därför bör nyckeltalet bedömas med ett längre tidsperspektiv. Om man tar utgångspunkt vid millennieskiftet och jämför med genomsnittet för jämförelsekommunerna (Karlskrona, Kristianstad, Växjö, Halmstad, Skövde och Varberg) har en invånare i Kalmar ett lägre eget kapital såväl år 2000 som 2021. Dock har gapet minskat. Det egna kapitalet i Kalmar har mer än fördubblats i fasta priser, till 236 procent av ursprungligt kapital. Samtidigt har det för genomsnittsinvånaren i jämförelsekommunerna ökat till 177 procent av ursprunget.

Eget kapital kommunkoncern, kronor per invånare			Förändring i fasta priser	Förändring i fasta priser basår 2000
	2000	2021		
Kalmar	16 637	39 289	22 652	236%
Jämförelsekommuner, genomsnitt	29 960	52 996	23 036	177%

Soliditet

Soliditet (eget kapital som andel av totala tillgångar) är ett nyckeltal som mäter kommunens långsiktiga finansiella utrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med egna medel genom positiva resultat.

Soliditet, kommunen, procent	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Planering 2024	Planering 2025
Exklusive ansvarsförbindelse, intjänad före 1998	51,4%	54,3%	57,0%	52,6%	48,1%
Inklusive ansvarsförbindelse, intjänad före 1998	28,2%	36,6%	43,2%	39,9%	37,2%

Kommunens samlade pensionsförpliktelser uppgick 2021-12-31 till 1 328,3 mnkr, varav 1 168,7 mnkr som ansvarsförbindelse. Det betyder att cirka 88 procent av den samlade pensionsförpliktelsen ligger utanför balansräkningen. Kommunens soliditet såväl exklusive

som inklusive ansvarsförbindelsen sjunker under planeringsperioden efter toppen som uppnås 2023 med det höga resultatet på över en miljard kronor. Lägre resultat och hög investeringsnivå medför ett större behov av lånefinansiering.

Genom att jämföra soliditeten på koncernnivå elimineras faktorer som kan försvåra en jämförelse, såsom olika val av driftform. Vissa kommuner har stora verksamheter i förvaltningsform, andra i bolagsform eller kommunalförbund. Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden i Kalmar kommunkoncern har ökat från 17,9 procent 2017 till 23,3 procent 2021. En ökning med 5,4 procentenheter. Genomsnittet för jämförelsekommunerna har under samma period ökat med 4,2 procentenheter men har fortsatt en något högre soliditet.

Soliditet kommunkoncernen inklusive ansvarsförbindelse, procent	2017	2018	2019	2020	2021	Förändring 2017–2021
Kalmar	17,9%	17,8%	19,8%	20,8%	23,3%	5,4%
Jämförelsekommuner, genomsnitt	24,5%	26,1%	26,9%	27,5%	28,7%	4,2%

Nettokostnadsavvikelse

Nettokostnadsavvikelse visar avvikelsen i procent mellan nettokostnad (faktisk kostnad) och referenskostnad för verksamheterna förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och vård och omsorg om äldre. Referenskostnaden är den teoretiskt beräknade kostnaden för en kommun och används i kostnadsutjämnningen. Kostnadsutjämnningen är till för att utjämna strukturella behovs- och kostnadsskillnader. Den utjämnar däremot inte för skillnader i ambitionsnivå, effektivitet eller avgiftsuttag.

Referenskostnaden kan sägas vara den kostnad som kommunen ska ha om verksamheten bedrevs på en för riket genomsnittlig avgifts-, ambitions-, och effektivitetsnivå och där hänsyn tagits till de strukturella faktorerna. Strukturella faktorer är exempelvis åldersstruktur, medborgarnas socioekonomiska bakgrund, geografiska förutsättningar med mera. Referenskostnader beräknas inom verksamhetsområdena förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg.

Kalmars nettokostnadsavvikelse totalt för 2021 understiger referenskostnaden med cirka 12 miljoner kronor vilket motsvarar 0,4 procent. Det är en minskning med cirka 166 miljoner kronor från 2012 då avvikelsen var 154 miljoner kronor över referenskostnaden vilket motsvarade 8,0 procent. En förändring över tid med 8,4 procentenheter.

Nettokostnadsavvikelse totalt	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jämförelsekommuner, procent	0,2%	0,5%	0,0%	-0,5%	-0,3%	0,9%	0,7%	-0,3%	-0,7%	-0,7%
Kalmar, procent	8,0%	7,3%	5,9%	2,5%	0,3%	-2,0%	0,7%	-0,4%	-0,7%	-0,4%
Kalmar, mnkr	154	145	122	54	8	-49	16	-11	-19	-12

Under samma tidsperiod har den genomsnittliga nettokostnadsavvikelsen för gruppen med jämförelsekommuner (Karlskrona, Kristianstad, Växjö, Halmstad, Skövde och Varberg) minskat från 0,2 procent över till 0,7 procent under referenskostnad. En förändring över tid med 0,9 procentenheter.

Budgetföljsamhet

En viktig del i att uppnå och bibehålla en god ekonomisk hushållning är att det finns en god budgetföljsamhet, det vill säga en hög samstämmighet mellan budgettram och faktiskt utfall. Genom att nämnderna håller sina budgettramar bidrar de till att de övergripande finansiella målen uppnås.

Budgetföljsamhet (exklusive exploateringsverksamhet)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nämndernas utfall i förhållande till budgettram, %	-0,6	0,8	1,2	1,4	0,5	0,3	0,8	0,4	0,4

Nämnderna (exklusive exploateringsverksamheten) har redovisat årliga positiva budgetavvikelse för perioden 2014–2021, medan avvikelsen var negativ för 2013. Den samlade budgetföljsamheten över tid får anses vara god hos nämnderna.

Budgetföljsamheten 2020 redovisas rensat för coronapandemins påverkan på nämndernas nettokostnader 34,3 miljoner kronor. Om denna post räknas in var budgetföljsamheten -0,4 procent.

Finansnetto

Summan av finansiella intäkter och kostnader påverkar resurserna som kommunen kan tilldela sina verksamheter. Nyckeltalet *Finansnetto som andel av skatt och generella statsbidrag* visar om finansnettot bidrar till, eller belastar, verksamhetens finansiering. Ett negativt värde innebär att finansnettot är en kostnad, ett positivt värde en intäkt. Kalmar hade 2017 ett bidrag motsvarande 0,5 procent. 2021 var bidraget motsvarande bidrag 5,3 procent, vilket främst beror på extra utdelning från Kalmar kommunbolag AB efter fastighetsförsäljningar av KIFAB. Över tid har dock finansnettots bidrag till verksamhetens finansiering varit högre i jämförelsekommunerna i Karlskrona, Kristianstad, Växjö, Halmstad, Skövde och Varberg haft ett mer gynnsamt ekonomiskt utgångsläge. Med det nya generationskontot kommer finansnettot i Kalmar i högre utsträckning kunna bidra till ett förbättrat nyckeltal.

Finansnetto som andel av skatt och generella statsbidrag, kommunen (%)	2017	2018	2019	2020	2021	Förändring 2017–2021
Kalmar	0,5%	0,5%	2,6%	0,6%	5,3%	4,8%
Jämförelsekommuner, genomsnitt	1,3%	1,6%	2,0%	1,4%	2,1%	0,8%

Extraordinära poster (Generationskonto)

Det kapital som erhöles vid försäljning av KIFAB i Kalmar AB ska förvaltas långsiktigt med ett generationsperspektiv och förbli kapitalbevarande. Förvaltningen av kapitalet ska ha en placeringshorisont om 10 år och längre. Syftet med kapitalförvaltningen är att skapa en real värdesäkring samt en värdetillväxt. Generationskontot ska hanteras i egen resultat- och balansräkning för att kunna följa kapitalets utveckling över tid.

Kommunfullmäktige beslutade den 28 mars 2022 om att godkänna inriktningen att skapa ett generationskonto. Kommunfullmäktige beslutade den 20 juni 2022 om generationskontots insatskapital, förvaltning och användning. Insatskapitalet avseende generationskontot ska uppgå till 1,1 miljarder kronor. Vidare beslutade kommunfullmäktige att upphandling av diskretionär förvaltare ska ske. Försäljningslikviden är bokföringsmässigt kvar i Kalmar Kommunbolag AB tills upphandlingen av diskretionär förvaltare är klar. I avvaktan på att diskretionär förvaltare upphandlats, ska kapitalet vara placerat på ett

fasträntekonto. Kalmar Kommunbolag AB ska lämna utdelning till Kalmar kommun motsvarande den ränta som erhålls på fasträntekontot.

Kommunfullmäktige ska besluta om användning av överavkastningen från generationskontot, vilket kräver två tredjedelars majoritet. Överavkastningen får användas efter 5 år från startdatum av kapitalförvaltningen. Överavkastningen ska användas för att finansiera investeringar inom hållbarhetsområdet, motverka klimatförändringar, klimatanpassningar och andra strategiska investeringar. Kapitalet ska ej användas till löpande drift och ej som ett sätt att finansiera lägre kommunal skattesats. För att säkerställa att kapitalet förvaltas och överavkastningen används enligt fattade beslut i kommunfullmäktige, ska rapportering avseende generationskontot ske enligt kommunens finanspolicy och dess finansiella riktlinjer.

Resultaträkning

Belopp i mnkr	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Planering	
	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Nämndernas nettokostnader	-4 307,2	-4 481,8	-4 461,8	-4 590,7	-4 671,3	-4 746,4
Finansförvaltning	-22,7	-63,2	-231,6	-362,9	-458,6	-439,2
Verksamhetens nettokostnader	-4 329,9	-4 545,0	-4 693,4	-4 953,6	-5 129,9	-5 185,7
Skatteintäkter	3 476,0	3 619,3	3 706,7	3 827,4	4 000,2	4 165,4
Generella statsbidrag och utjämning	1 001,7	962,1	999,7	1 012,5	1 075,3	1 108,7
Verksamhetens resultat	147,8	36,4	13,0	-113,7	-54,4	88,5
Finansiella intäkter	247,0	52,1	255,1	60,7	60,2	54,5
Finansiella kostnader	-8,4	-14,5	-9,0	-27,6	-52,4	-72,6
Resultat efter finansiella poster	386,4	74,0	259,1	-80,6	-46,5	70,3
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	1 100,0	0,0	0,0
Årets resultat	386,4	74,0	259,1	1 019,4	-46,5	70,3
Resultatandel, enskilt år	8,6%	1,6%	5,5%	-1,7%	-0,9%	1,3%

Balanskravsutredning

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Årets resultat enligt resultaträkningen	107,4	120,7	386,4	259,1	1 019,4	-46,5	70,3
- Samtliga realisationsvinster	-6,9	-16,4	-26,7	-3,5	-1 100,0	0,0	0,0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet							
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet							
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper							
+/- Återföring orealiserade vinster och förluster i värdepapper							
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	100,5	104,3	359,7	255,5	-80,6	-46,5	70,3
- Reservering till resultatutjämningsreserv	-60,0	-60,0					
+ Disponering ur resultatutjämningsreserv					80,6		
= Årets balanskravsresultat	40,5	44,3	359,7	255,5	0,0	-46,5	70,3
Resultatutjämningsreserv på balansdagen	236,6	296,6	296,6	296,6	216,0	216,0	216,0

Försäljningen av KIFAB har skett år 2022 och reavinsten uppgår till 1,1 miljard kronor. Utdelningen på 1,1 miljard från Kalmar kommunbolag AB kommer att ske till kommunen år 2023 och kommer att redovisas som en extraordinär intäkt och påverkar resultatet positivt. Om kommunen ägt aktierna direkt och inte via Kalmar kommunbolag AB hade reavinsten i balanskravsavstämningen redovisats på rad två " - Samtliga realisationsvinster". Nu kommer intäkten i form av en utdelning från Kalmar kommunbolag AB till kommunen och ingår i "Årets resultat enligt resultaträkningen" i balanskravsavstämningen.

I kommunallagens 11 kap 1 § framgår att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådan juridisk person som avses i 10 kap 2-6 §§ dvs bland annat helägda bolag. I och med den nya kommunallagen som trädde i kraft år 2018 har lagstiftaren tydliggjort att även de kommunala företagen ska inkluderas i arbetet med god ekonomisk hushållning för kommunen.

I kommunfullmäktiges beslut om generationskontot, § 133 2022-06-20, framgår att kontot har ett långsiktigt perspektiv och kapitalet ej ska användas till löpande drift och ej som sätt att finansiera lägre kommunalskatt. Av denna anledning avräknas denna extraordinära intäkt i årets resultat efter balanskravsjusteringar.

Ökningen av skatteunderlaget år 2023 understiger det tioåriga genomsnittet med -1,2 procent, vilket skulle innebära att RUR hade kan tas i anspråk för att utjämna intäkterna över en konjunkturcykel.

Balansräkning

Mnkr	Ing. balans	Budget	Prognos	Budget	Planering	
	2022	2022	2022	2023	2024	2025
Anläggningstillgångar	4 491,5	4 936,3	4 904,1	6 442,1	6 919,5	7 744,0
materiella anläggningstillgångar	4 283,6	4 731,7	4 695,0	5 126,5	5 586,8	5 995,7
finansiell leasing	31,6	26,8	34,3	34,3	34,3	449,9
finansiella anläggningstillgångar	176,3	177,8	174,8	1 281,3	1 298,4	1 298,4
långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
förskottering infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omsättningstillgångar	552,9	352,4	352,4	352,4	352,4	352,4
förråd, lager, exploatering och tomträtter	73,7	85,3	73,3	73,3	73,3	73,3
kortfristiga fordringar	430,8	267,1	279,0	279,0	279,0	279,0
kassa, bank	48,4	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Summa tillgångar	5 044,4	5 288,7	5 256,5	6 794,5	7 271,9	8 096,4
Eget kapital	2 593,5	2 479,9	2 852,6	3 872,0	3 825,5	3 895,8
varav årets resultat	386,4	74,0	259,1	1 019,4	-46,5	70,3
Avsättningar	306,8	239,8	278,9	241,1	220,6	202,7
varav pensioner	156,9	154,4	158,0	162,6	163,9	160,3
övriga avsättningar och deponier	149,9	85,4	120,9	78,5	56,7	42,4
Skulder	2 144,1	2 569,0	2 125,0	2 681,4	3 225,9	3 998,0
varav långfristiga lån	1 000,0	1 575,0	1 000,0	1 550,0	2 090,0	2 470,0
varav övriga långfristiga skulder, inkl. finansiell leasing	84,2	41,1	83,8	83,8	83,8	469,2
varav exploateringsersättningar	98,7	118,7	98,9	98,9	98,9	98,9
varav kortfristiga skulder	961,2	834,2	942,3	948,7	953,2	959,9
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 044,4	5 288,7	5 256,5	6 794,5	7 271,9	8 096,4

Kassaflödesanalys

Mnkr	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Planering	
	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	386,4	74,0	259,1	1 019,4	-46,5	70,3
Justering för av- och nedskrivningar	229,3	243,0	232,2	268,1	287,4	321,0
Justering för gjorda avsättningar	42,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för ianspråktaga avsättningar	-6,4	-27,6	-29,0	-42,4	-21,8	-14,3
Justering för ianspråktaga avsättningar, pensioner	0,0	2,2	1,1	4,6	1,2	-3,6
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	-42,3	0,0	32,5	0,0	0,0	0,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	609,2	291,6	495,9	1 249,7	220,3	373,4
Ökning (-) / minskning (+) kortfristiga fordringar	-101,2	0,0	151,8	0,0	0,0	0,0
Ökning (-) / minskning (+) förråd och lager	-0,9	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
Ökning (+) / minskning (-) kortfristiga skulder	34,3	16,1	-18,9	6,4	4,5	6,7
varav semesterlöneskuld	6,4	5,0	11,3	5,0	5,0	5,0
varav koncernkontokredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav övrigt	27,9	11,1	-30,2	1,4	-0,5	1,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	541,4	307,7	629,1	1 256,1	224,8	380,1
Investeringsverksamheten						
Investering i materiella anläggningstillgångar	-618,1	-658,9	-618,1	-699,6	-747,7	-729,9
Investering genom finansiell leasing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-415,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	39,5	0,0	7,0	0,0	0,0	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0,0	-1,4	-1,5	-1 106,5	-17,1	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-575,9	-660,3	-612,6	-1 806,1	-764,8	-1 145,5
Finansieringsverksamheten						
Ökning (+)/minskning (-) långfristiga skulder	-25,0	350,0	0,0	550,0	540,0	380,0
Ökning (+)/minskning (-) finansiell leasing	5,0	2,6	-0,4	0,0	0,0	385,4
Ökning (-)/minskning (+) långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (+)/minskning (-) exploateringsersättningar	5,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella poster	30,7	0,0	-64,7	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	15,7	352,6	-64,9	550,0	540,0	765,4
Årets kassaflöde	-18,8	0,0	-48,4	0,0	0,0	0,0

Ansvarsförbindelser

Kommunens samlade ansvarsförbindelser per den 31 december 2021 uppgick till 5 197 miljoner kronor. Det är en ökning från samma tidpunkt 2020 med 238 miljoner kronor. Av dessa utgör pensionsförbindelserna 1 169 miljoner kronor och övriga ansvarsförbindelser 4 028 miljoner kronor.

Investeringar

Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025	Not
Kommunstyrelsen	499 900	518 000	535 800	516 900	1
Exploateringsverksamhet	52 600	91 000	126 900	108 700	2
Samhällsbyggnadsnämnden	1 100	1 100	1 100	1 100	3
Servicenämnden	71 400	60 600	59 300	69 300	4
Kultur- och fritidsnämnden	4 000	6 000	6 000	6 300	5
Utbildningsnämnden	7 600	10 000	10 000	10 000	6
Omsorgsnämnden	16 100	6 300	5 300	14 300	7
Socialnämnden	1 400	1 400	1 400	1 400	8
Södermøre kommundelsnämnd	4 800	5 200	1 900	1 900	9
Summa totala investeringar	658 900	699 600	747 700	729 900	
varav ej ramjusterande investeringar och exploatering	258 900	279 600	327 700	309 900	
Summa ramjusterande investeringar	400 000	420 000	420 000	420 000	

Skatteintäkter, kommunal utjämning och generella statsbidrag

Belopp i tkr	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Planering 2024	2025
Kommunalskatteintäkter						
Allmän kommunalskatt	3 384 371	3 605 837	3 607 421	3 838 423	4 000 220	4 165 390
Slutavräkning	91 609	13 422	99 281	-11 010	0	0
Summa kommunalskatteintäkter	3 475 980	3 619 259	3 706 702	3 827 413	4 000 220	4 165 390
Kommunal utjämning						
Inkomstutjämning	689 385	732 736	742 683	818 388	877 586	943 317
Kostnadsutjämning	-197 450	-216 313	-213 071	-244 228	-239 935	-248 909
Regleringsbidrag/avgift	209 207	178 687	196 845	109 792	108 524	84 627
Införandebidrag	0	0	0	0	0	0
Kommunal fastighetsavgift	135 141	137 089	142 874	149 736	149 736	149 736
Höjda generella statsbidrag i budgetprop. 2022				29 316	30 468	29 388
"Skolmiljarden"	8 228	0	0	0	0	0
Ukrainastöd (Migrationsverket)	26 920	0	2 705	2 180	0	0
LSS-utjämning	130 305	129 946	127 671	147 282	148 889	150 580
Kommunal utjämning	1 001 736	962 145	999 707	1 012 467	1 075 268	1 108 739
SUMMA	4 477 716	4 581 404	4 706 409	4 839 880	5 075 488	5 274 129

Finansnetto

Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Planering 2024	2025
FINANSIELLA INTÄKTER						
Ränteintäkter, kortfristiga fordringar	4 084	1 380	1 380	1 380	1 380	1 380
Kravverksamhet etc.	232	300	300	300	300	300
Generationskontot (utdelning KKAB)	0	0	0	5 957	0	0
Utdelning aktier och andelar	231 764	35 200	239 678	38 200	43 200	37 200
Borgensavgifter	10 924	15 170	13 769	14 825	15 331	15 573
SUMMA	247 004	52 050	255 127	60 662	60 211	54 453
FINANSIELLA KOSTNADER						
Räntekostnader på lång- och kortfristiga skulder	-7 860	-14 000	-8 500	-27 025	-51 825	-72 050
Övriga finansiella kostnader	-515	-535	-535	-535	-535	-535
SUMMA	-8 375	-14 535	-9 035	-27 560	-52 360	-72 585
FINANSNETTO	238 629	37 515	246 092	33 102	7 851	-18 132

Utdelningar på aktier och andelar

För aktieutdelningar från kommunägda bolag har upptagits 38,2 miljoner kronor 2023, 43,2 miljoner kronor 2024 och 37,2 miljoner kronor 2025. Utdelningarna avses komma från Kalmar Kommunbolag AB. En stegvis höjningen under perioden speglar avtalet om kommunens del av den successiva utbyggnaden av en juridisk miljö vid Linnéuniversitetet, vars anslag finns under kommun-styrelsen.

- Inför 2020 höjdes utdelningen med 11,0 miljoner kronor jämfört med tidigare grundnivå.
- För att möta effekterna av pandemin och den vikande konjunkturen höjdes utdelningen från kommun-bolaget med ytterligare 11,2 miljoner kronor under perioden 2021–2024 i budget 2021. 2024 minskar utdelningen enligt nu gällande plan med 10 miljoner kronor.
- Inför budget 2022 höjdes utdelningen med ytterligare 4 miljoner kronor. Det motsvarade kommunens utökade tjänsteköp från Kalmar Science Park AB avseende inkubatorverksamheten med motsvarande belopp.

Borgensavgifter

För planeringsperioden beräknas kommunens borgensåtaganden för helägda företag till högst cirka 5,8 miljarder kronor. De budgeterade intäkterna från borgensavgifter under planeringsperioden uppgår till 14,8 miljoner kronor för 2023, 15,3 miljoner kronor för 2024 och 15,6 miljoner kronor för 2025.

Om kommunen tecknar ett borgensåtagande för lån som koncernbolag tagit upp hos kreditinstitut, krävs också att kommunen ska ersättas för detta i form av en borgensavgift. För att borgensavgiften inte ska anses som statsstöd eller överföring av vinstmedel ska den motsvara marginalen till den ränta som bolaget skulle erbjudas på egna meriter. Även EU:s statsstödsregler samt lagstiftningen för allmännyttiga kommunala bolag kräver att en marknadsmässig borgensavgift tas ut.

Inför budget 2023 har Söderberg & Partners på uppdrag av kommunen tagit fram borgensavgifter utifrån sin objektiva modell som baseras på marknadsdata. Utifrån denna modell har borgensavgifter fastställts för respektive koncernbolag. De nya avgifterna blir för år 2023 enligt nedan och debiteras i förskott tertialvis på utestående portfölj vid följande avläsningstillfällen: 1 januari, 1 maj och 1 september.

• Kalmar Kommunbolag AB	0,41 procent
• Kalmar Hamn AB	0,70 procent
• HB Telemarken i Kalmar	0,67 procent
• Kalmar Öland Airport AB	0,70 procent
• Kalmarhem AB	0,51 procent
• Kalmar Vatten AB (VA-verksamhet)	0,00 procent
• Kalmar Vatten AB (affärsdrivande verksamhet)	0,27 procent

Borgensavgiften för Kretslopp Sydost kvarstår på 0,3 procent. Borgensåtagandet för Kretslopp Sydost avser borgen för att bedriva miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken vid avfallsanläggningen Moskogen i Kalmar kommun.

Räntekostnader på lång- och kortfristiga skulder

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om rätt till nyupplåning för 2022 till högst 1 575 mnkr. 2022-08-31 uppgick den långfristiga låneskulden till kreditinstitut 1 000,0 mnkr. Räntekostnader för långfristig upplåning har upptagits med 27,0 mnkr 2023, med 51,8 mnkr 2024 och med 72,1 mnkr 2025, vilket baseras på befintliga lån och beräknad

omsättning av dessa samt nyupplåning. Kommunens befintliga lån är fasträntelån med en genomsnittlig löptid om cirka 3 år. Räntekostnaden beräknas öka succesivt när befintliga lån med fast ränta förfaller och vid kommande nyupplåning. Beräknad genomsnittlig ränta för samtliga lån är 1,7 procent 2023, 2,5 procent 2024 och 2,9 procent 2025. Den beräknade räntan baseras på marknadens prissättning av framtida räntor som kompletteras med marginaler på de olika löptiderna.

Finansförvaltning

Belopp i tkr	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Planering	
	2021	2022	2022	2023	2024	2025
PENSIONSOSTNADER						
Förändring pensionsavsättning	8 198	2 237	873	3 742	1 000	-2 900
Löneskatt på pensionsavsättning	1 989	543	212	908	243	-704
Förvaltningsavgifter pensioner	1 476	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Pensionsförsäkringsavgifter (FÅP, alternativ)	42 929	35 907	187 319	118 361	126 841	31 616
Pensionsutbetalningar	69 430	63 301	67 724	69 460	69 046	66 972
Nyttjande av överskottsfond Skandia för premiebetalning				-13 000	0	0
Effekt av inlösen				-4 300	-4 300	-4 300
Avgiftsbestämd del AKAP-KL/KR	24 746	26 288	30 998	144 460	146 451	151 292
Avgiftsbestämd del KAP-KL (individuell del)	83 050	81 893	81 425	11 600	10 945	10 827
Löneskatt	54 530	50 518	89 147	86 396	88 018	64 343
Finansiell kostnad	0	3 083	3 167	12 512	9 724	4 566
PO-pålägg pensionskostnader	-187 636	-174 858	-174 858	-279 484	-286 471	-293 633
SUMMA	98 712	90 512	287 607	152 255	163 097	29 680
Specialregler arbetsgivaravgifter för anställda över 65 år	-16 447	-9 500	-9 500	-7 000	-6 500	-6 500
Centralt anslag för oförutsedda kostnader				30 000		
Återföring till medlemskommunerna från gymnasieförbundet			-6 900	-7 565		
CENTRALA ANSLAG FÖR KOSTNADSÖKNINGAR ("POTTER")						
Kostnadsökningar för investeringar, nya hyror		16 857	16 857	45 724	73 182	109 857
Förändring semesterlöneskuld	8 228	5 000	11 265	5 000	5 000	5 000
Resursfördelning	1 417	855	855	0	0	0
Förändring av personalomkostnadspålägg (PO-pålägg)	0	0	-17 822	102 189	102 189	102 189
Personalkostnader (årlig lönerrevision)		3 027	0	91 800	177 700	262 100
SUMMA	9 645	25 739	11 155	244 713	358 071	479 146
KAPITALKOSTNADER						
Internränta	-42 539	-43 600	-47 254	-49 500	-56 100	-63 100
SUMMA	-42 539	-43 600	-47 254	-49 500	-56 100	-63 100
JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER						
Realisationsvinster	-26 673	0	-3 512	0	0	0
SUMMA	-26 673	0	-3 512	0	0	0
SUMMA FINANSFÖRVALTNING	22 698	63 151	231 596	362 903	458 568	439 226

Pensionskostnader

Pensionskostnad och pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Den innebär att pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och inte som skuld i balansräkningen. De löpande pensionsutbetalningarna och pensionspremierna belastar resultaträkningen. Pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas fullständigt via resultat- och balansräkning.

För att täcka arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt betalar förvaltningarna internt till finansförvaltningen ett personalomkostnadspålägg på alla löneutbetalningar. Inför 2023 slår effekten av de höjda pensionskostnaderna främst drivet av den höga inflationen igenom. Nämndernas ramar justeras normalt för ökat eller minskat PO-pålägg i samband med att kompensationen för den årliga lönerevisionen verkställs. För 2023 är det preliminära PO-pålägget enligt SKR cirkulär 22:37, men fastställs inte förrän i december 2022:

- 44,53 procent för hel-, deltid-, och timanställda enligt kommunala avtal (en höjning med 5,28 procentenheter jämfört med 2022).
- 31,42 procent för förtroendevalda och uppdragstagare.
- 24,26 procent är den särskilda löneskatten som betalas på pensionsavsättningar och pensionsutbetalningar.

Övriga poster inom finansförvaltningen

- För ackumulerade ökade kapitalkostnader och externa hyror i samband med om- och nybyggnad av lokaler och anläggningar med mera upptas 45,7 miljoner kronor för 2023, 73,2 miljoner kronor för 2024 och 109,9 miljoner kronor för 2025. Budgetramen för berörda nämnder justeras då anläggningarna tas i bruk och nämnden begär kompensation ur finansförvaltningens centrala anslag.

Centralt anslag för ökade kapitalkostnader och hyror, mnkr			
	2023	2024	2025
Egna ramjusterande investeringar	22,1	21,9	21,9
Externa hyreskostnadsökningar	1,6	0,6	9,8
Planerat underhåll, drift fastighet	3,0	3,0	3,0
Nya ytor produktion servicenämnden	2,0	2,0	2,0
Helårseffekt föreg. års investeringar	17,0	0,0	0,0
Summa årsvis	45,7	27,5	36,7
Summa ackumulerat	45,7	73,2	109,9

- Den årliga ökningen av semesterlöneskulden utgörs av effekterna på skulden av årlig löneuppräknings samt bedömd årlig förändring av antalet anställda. Ökningen budgeteras till 5,0 miljoner kronor.
- Specialregler för arbetsgivaravgifter är beräknad effekt av reducerad arbetsgivaravgift för anställda inom åldersintervallen 19–23 år samt över 65 år. Nedsatt arbetsgivaravgift för de unga är tidsbegränsad till och med 31 mars 2023.
- För ackumulerad löneuppräknings under planeringsperioden upptas 91,8 miljoner kronor för 2023, 177,7 miljoner kronor för 2024 och 262,1 miljoner kronor för 2025 (jämfört med lönenivå 2022).
- Från och med 2019 budgeteras inga intäkter från realisationsvinster. Eventuella realisationsvinster redovisas som en positiv budgetavvikelse.

Kapitalkostnader

För de skattefinansierade nämnderna har kapitalkostnader 2023–2025 beräknats utifrån följande princip och antaganden:

- Kapitalkostnaden beräknas med halvårseffekt första året utifrån antagandet att aktiveringarna fördelas jämnt över året.
- Internränta på 1,25 procent används för planeringsperioden. Räntesatsen ska spegla den finansiella kostnaden över en anläggningstillgångs hela livslängd. Internränta är en intern kostnadsfördelningsmodell och påverkar inte det externa resultatet. Internräntan kommer sannolikt uppräknas inför budget 2024

med anledning av successivt höjda marknadsräntor som efterhand får genomslag även i kommunens låneportfölj.

- Ekonomisk livslängd (avskrivningstid) sätts utifrån typ av anläggning och komponent.
- Rak nominell avskrivning tillämpas, det vill säga lika stort avskrivningsbelopp per år. Detta innebär vidare att avskrivning sker av investeringens anskaffningsvärde och ränta beräknas på restvärdet. Metoden ger nominellt minskande kapitalkostnader, eftersom räntan räknas på ett successivt mindre restvärde.
- Ökningar av kapitalkostnaderna jämfört med den beräknade budgetramen kompenseras inte, utan ska täckas inom befintlig driftbudgetram. Eventuellt utrymme som uppstår vid minskning av kapitalkostnaderna får behållas av nämnden.

Bilaga 1 Nämndernas driftbudgetramar

Driftbudgetförändringar 2022-2025 (tkr)	Budgetram	Jämfört med föregående år			Jämfört med 2022		
	2022	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Kommunledningskontoret	462 345	18 337	11 612	2 853	18 337	29 949	32 802
Exploateringsverksamhet	-13 278	8 278	5 000	0	8 278	13 278	13 278
Gymnasieförbundet	350 748	14 638	8 344	4 755	14 638	22 982	27 737
Kommunens revisorer	2 960	358	-320	0	358	38	38
Samhällsbyggnadsnämnden	43 195	383	588	39	383	971	1 010
Servicenämnden	256 608	12 584	5 899	1 346	12 584	18 483	19 830
Kultur- och fritidsnämnden	230 423	4 678	3 164	27 946	4 678	7 842	35 788
Utbildningsnämnden	1 191 311	10 155	10 506	-4 317	10 155	20 660	16 343
Omsorgsnämnden	797 454	12 341	18 193	29 830	12 341	30 534	60 364
Socialnämnden	908 436	22 510	13 203	10 747	22 510	35 713	46 460
Södermøre kommunaldelsnämnd	251 610	4 585	4 438	1 956	4 585	9 023	10 979
Total	4 481 812	108 846	80 628	75 155	108 846	189 473	264 629

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar

Nedanstående tabellverk beskriver förändringarna i nämndernas driftbudgetramar uttryckt som en förändring jämfört med föregående år. Det finns ett antal poster som berör flertalet nämnder:

- Inför 2019 ändrades finansieringsmodell för IT-verksamheten, som i samband med övergången från servicenämnden till kommunstyrelsen gick från intäktsfinansiering till ramfinansiering. Delar av IT-verksamhetens ram är rörlig avseende direkt volymberoende kostnader såsom antalet datorer och system på respektive förvaltning. För denna volymförändring justeras ramarna även inför 2023.
- Den successiva återläggningen av ram för att kompensera för högre kapitalkostnader som en följd av övergången till komponentredovisning fortsätter enligt plan. Inför 2023 är det endast servicenämnden som fortsatt får kompensation för detta, då övriga nämnder är tillbaka till nivån som gällde före övergången till komponentredovisning.
- Samtliga nämnder kompenseras för de nya beslutade arvodesnivåerna för förtroendevalda.
- Inom samverkansmodellen för IT-system finns objektet Koncerngemensamma tjänster. Kostnaderna, och därmed även budgetmedlen, för dessa system samlas hos objektägaren under kommunstyrelsen.

Den sammanlagda förändringen av nämndernas ramar utgörs av dels interna omfördelningar, dels övriga förändringar i driftbudgetram som redovisas i separata tabeller för respektive nämnd nedan.

Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret

Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret		Förändring mot föregående år		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)		2023	2024	2025
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löneandel)		1 573	1 612	1 653
Köp av tjänst från Kalmar Science Park, uppräknings av löneandel		180		
Allmänna val till riksdag, region och kommun 2022		-2 000		
Val till Europaparlamentet 2024			1 500	-1 500
Arkiv kulturkvarteret			1 000	-300
Bygdepeng, anslag 2021-2022 (VP 2021) kvarstående årligt anslag 1 mnkr		-1 000		
Social hållbarhet 2022-2024, enligt modell för bygdepeng (VP 2022)				-3 000
Volymförändringar IT-verksamhet kommunledningskontoret		-379		
Volymförändringar IT-verksamhet till IT-verksamheten		1 482		
IT-säkerhet (tvåfaktorsinloggning, beredskap, datalager m.m.)		4 500		
Objekt koncernövergripande tjänster, kostnader samordnas centralt		-1 303		
Objekt koncernövergripande tjänster, kostnader samordnas centralt		2 435		
Kalmar 2020, "Kalmarmöten" framflyttad tidsplan		-600		
Språktjänst och KAA-tjänst (kommunalt aktivitetsansvar)		1 250		
Nämndssekreterare		650		
Nya arvodesnivåer		1 184		
Ändringsbudget 2022: anslag för trygghet och säkerhet permanentas (1 mnkr)		0		
Ändringsbudget 2022: insatser mot välfärdsbrott permanentas (1 mnkr)		0		
Ändringsbudget 2022: inv. bidrag till GC-väg Ljungbyholm-Vassmolösa		-3 000		
Ändringsbudget 2022: förstärkt IT-säkerhet permanentas (totalt 2,7 mnkr)		600		
Ändringsbudget 2022: extra stöd till Kalmar läns museum 2022		-1 000		
Validering, nationell struktur inom Komvux, Kunskapsnavets del (BP 2021)		108		
Köp av verksamhet från Räddningstjänsten Sydost		3 257	2 500	2 500
E-arkiv (VP 2022)		-600		
Avtal Kvinnojouren 2022-2024 (VP 2022)				-500
Anslaget för sommarlovskort i kollektivtrafiken permanentas (2,4 mnkr)		0		
Ramanslag för digitalisering		3 500		
Näringslivsorganisation		2 000		
Insatser inom vatten och miljö		2 500		
Färjetrafiken Kalmar - Färjestaden förlängt avtal t.o.m. 2025		0		
Uppbyggnad av en juridisk miljö och forskning inom juridik på Linnéuniversitetet		3 000	5 000	4 000
Summa		18 337	11 612	2 853

- Från ändringsbudgeten som fullmäktige beslutade våren 2022 permanentas anslagen för insatser mot välfärdsbrott 1 miljon kronor, ytterligare medel för trygghet och säkerhet 1 miljon kronor, förstärkt IT-säkerhet 2,7 miljoner kronor.
- Förstärkt IT-säkerhet tillförs ytterligare 4,5 miljoner kronor med anledning av omvärldsläget.
- Digitaliseringsarbetet tillförs ett ramanslag om 3,5 miljoner kronor.
- För insatser inom vatten och miljö tillförs 2,5 miljoner kronor.
- För arbetet med ny näringslivsorganisation tillförs 2,0 miljoner kronor.
- Anslaget för sommarlovskort i kollektivtrafiken för skolelever permanentas, 2,4 miljoner kronor.
- För uppbyggnaden av en juridisk miljö enligt avtal med Linnéuniversitetet till 3 miljoner kronor 2023 som sedan successivt ökar efterhand som verksamheten byggs upp. Kostnaden motsvaras av utdelning från Kalmar Kommunbolag AB på samma belopp.
- Bygdepengen permanentas med en årlig anslagsnivå om 1,0 miljoner kronor årligen.
- Med anledning av utökad nämndsorganisation tillförs 0,65 miljoner kronor för en nämndssekreterare.

- För språktjänst och KAA-tjänst (Kommunalt aktivitetsansvar) tillförs 1,25 miljoner kronor.
- Anslag i enlighet resursfördelningssystemet till kommunalförbundet Räddningstjänsten Sydost tillförs med 3,3 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen, exploateringsverksamhet

Kommunstyrelsen, exploateringsverksamhet		Förändring mot föregående år		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2023	2024	2025	
Återföring av skuldförda avtalade gatukostnadsersättningar	8 278	5 000		
Summa	8 278	5 000	0	

- Inför 2020 ändrades regelverket kring redovisning av gatukostnadsersättningar så att intäkter inte längre kan periodiseras och matchas mot anläggningarnas livslängd och kostnad. Nettointäkten som budgeterades tas successivt bort under 2023–2024. Omprövning av posten görs årligen i varje budgetprocess.

Kommunstyrelsen, gymnasieverksamhet

Kommunstyrelsen, gymnasieverksamhet		Förändring mot föregående år		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2023	2024	2025	
Demografisk förändring, antal 16-19 åringar	7 322	8 344	3 675	
Planering etc. gymnasial utbildning (BP 2022)	1 152			
Ämnesbetyg, implementering (BP 2022)	144		-144	
Grundläggande behörighet yrkesprogram (BP 2022)			432	
Validering, nationell struktur inom Komvux, gymnasieförbundets del (BP 2022)	108			
Nationella minoritetsspråk inom gymnasieskolan (BP 2023)	7			
Ungdomsmottagningen tas hem från gymnasieförbundet till socialnämnden	-1 660			
Nivåhöjning vuxenutbildning (utdelning från GYF på samma belopp 2023)	7 565			
Summa	14 638	8 344	3 963	

- Resursfördelningssystemet kopplat till demografisk utveckling inom gruppen 16–19 åringar vidmakthålls och ramen tillförs 7,3 miljoner kronor.
- Ungdomsmottagning som gymnasieförbundet drivit på uppdrag av Kalmar kommun tas hem till kommunen och placeras under socialnämnden. Det befintliga anslaget om 1,7 miljoner kronor överförs därför från kommunstyrelsen till socialnämnden.
- Resursfördelningssystemet till Kalmarsunds gymnasieförbund utökas med en modell för kompensation för vuxenutbildningen som utgår från befolkningsförändringen i åldersintervallet 20–64 år samt för nivån på arbetslösheten i respektive medlemskommun. För 2023 motsvaras anslaget av en återbetalning av tidigare års medlemsbidrag (köp av verksamhet) med motsvarande belopp. Anslagsökningen belastar kommunen från och med 2024.

Kommunens revisorer

Kommunens revisorer		Förändring mot föregående år		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)		2023	2024	2025
Nya arvodesnivåer		38		
Kompensation för dubbla arvoden i skiftet mellan mandatperioder		320	-320	
Summa		358	-320	0

- Kommunens revisorer tillförs 0,3 miljoner kronor för det enskilda året 2023 med anledning av det dubbla arvode som uppstår i skiftet mellan mandatperioder med avgående och tillträdande förtroendevalda.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden		Förändring mot föregående år		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)		2023	2024	2025
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löneandel)		37	38	39
Byggnadsvårdsinventering (2021-2023)			-250	
Volymförändringar IT-verksamhet		-110		
Objekt koncernövergripande tjänster, kostnader centraliseras		-4		
Samordnare för slutförande av arbete med översiktsplanen (VP 2022)			-300	
Nya arvodesnivåer		460		
Handläggningssystem för lantmäterienheten 1,1 mnkr per år 2024-2025			1 100	
Summa		383	588	39

- Samhällsbyggnadsnämnden tillförs 2024 1,1 miljoner kronor årligen i två år införandet av nytt handläggningssystem för lantmäterienheten.

Servicenämnden

Servicenämnden		Förändring mot föregående år		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)		2023	2024	2025
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löneandel)		499	511	524
Kost skola, demografisk förändring antal barn och elever		1 711	988	-478
Effekt av komponentavskrivning, återläggning av ram t.o.m. 2027		4 400	4 400	4 400
Volymförändringar IT-verksamhet		-51		
Objekt koncernövergripande tjänster, kostnader centraliseras		-412		
Lokalvård BAS ny lokal, från socialnämnden till servicenämnden		18		
Ombudgetering städytor GFA från kultur- och fritidsnämnden till servicenämnden		100		
Nya arvodesnivåer		119		
Utökad försöksverksamhet frukost i skolan (totalt 1 mnkr årligen 2023-2024)		700		-1 000
Kompensation för prisökningar inom livsmedel, material, drivmedel etc.		5 000		
Säkerhetshöjande åtgärder på väg		500		
Förstärkt inköpsverksamhet, bl.a. inom hållbarhetsområdet (VP 2022)				-2 100
Summa		12 584	5 899	1 346

- Försöksverksamheten med att erbjuda frukost i skolan utökas och tillförs 0,7 miljoner kronor så att anslaget uppgår till 1 miljon kronor årligen 2023 och 2024.
- För säkerhetshöjande åtgärder i vägområdet tillförs produktionsverksamheten 0,5 miljoner kronor ytterligare, utöver de 0,5 miljoner kronor som tillfördes i VP 2022.

- För att kompensera för kostnadsökningar inom främst livsmedel i kostverksamheten men även för drivmedel, material med mera tillförs 5 miljoner kronor. Kostnadsutvecklingen följs och ytterligare förstärkningar utesluts inte.
- Anslaget för förstärkt inköpsverksamhet om 2,1 miljoner kronor inköpsverksamheten förlängs till och med 2024.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden	Förändring mot föregående år		
	2023	2024	2025
Förändringar i driftbudgetram (tkr)			
Kompensation för prisökning övriga kostnader	4 350	3 164	3 250
Kompensation för avtrappning av hyresrabatt från KIFAB avseende KIFAB Arena	196		196
2022 års ändringsbudget för sommarlovsverksamhet permanentas (1 mnkr)	0		
2022 års ändringsbudget, tillfälligt utökat stöd till föreningslivet	-1 500		
Ombudgetering städtyr GFA från kultur- och fritidsnämnden till servicenämnden	-100		
Volymförändringar IT-verksamhet	-74		
Objekt koncernövergripande tjänster, kostnader centraliseras	-113		
Nettokostnadsökning ny bad- och friskvårdsanläggning			25 500
Nya arvodesnivåer	119		
Fritidskanalen, samlat anslag och ansvar under kultur- och fritidsnämnden	1 000		
Två vaktmästartjänster för utökade åtaganden gentemot elitidrott	800		
Friluftsprogrammet, insatser 2022-2024 (VP 2022)			-1 000
Summa	4 678	3 164	27 946

- Kultur- och fritidsnämnden får det samlade ansvaret och anslaget för Fritidskanalen och tillförs 1 miljon kronor.
- Resurser för två vaktmästartjänster tillförs för att möta åtaganden gentemot elitidrotten tillförs med 0,8 miljoner kronor.
- Anslaget för att erbjuda avgiftsfri sommarlovsverksamhet permanentas med 1 miljon kronor.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden	Förändring mot föregående år		
	2023	2024	2025
Förändringar i driftbudgetram (tkr)			
Demografisk förändring grundskola och barnomsorg	3 994	9 656	-5 720
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löneandel)	1 818	1 863	1 910
Volymförändringar IT-verksamhet	-222		
Objekt koncernövergripande tjänster, kostnader centraliseras	-188		
Mensskydd i grundskola och gymnasieskola permanentas	1 500		
Nya arvodesnivåer	119		
Trygghetsarbete (i skolan inom hela Kalmar kommun)	3 000		
Professur inom pedagogik LNU, tidsbegränsat anslag 2018-2022	-500		
Gemensamt skolval (BP 2022 och BP 2023)		-507	-507
Deltagande i förskola (BP 2022)	253	253	
Allsidig social sammansättning (BP 2022)	127		
Skolkostnadsutredningens förslag genomförs inte (BP 2023)	-380		
Kontroll av skolor med konfessionell inriktning (BP 2023)	63		
Extra studietid och utökad lovskola (BP 2022)	697		
Professionsprogrammet (BP 2022)	-127		
Nationella prov (BP 2022)		-760	
Summa	10 155	10 506	-4 317
Bedömning av Kalmars proportionella andel av nettoökade riktade statsbidrag	9 515		
Summa inklusive riktade statsbidrag	19 669	10 506	-4 317

- Utbildningsnämnden tillförs 4,0 miljoner kronor för fler barn- och elever i enlighet med befintligt resursfördelningssystem.
- För förstärkt trygghetsarbete i skolan tillförs 3 miljoner kronor årligen. Anslaget avser hela kommunen inklusive Södermøre kommunedel.
- Anslaget för mensskydd i grundskola och gymnasieskola permanentas med 1,5 miljoner kronor årligen.
- Bland de riktade statsbidragen till skolväsendet i regeringens budgetproposition finns anslag för lovskola i lägre årskurser 100 miljoner kronor, ökad tillgång till speciallärare 600 miljoner kronor, utökning läslyftet 5 miljoner kronor, stimulera spetsutbildningar 25 miljoner kronor, sociala team 75 miljoner kronor, akut- och jourskolor 50 miljoner kronor, vidareutbildning av förskolelärare och lärare 50 miljoner kronor samt ökad tillgång på läromedel 685 miljoner kronor.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden	Förändring mot föregående år		
	2023	2024	2025
Förändringar i driftbudgetram (tkr)			
Resursfördelning äldreomsorg baserad på demografisk förändring	11 650	14 497	18 770
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löneandel)	533	546	560
Atlasvägen driftkostnader nettoförändring	353		
9 nya boendeplatser Stensberg/Vindbryggan (50%)		3 150	
30 nya boendeplatser Lindsdal (50%)			10 500
Nya arvodesnivåer	119		
Volymförändringar IT-verksamhet	-115		
Objekt koncernövergripande tjänster, kostnader centraliseras	-273		
2022 års ändringsbudget, "semesterbonus" 2022	-2 000		
Fast omsorgskontakt inom hemtjänsten (BP 2022)	2 074		
Summa	12 341	18 193	29 830
Bedömning av Kalmars proportionella andel av ökade riktade statsbidrag	1 193		
Summa inklusive riktade statsbidrag	13 534	18 193	29 830

- Omsorgsnämnden tillförs 11,7 miljoner kronor för demografisk förändring inom hemtjänstverksamheten.
- Bland de riktade statsbidragen till äldreomsorg i regeringens budgetproposition finns anslag för att motverka ensamhet i äldreomsorg 50 miljoner kronor samt motverka ensamhet hos äldre som inte har insatser 145 miljoner kronor.

Socialnämnden

Socialnämnden	Förändring mot föregående år		
	2023	2024	2025
Förändringar i driftbudgetram (tkr)			
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löneandel)	2 192	2 247	2 303
Volymökning inom funktionsnedsättning (LSS)	12 530	11 100	9 740
Volymförändringar IT-verksamhet	-434		
Objekt koncernövergripande tjänster, kostnader centraliseras	-83		
Lokalvård BAS ny lokal, från socialnämnden till servicenämnden	-18		
Nya arvodesnivåer	723		
2022 års ändringsbudget för ungdomar med riskbeteende permanentas (5 mnkr)	0		
Stärkt rätt till assistans, minskat åtagande (BP 2022 och BP 2023)	-1 368	-1 296	-1 296
Skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna (BP 2023)	1 008	1 152	
Ungdomsmottagningen tas hem från gymnasieförbundet till socialnämnden	1 660		
Ungdomsmottagningen (utökning lokaler, kuratorstjänst)	800		
Volymökning familjehem och barn med komplexa behov	5 500		
Summa	22 510	13 203	10 747
Bedömning av Kalmars proportionella andel av ökade riktade statsbidrag	1 598		
Summa inklusive riktade statsbidrag	24 108	13 203	10 747

- Socialnämnden tillförs 12,5 miljoner kronor för att hantera utbyggnaden av funktionshinder-omsorgen 2023.
- För ungdomsmottagningen som överförs från gymnasieförbundet tillförs kommunstyrelsens befintliga anslag om 1,7 miljoner kronor samt ytterligare 0,8 miljoner kronor för lokalkostnader samt en ytterligare kuratorstjänst.
- För att möta volymökning och komplexa behov inom familjehemsplaceringar tillförs 5,5 miljoner kronor.
- Bland de riktade statsbidragen till socialtjänst i regeringens budgetproposition finns anslag för kvinnofrid 145 miljoner kronor, motverka hedersvåld och hedersförtryck 50 miljoner kronor samt mäns våld mot kvinnor 40 miljoner kronor.

Södermøre kommunalnämnd

Södermøre kommunalnämnd	Förändring mot föregående år		
	2023	2024	2025
Förändringar i driftbudgetram (tkr)			
Resursfördelning grundskola och barnomsorg, demografisk förändring	717	2 792	-238
Resursfördelning äldreomsorg, demografisk förändring	1 294	1 611	2 086
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löneandel)	169	173	178
Volymförändringar IT-verksamhet	-97		
Objekt koncernövergripande tjänster, kostnader centraliseras	-58		
Gemensamt skolval (BP 2022 och BP 2023)		-69	-69
Deltagande i förskola (BP 2022)	35	35	
Allsidig social sammansättning (BP 2022)	17		
Extra studietid och utökad lovskola (BP 2022)	95		
Professionsprogrammet (BP 2022)	-17		
Nationella prov (BP 2022)		-104	
Skolkostnadsutredningens förslag genomförs inte (BP 2023)	-52		
Kontroll av skolor med konfessionell inriktning (BP 2023)	9		
Fast omsorgskontakt inom hemtjänsten (BP 2022)	230		
Nya arvodesnivåer	119		
Boendeplatser på Björkhaga	2 124		
Summa	4 585	4 438	1 956
Bedömning av Kalmars proportionella andel av ökade riktade statsbidrag	1 430		
Summa inklusive riktade statsbidrag	6 015	4 438	1 956

- Södermöre kommunstyrelse tillförs 0,7 miljoner kronor för fler barn- och elever och med 1,3 miljoner kronor för demografisk förändring inom hemtjänst i enlighet med befintliga resursfördelningssystem tillförs.
- För att öppna tidigare stängda boendeplatser på Björkhaga tillförs 2,1 miljoner kronor.
- Bland de riktade statsbidragen till äldreomsorg i regeringens budgetproposition finns anslag för att motverka ensamhet i äldreomsorg 50 miljoner kronor samt motverka ensamhet hos äldre som inte har insatser 145 miljoner kronor.
- Bland de riktade statsbidragen till skolväsendet i regeringens budgetproposition finns anslag för lovskola i lägre årskurser 100 miljoner kronor, ökad tillgång till speciallärare 600 miljoner kronor, utökning läsluft 5 miljoner kronor, stimulera spetsutbildningar 25 miljoner kronor, sociala team 75 miljoner kronor, akut- och jourkolor 50 miljoner kronor, vidareutbildning av förskolelärare och lärare 50 miljoner kronor samt ökad tillgång på läromedel 685 miljoner kronor.

Bilaga 3 Investeringsbudgetramar per nämnd

Not 1) Kommunstyrelsen				
Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025
Inventarier kommunledningskontoret, ej ramjusterande	5 000	1 500	1 500	1 500
Finansiella anläggningstillgångar, andelar Kommuninvest		6 500	17 100	0
IT-verksamhet, ej ramjusterande	16 000	21 000	26 800	21 000
Brandkåren fordon, ramjusterande		0		
Inredning, nytt kommunarkiv, ramjusterande	140			1 800
Investeringar för Kalmar Hamn AB, ej ramjusterande	7 600	7 800	5 400	21 700
Markförsörjning	3 000	10 000	10 000	10 000
Fastigheter och infrastruktur, ej ramjusterande	81 200	55 000	55 000	55 000
Fastigheter och infrastruktur, ramjusterande	386 960	416 200	420 000	405 900
Total	499 900	518 000	535 800	516 900

Not 2) Kommunstyrelsen exploateringsverksamhet				
Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025
Produktion av arbetsområden och bostadsområden	52 600	91 000	126 900	108 700
Total	52 600	91 000	126 900	108 700

Not 3) Samhällsbyggnadsnämnden				
Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025
Inventarier	1 100	1 100	1 100	1 100
Total	1 100	1 100	1 100	1 100

Not 4) Servicenämnden				
Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025
Övriga investeringar, ej ramjusterande	2 100	2 100	2 100	2 100
Planerat underhåll fastighet och infra, ej ramjusterande	44 000	44 000	44 000	54 000
Fordon, maskiner, ej ramjusterande	25 300	14 500	13 200	13 200
Total	71 400	60 600	59 300	69 300

Not 5) Kultur- och fritidsnämnden				
Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025
Inventarier övrigt, ej ramjusterande	4 000	6 000	6 000	4 000
Kulturkvarteret inventarier, ramjusterande				2 300
Total	4 000	6 000	6 000	6 300

Not 6) Utbildningsnämnden				
Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025
Inventarier, ej ramjusterande	7 600	10 000	10 000	10 000
Total	7 600	10 000	10 000	10 000

Not 7) Omsorgsnämnden				
Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025
Inventarier, ej ramjusterande	5 800	5 500	5 000	4 000
HSL-specialhjälpmedel (KHS)	300	300	300	300
Inventarier till nya äldreboenden (ramjusterande)	10 000	500		10 000
Total	16 100	6 300	5 300	14 300

Not 8) Socialnämnden				
Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025
Inventarier, ej ramjusterande	1 400	1 400	1 400	1 400
Total	1 400	1 400	1 400	1 400

Not 9) Södermøre kommunalnämnd				
Belopp i tkr	2022	2023	2024	2025
Inventarier, ramjusterande	2 900	3 300	0	0
Inventarier, ej ramjusterande	1 900	1 900	1 900	1 900
Total	4 800	5 200	1 900	1 900

Bilaga 4 Investeringar med objekt per kategori 2023–2025

Nedanstående lista visar framställda investeringsbehov fastigheter och infrastruktur för perioden. När i tid dessa kommer att genomföras beror bland annat på befolkningsutveckling och rådande byggkonjunktur.

Projekt under punkt 1 och 2 är projekt som pågår eller planeras att starta under budgetperioden.

1.1 Förskole- och skollokaler

- Falkenbergsskolan, tillbyggnad matsal/ombyggnad kök
- Kalmarsundsskolan hus 01, ombyggnad till F-6 skola
- Kalmarsundsskolan hus 03, ombyggnad till förskola 4 avd.
- Lindsdalskolan omb. serveringslinje tillbyggnad matsal
- Ljungbyholm. Tillbyggnad förskola
- Ljungbyholmsskolan, utökning klassrum
- Snurrom förskola, 6+2 avdelningar med tillagningskök
- Topasen nybyggnad förskola 8 avdelningar (Oxhagen)
- Trekanten förskola, 6 avdelningar
- Vasaskolan, om- och tillbyggnad av kök och matsal

1.2 Fritidslokaler

- Folkets Park
- Bevattningslösningar fotbollsplaner
- Läckeby, konstgräs Åbyvallen
- Kulturkvarteret, hus Abborren
- "Salve", ombyggnad
- Södra Utmarken klubbhus och omklädningsrum
- Södra Utmarken renovering av A-plan

1.3 Omsorgslokaler

- Snurrom LSS boende, 6+2 lägenheter

1.4 Fastighet övrigt

- Fortsättning Energitjänsteprojektet
- Fortsättning Solcellsprojektet
- Pumpen, till-/ombyggnad arbetslokaler

1.5 Gatuverksamhet, inklusive gång- och cykelväg (GC) och parkering

- Djurängen, delen Skördarevägen - Västerängsvägen
- Gamla stan, reinvesteringar belysning, beläggning etc.
- Krooks väg 402:an (Ny koppling mellan Kläckebergavägen-Stenmursvägen)
- Lindsdals C: åtgärder GC och busshållplats (kvarteret Askkakan)
- "Norra länken", stadsutveckling och kollektivtrafik i nordöstra staden
- Trafiksäkerhetsåtgärder Revsuddevägen, etapp 2 (Övertagande av Revsuddevägen)
- Rinkabyholm, ombyggnad gamla E22
- Åtgärder gamla E22, Trafikverket
- Snurrom, infrastruktur bad- och friskvårdsanläggning (BFA)
- Telemarken infrastruktur
- Trafiksäkerhetsåtgärder genom Drag, väg 592

1.6 Övrig infrastruktur

- Kvarnholmen, Bastionen, tillgänglighet, upprustning
- Fiber - bredband
- Kalmar City (trygghets- och tillgänglighetsåtgärder m.m.)
- Mellanlager massor
- Reinvestering träd, ersättning av stadsträd
- Skansparken - byggnation Kalmar rosenträdgård
- Skärgårdsparken, entré och närområde "Naturens hus"
- Snurrom "friluftstaden", park- och rekreationsområden
- Säkerhet vid evenemang
- Tillgänglighet badplatser

2. Fastighets- och infrastrukturprojekt, "årliga medel" (reinvestering etc.)

- Mindre fastighetsinvesteringar, ramjusterande/ej ramjusterande/externa (SF)
- Befästningsverk (KLK, POB)
- Gatuverksamhet, gång- och cykelväg, parkering (SBK)
- Gator/vägar, gång-/cykelväg, beläggning, belysning, reinvestering, ledningsförnyelse (SF)
- Kajerna hamnen, underhåll (SF)
- Renovering broar (SF)
- Friluftsverksamhet (SF)
- Parkverksamhet (SF)
- Idékatalogen (KLK, POB)
- Tillgänglighet (KLK)
- Utvecklingsdialoger (KLK)
- Fastighets- och infrastrukturinvesteringar (KLK)

3. Projekt med pågående projektering eller projektering som planeras startas under budgetperioden och om utrymme finns kan projekten startas

Beslut om vilket/vilka projekt som ska startas tas av planutskottet och bereds av plan- och investeringsberedningen.

- Snurrom, skola (sporthall, matsal) F-6, på sikt F-9 (projekteringsmedel)
- Snurrom BFA cirkulationsplats (projekteringsmedel)
- Snurrom trafikplats E22 cirkulationsplats, inkl. verksamhetsgata (projekteringsmedel)
- Snurrom, infrastruktur (projekteringsmedel)
- Ölandskajen, resterande del av gatan och "kajyta" (projekteringsmedel)

4. Projekt som kan komma att lyftas in i perioden, om utrymme finns

Beslut om vilket/vilka projekt som ska startas tas av planutskottet och bereds av plan- och investeringsberedningen.

- "Kulturkvarteret" konstnärlig gestaltning
- "Kulturkvarteret", del av utemiljö (utemiljö fastighetsmark ingår i Abborren)
- Ebbetorp grovomklädning
- Ebbetorp internt spridningsnät VA
- Ebbetorp rökövningshus
- Förvaltningslokal, tillbyggnad
- Gasten tillbyggnad omklädningsrum
- Norrliden, läktare
- Gasten, infrastruktur
- Moskogen, avfart/infrastruktur
- Halltorp busshållplats
- Fjölebro Förmansv., södra del, ny sträckning Nils Holgers väg
- Norrliden, (fördjupad översiktsplan, FÖP), Esplanad
- Mörevägen, övertagande del av väg 570
- Kalmar Dämme, reinvestering
- Carlbergsparken
- Centralstationen - Pildalen - Floras kulle (stadsutveckling)
- Skälby utveckling - planeringsunderlag och fysiska åtgärder
- Stadsparken

5. Framförda investeringsbehov som flyttas till nästa investeringsprocess 2024–2026

- Djurängens förskola tillbyggnad 4 avdelningar
- Kalmarsundsskolan ombyggnad av kök/ matsal
- Rockneby, tillbyggnad förskolan Torsbäcken
- Södra staden, förskola
- Gröndal konstgräsplan
- Rockneby gräsfotbollsplan
- Södra Utmarken 11-manna fotbollsplan
- Tingbyskans Smedby, renovering planer
- Berga, Marsvägen / Herkulesvägen GC-väg
- Bergkristallen 2, gång- och cykelväg Gustav Adolfs väg
- Dunövägen, gång- och cykelväg

- Fjölebro Förmansv, norra del, ny sträckning Nils Holgers väg
- Norrliden, (fördjupad översiktsplan, FÖP), Norrlidens torg
- Gång- och cykelbana mellan Snurrom och Värnsnäs
- Södra staden (Rinkabyholm), stråk/övergångar
- Reinvestering träd, ersättning av stadsträd (fortsättning av projekt)
- Nya bryggor södra Ängö samt vågbrytare

Nedanstående investeringsprojekt: stryks / ändrad inriktning / ingår i annat projekt

- Falkenbergsskolan, multiarena
- Topasen nybyggnad förskola, ytterligare 2 avdelningar (Oxhagen)
- Kalmar arena (GFA) omklädning IFK Kalmar
- Hossmo, aktivitetsyta konstgräs alt gräs
- Gröndals IP, gräsplan
- Mötesplats Norrliden
- Mötesplats Smedjan utemiljö
- Vindbryggan Stensberg ombyggnad
- Parkeringsanläggning/Mobilitetsanläggning stadskärnan
- Hållplats Ängö (Varvsgatan, hållplats)
- Kaggensgatan - Strömgatan, Kvarteret Tenngjutaren
- Kalmarvägen, gång- och cykelväg
- Kollektivtrafiknod Snurrom
- Skeppsbrogatan, GC-väg
- Smedby, bygdeväg, västra delen (Smedby, bymiljöväg etapp 2)
- Belysning utökad reinvesteringsbudget
- Belysnings- och parkrådet (årliga medel)
- Gator/gång- och cykelvägar, reinvestering, beläggning (utökning)
- Muddring hamnar/badplatser

Tillkommande externt hyrda lokaler

- Tallhagsskolan, vakanslokal (utbildningsnämnden)
- Atlasvägen, vård- och omsorgsboende / (omsorgsnämnden)
- Träffpunkt/hemtjänstlokal Gullregnet (omsorgsnämnden)
- Träffpunkt/hemtjänstlokal Funkabo (omsorgsnämnden)
- Lindsdal, vård- och omsorgsboende (omsorgsnämnden)